

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapestén 8, vidéken 10 fillér.

Kozákok Pekingben.

Budapest, június 6.

(L.) Kétezer kozák lovának patkója veri fel Peking porát. Ugy nyargaltak be Kína fővárosába, mint a Nap Fiának barátai és segítői. De magukkal hozták az orosz zászlót s ez először lobog most nagy reményeket ígérve éles lándzsák felett a copfos emberek metropolisában. A kozákok megérkeztek, vajjon mikor fognak távozni? A kínai sárkányt vajjon mikor váltja fel az orosz sas?

Khina már régóta földarabolt ország, csak még nem osztozkodtak rajta. A *boxerek* lázadása talán jelt ad arra, hogy az európai hatalmak mindegyike tényleg kihatoljon a maga részét s effektíve birtokba vegye. A nagy zavarban azonban bizonyára némi véleménykülönbségek támadnak az osztozkodók közt s lehet, hogy az európai ágyuk egy része nem is a *boxerekre* lövöldöz majd, hanem európai páncéloshajókra, amelyek e percben még — száma nézve huszonegyen — közös szeretettel őrt állnak a Pei-ho folyó torkolatánál és csinálják a blokádot.

E percben még forró bajtársi érzelem köti össze ama hajókat. Strázsálják azt a hatalmas vizutat, amelyen Peking élelmi-szereit kapja. Ki akarják börtölnötni a kínai fővárost, ami válságos helyzetet teremtene odabenn és arra kényszerítené a kínai kormányt, hogy végre komolyan hozzáálljon a *boxer-lázadás* elfojtásához és komolyan megvédje az európaiak életét és vagyonát. Ebből a célból a nemzetközi diplomácia blokádot rendelt el, azonfelül a pekingi követségek védelmére fegyveres erőt vitt Pekingbe a hadihajókról. S miután mindez nem sokat használt, az európai fegyveres csapatok megtámadták a lázadó *boxereket* is s kevesebb-több

kárt tettek bennük. Ugyancsak a diplomácia rájött, hogy a *boxereket* tulajdonképpen maga a kínai császárné és a mandzsu-dinasztia tagjai támogatják s bujtogatják az európaiak ellen, ennél fogva ultimátumot küldtek a cungli-jámennek, amelyben a rend helyreállítását, a *boxerek* lefegyverzését és megbüntetését, az európaiaknak okozott károk megtérítését követelik.

Ez a pekingi helyzet külső képe. Sablonszerű s csak krónikai érdekességű volna, ha nem rejtőznék mögötte messze kiható történelmi momentum.

Mert ott a messze Keleten tulajdonképpen nem Európa küzd a *boxerek* gyűlevész népsége ellen, hanem *Oroszország méri össze erejét Angliával*. A két kolosszus már neki-gyírte ingujját. Talán most már megkezdődik a leghatalmasabb birkózások egyike.

Régi versengés kapott itt veszedelmes csatateret. Anglia kereskedői sok évtized óta hódítgatják Kínát s ma is az egész kereskedelmi forgalom hatvan százaléka az ő kezükben van. A brit nagyhatalom páncélos hajókkal fenyegeti Kínát és Khina egész sor koncessziót volt kénytelen tenni. Mi sem természetesebb, hogy az a politika, amely *Chamberlain*ben látja képviselőjét, möhő falánkságában ennyivel meg nem elégszik. *Minél többet*, — ez *Chamberlain* jelszava. Akár egész Kínát, annál is inkább, mert van egy hatalom, amely bele akar ülni ebbe az új Amerikába s a maga koronája számára akarja azt biztosítani.

Anglia fegyveres erejével erőszakolta ki kínai privilégiumait. Versenyháza, Oroszország, sokkalta fura fogásban biztosított magának döntő befolyást.

Oroszország régóta Khina védőjének és született barátjának szerepét játszsza Pekingben. Az 1860-as háborúban, amidőn a kínai

császár futva menekült Pekingből, Oroszország a ravasz *Ignátjev* révén annyira lekötölte a mandzsu-dinasztiát, hogy ez „baráti szolgálata”-ért odaajándékozta neki az Uzsuzuri-tartományt. A dungának 1871-iki lázadásából is csónéd hasznót húzott a cár birodalma, 1895-ben pedig újra segítette a kínai császárt s a hatalmas szomszéd közbenjárásának volt köszönhető, hogy a japániai kiűrtették a Liaotong-félszigetet.

Ennyi barátságos cselekedet meghozta a maga gyümölcsseit. Amit különben az orosz politika még azzal is elősegített, hogy jó pénzrel megvesztegette az összes észak-kínai mandarinokat, látszólag tiszteletben tartotta a nép szokásait, vallásos sajtóságait, fokozta a mongol és mandzsu vidékek jólétét azzal, hogy rengeteg sok lovat, — az egyetlen kereskedelmi cikket — vásárolt ott össze évenként, respektust keltett a határszéleken a kínai dinasztia és kormány iránt s jó szolgálataival mindenkor kész volt előállni. Ennek köszönhető, hogy a kínai orosz kolóniát kétszáz esztendő óta a legcsekélyebb bántalom sem érte. A pekingi orosz diplomaták példás előrelátással kedveltették meg az oroszokat a kínaiakkal. Most is felajánlotta az orosz nagykövet a fegyveres segítséget és a kínai kormány ezt az ajánlatot rögtön a cungli-jámen elé terjesztette.

Bármint döntsön is a legfőbb kínai államtanács, Oroszország oly „előzékeny” volt, hogy máris kétezer kozákok szállásolt el Pekingben. Tehát többet, mint az európai követségek őrsege együttvéve. Kilenc orosz hadihajó horgonyoz a Pei-ho torkolatánál, tehát csaknem az összes hadihajók egyharmada. Nagyon jól van képviselve Oroszország, Khina született barátja, a zavarok színhelyén és nagyon nagy buzgalommal óhajta

TÁRCA.

Szobrok és képek a Műcsarnokban.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: *Lyka Károly*.

Miután a holt művészt kivitték a kerepesi temetőbe s legöngyölgették a Műcsarnok falairól a gyászleplet, megint folytatja dikcióját az a különleges élet, amelyet festők és szobrászok hol akarataik szerint, hol ösztönüknek engedve belezárnak a színlapokba, vagy a faragott formákba. Nincs nagyobb gyönyörűségünk, mint ezeknek a különös embereknek kezemunkáját nézegetni. Kiválságos temperamentumok kelnek itt birokra mindazokkal a benyomásokkal, amiket nekik az emberek nyüzsgő nyája, vagy a pázsittal, lombbal, futó hullámmal takargatott föld ad. Mi mindent választás nélkül befogadjuk, ők ellenben megrostálják, ösztönükkel kielejeztik, megválogatják. És míg a mi képeztünk ezer részleten elszórakozik, addig ők elkapnak a sok közül egyet és megfürösztik érzéseikben, egészen egyesülnek vele, vegyi cserébe állnak vele. Az a benyomás aztán egészen az övék, mert az utolsó magból az ő lelkük fakaszt plántát, öntözgeti, sugarat hint rá, kibontja bimbóit és piros gyümölcsösé érleli. A művész úgy terem, mint az anyaföld; nem semmiből, hanem egy adott magocskából. És mindegyiküknek lelke más-más föld. Az egyiké zord-sziklás, abból komor fenyves nő ki; a másiké erdőmelléki televény, azon ibolya nyit és eper terem; a tropikus képeket földjéből szertelen lombnövények, fonadékos liánok, rubinfejú, büns orchideák fakadnak; a szelíd patakparton szerény nefelejes. Minden földzónának megvan a maga flórája, minden művésznak a maga kifejezés-formája. Akkor be-

eses nekünk az ő munkájuk, ha igazán a nekik valóból, a belőlük termetből, az egyedül általuk elérhetőből adnak nekünk valamit.

Ezt elérni nem mindenkinek adatik azonnal. A komolyan keresőket tehát nem szabad rögtön gyehegnárra vetni, csak azért, mert még nem találtak. Kapuzárás előtt még egyszer kopogtassunk náluk s befejezzük ennek a kiállításnak ismertetését.

*

Nem szoltunk még a kiállítás szobrairól, arcképeiről, tájképeiről. Elég tanulságot rejtenek azok is magukban. A nagy köríves teremben például egész gyűjteményét látni Klein Miksa műveinek. Elég bő és elég változatos ahhoz, hogy meglessük ennek a mesternek művészi hitvallását, céljait, forma-nyelvét. Ő befejezte fejlődését, tiszták és világosak előttünk utjai. Nagyon sokféle tárgyú művein nyomon követhetjük. Van itt egy erőpróba: az atléta élethalálharc; van biblikus idill, van magába vonult, elmerengő filozófia, szép női fejek, vén, esatában megöszült tábornokok, költők, a vaskezü Bismarck, sőt van dekoratív kut is. Bronz, márvány, gipsz; egyszínű és színezett szobor, életnagyságon felüli és egészen apró munka, szabad szobor és dombormű. Azt hisszük, ez elég ahhoz, hogy fogalmat alkossunk magunknak Klein Miksa művészetéről.

Az első, amit egészen tisztán érünk, az, hogy munkájának jellege nem eruptív, nem vulkánikus. Ő is, mint a tengerárja, hosszan-lassan összehordogtja a homokoságot egy egészszé. Kevésbé monumentális művész, mint inkább nagy tudású mintázó-tudós. Nem sziklahasogató fejsze, hanem ébenfából való mintázóféska illik a kezébe. Azt hiszem, hogy amidőn modellje előtt áll és pontos szemé végigméri annak részleteit: kevésbé érzi át annak egészét, az abban lüktető életet, mint inkább nagy-ügyesen kikémmeli és nyomról-nyomra felteddi, megtanulja. Az ő munkáin nincsenek véletlenségek, amiket a szenvedélyesen

cselekvő szobrászkéz ejt agyagon, márványon. Nála még az is, amit ő véletlenségnek akar bemutatni, kiokoskodott, kiszámított studium. Egy pár szobrán a büszte vagy az alak pongyolán otthagytott kötörmelékéből emelkedik ki, azt mesélvén, hogy a szobrász nekiment egy kötömbnek, kiháshitotta belőle a fejet, azt finom vésővel buzgón megézelálta, de a maradék követ hagyta, ahogy volt. Ilyesmit látni például, hogy egy híres darabra hivatkozzam, ama firenzei madonna-medallionon, amelyet befejezetlenül hagyott Michelangelo. De Klein Miksánál ezek a pongyolásokok mű-pongyolásokok, szalón-kéz rovátkolta gondosan a sziklát, amelynek vadsága hasonlít a mű-bohéme készakarva és gondosan felborzolt hajához. Csekélység, de közvetlenebb példával nem tudnám jelezni a gondosság hipertrofiáját, amely e kiváló szobrász minden munkáján megérik.

Ő forma-tudós és azt vélem, hogy nagyon jó tanár lehetne. Tudományát majdnem jobban pontírozta, mint művészetét. Van itt egy régi szobra, ifjabb éveiből való, amely élethalálharcban mutat egy atlétát meg egy oroszánt. Az atléta földre kuporodva, iszonyu erővel fojtogatja a fenevadat, amely erejének teljes összedesésével, szörnyű csapásra tágítja karmait. Aki soká átengedi magát e mű hatásának, egy benyomással fog távozni: minő pompásan mintázta meg Klein az atléta hátát! Az élethalálharc patetikus drámájából ez marad emlékeztetőnkben. Nagy dicséret illeti érte azt, aki így kinyomozta az izmok felséges rendszerét s nyomról-nyomra bemutatja nekünk, mégis inkább a tudós szavát halljuk ki belőle, mintsem a költőt.

Ez Klein Miksa legnagyobb erénye: a pontos, teljes tudás. Érzelemvilágát e formákba öntött felolvasásból alig érezzük ki. Ha szemlét tartunk a többi szobrán, körülbelül megsejtjük, hogy minő az ő belső, művészi élete. Ugy hisszük, hogy ebben a pontban némi atyafiságot

a dinasztia érdekeit megvédeni. Ha még hozzáveszünk, hogy Oroszország bármely pillanathban három nap leforgása alatt huszezer embert küldhet Pekingbe, megértjük, hogy minő célok lebeghetnek *Muraviev* szeme előtt.

Minden valószínűség szerint a cungli-jámen örülni fog, hogy igénybe veheti az orosz segítséget — nyíltan a boxerek lázadásának látszólagos lefegyverzésére, titokban Európa és főképp a gyűlölt Anglia ellen. Ha azonban a cungli-jámen nem volna hajlandó a muszka baráti jobbot elfogadni, majd észreteríti az a huszezer orosz, akik „gyakorlatok céljából” Khina határán lebzselnek. Oroszország mindenesetre a legkészebb ebben a percben, vele szemben a többi hatalom fegyveres ereje könnyen elfúható pehely. Természetesen csak eleinte. Mert nem képzelhető, hogy Anglia ne küldene sürgösen egy jól felszerelt hajórajt a keleti vizekre.

Ha idáig élesednek ki az események, akkor a világ egyik lehetséges háborúinak leszünk tanúi. Akkor végre elkövetkezik a szárazföldi elefánt párba a tengerjáró cethallal, amelyet évtizedek óta jóslgatnak. Iszonyu harc lehet belőle, akkora, hogy belerendül a mi öreg kontinensünk.

Kérdés azonban, vajjon erre a mérkőzésre elérkezettnek látja-e az időt Oroszország. Lehet, hogy ez a kétezer kozák is csak ama baráti ajánlatok egyike, amelyekkel Oroszország oly sűrűn kedveskedik a mandzsu-dinasztának. S talán ez csak éppen azoknak a mézes madzagoknak egyike marad, amelyekkel Oroszország magához kötetgeti Khina sorsát.

BELFÖLD.

Szünet után. Hosszabb szünet után a képviselőház holnap délelőtt 10 órakor újra megkezdte tanácskozásait. A nagy számban felszaporodott elnöki és bizottsági jelentések bemutatása után a Ház tárgyalni fogja az állatorvosi intézmény államosításáról szóló törvényjavaslatot. Ugy hallatszik, hogy a szélsőbal részéről interpellálni is fognak a zugluti szerencsétlenség miatt és a néppárt szóba hozza azt az állítólagos sérelmet, amely *Molnár* János apátot érte, amidőn a rendőrség megidézte az egyetemi ejmeresonkítás dolgában.

tart *Reinhold* Begas-szal, csak talán kevésbé temperamentumos és kevésbé keeses ennél. Az ő hite az a hit lehet, amelyet újabbban a Spree-menti műtörténészek új-baroknak neveznek. Ez graciózusabb annál a baroknál, amelynek *Michelangelo* az apja, de valamivel hidegebb, jóval erőtlenebb s szemben azzal az atléta-művészettel egy kissé asszonyos. Asszonyos néha annyira, hogy olykor elmegyen az ötletekben egészen a játékgig. Azok a női képmások, amelyeket *Klein Miksa* fehér márványból cizelált ki hajszálpontosan, a hajzat, a szem és a szemöldök befestésével sokat vesztenek, sőt ez a festetés — mint említettük — itt majdnem a játék impresszióját kelti. Leginkább kimutatja gyöngéd, majdnem félnék, pontos és graciózus jellemét ama biblikus csoportban, amelyben *Hágárt* és *fiát Izmaelt* állítja elének. Két tragédiát zár magába ez a szép bibliai epizód: a pusztában való szomjanhalást és az anyai fájdalom. Nékünk azonban ezen a szoborművön leginkább a drapériák gazdag redőinek gondos elrendezése és óvatosan gyöngéd megmintázása tűnik ott föl.

Az élet lüktető hevét, a szenvedélyt, az akaraterejét, a formák önkéntelenségét nem keressük most már, miután ily módon megláttuk, hogy azokat a művészt sem keresi. Nincs jogunk egy szobrászba vagy egy szoborműbe olyasmit belebeszélni, ami nincs meg benne. Nékünk *Klein Miksa* tudós tanár, aki nagyon pontosan kémleli ki a modellt és teljes készütséggel, lehetőleg graciózusan részletről részletre bemutatja. Ő egészen annak a neo-barok hitvallásnak embere, amely Berlin szobrászatát jellemzi.

Szenvedély és merészség annál több van a magyar tájképfestőkben. Fiatalos kezdő-erővel dolgoznak. Egy-egy esetvonaluk majdnem támadás a vásznon ellen. Széles, duzzadó vonalakban húzzák oda színeiket, fiatalos hevükben néha a festők dominál a szín felett. A bátorság-

Képviselőből pénzügyigazgató. A hivatalos lap a következőkben közli *Kubinyi* Andor, Rimaszombat országgyűlési képviselőjének pénzügyigazgatóvá történt kinevezését:

Magyar pénzügyminiszterem előterjesztésére *Kubinyi* Andor országgyűlési képviselői, pénzügyi tanácsosi minőségben, rimaszombati pénzügyigazgatóvá a rendszeresített illetményekkel kinevezem.

Kel: Gödöllőn, 1900. évi május hó 14-én.

FERENC JÓZSEF, s. k.

Lukács László, s. k.

Kubinyi Andor már bejelentette a képviselőház elnökének a képviselői mandátumról való lemondását és az elnök már a képviselőház holnapi ülésén felhatalmazást fog kérni a Háztól, hogy az új választás iránt intézkedhessék.

Pártértekezlet. Az országgyűlési szabadélvű párt ma báró *Podmaniczky* Frigyes elnöke alatt tárgyalás alá vette az állatorvosi közszolgálat államosításáról rendelkező törvényjavaslatot, melyet a Ház földmívelési és közigazgatási bizottságai részéről *Szily* Pongrácz és *Beliéska* Béni előadók elfogadásra ajánlottak. Gróf *Tisza* István felszólalása és *Darányi* földmívelési miniszter felvilágosításai után az értekezlet minden érdemleges módosítás nélkül elfogadta a törvényjavaslatot. Nyílt kérdésnek hagyta az értekezlet a párt tagjaira nézve a 12-ik és 13. §§-oknak a törvényjavaslatban való fenntartását vagy törlését.

KÜLFÖLD.

„Az utolsó órában.”

— A *Budapesti Napló* táviratai. —

Budapest, június 6.

Még egy okos szót akar váltani *Koerber* a reichsrathal, amint ma mondta, az utolsó órában. A mostani osztrák parlament utolsó órájáról, vagy az osztrák parlament utolsó órájáról szolt-e Ausztria miniszterelnökének ez a mondása: ezután fog csak megválni.

A birodalmi tanácsnak mostani egybehívása mindenesetre az utolsó kísérlet ezzel a parlamenttel. És ez a kísérlet nagyon bizonytalan sorsnak néz elébe. A csehek semmi hajlandóságot sem mutatnak az engedékenységre, amit elég élesen dokumentál az az egy dolog, hogy körülbelül négyezer petíció érkezett be már a mai ülésre és körülbelül négyszáz felszólalás van bejelentve a petíciókhoz.

Nagyon kevés reménnyel biztat tehát az a konferencia, amelyre *Koerber* a párklubok vezetőit egybehívta. A csehek nem engednek, az egészen kétségtelen. Attól függ tehát a helyzet további alakulása, hogy a többi összes pártok meg lesznek-e nyerhetők az obstrukciónak orvosszakos rendszabályokkal leendő küzdésére? Ez sem igen valószínű, mivel — és ez érdekes — éppen a német haladópartiak nem hajlandók belemenni a drasztikus eszközök alkalmazásába. Nyilván arra gondolnak, hogy ma a cseheknek — holnap talán nekik.

Ilyen körülmények között csak formális jelentősége van a kvóta-törvényjavaslatnak, amelyet a kormány ma benyújtott.

A javaslatból törvény nem lesz és a kvótát ismét a király fogja megállapítani, még pedig ezuttal egy évre.

A mai bécsi eseményekről következő tudósításaink számolnak be:

A reichsrath ülése.

Bécs, június 6.

A képviselőház ülése délelőtt fél tizenkettőkor nyílt meg. A képviselők padjai nem teltek meg, mivel igen sok képviselő nincs még Bécsben.

Az ülés előtt az ifjucsehek elhatározták, hogy a *dányák munkaidéjéről* szóló javaslatot és az *ipartörvény novelláját* kicsatolják az obstrukciónál, egyebekben azonban folytatják a technikai obstrukciót.

Az ülés megnyitása után a kormány betérjeszti a kvótáról szóló törvényjavaslatot.

A kereskedelmi miniszter törvényjavaslatot terjeszt be a kereskedelmi kamarák szervezetének módosításáról.

Menger sürgősségi indítványának, *Breznovszky* és társai interpellációjának felolvasása után *Stojan* jegyző megkezdi a beérkezett petícióknak egész terjedelmükben való felolvasását. Asztalán óriás halomban hevernek az irások, melyeknek felolvasása egy csomó hosszú ülést fog betölteni. A nem éppen mulatságos felolvasás elől a képviselők nagyrésze a folyosóra menekül.

A felolvasás megszakítás nélkül folyik délután négy óráig. Ekkor *Koerber* miniszterelnök áll fel szólásra. A képviselők betódulnak a folyosórol. Az osztrák kormány — mondja a miniszterelnök — valamennyi néphek igazát meg akarja védeni. Programjának megvalósítása eddig nem sikerült, ámbár úgy a delegációban, mint számos más testületben halhatóvá lett a nép kívánása, amely a közgazdasági reformok életbeléptetésére irányul. Tarthatatlan állapot az, hogy valamennyi osztrák nép kora reggeltől késő estig folyton csak a nyelvviszályval foglal-

Róza.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Írta: *Nógrádi László*.

A szegény falusi kocsmá szögletében valaki sir, sir elfojtva, majd ki-kitor s hangosan felzokog.

— De Róza, mondja csitítva egy öreg asszony, ne sírj, lányom.

— Megint nem írt Jeremiás, semmi, egy szó, egy hang se jön tőle.

— No bizony, szól az öreg *Mühlsteinné*, csak nem írálhat mindig, dolga van, tudod, sok dolga.

— Egy szót csak írhatna, mondja a lány s fejét zokogva hajtja le.

Anyja tipegve jár-kei a kocsmában, tesz-vesz, rendezget, de látszik az arcan, hogy nem arra gondol, amit cselekszik, mert neki is furesán esik, hogy Jeremiás, a lánya völgyénye, éppen most, mikor már jobb sorsba került, nem ír semmit régóta. Meghány-vet mindent a lelkében, latolgatja az esélyeket a maga egyszerű eszéjárása szerint. Hátha beteg, hátha, hátha ez, az érte, hátha — — —, el se meri gondolni, hátha most már nem is kell neki a lánya. Félve gondol erre, nem is hiszi, csak olyan babonás gondolatnak tartja. De mégis a gyanu fészket ver lelkében s szinte reszket a hangja, mikor a lányához szól.

— Hozd elő a leveleit, Róza.

Szépén, rózsaszín szalaggal összekötve egy nagy újságpapírral előkerülnek a Grün Jeremiás levelei.

— Mennyi levél, mennyi pénz a bélyegekre, sóhajta *Mühlsteinné* s megint eszébe jut valami, hogy Jeremiásnak, mikor nyomorogva élt, volt ideje, volt pénze ennyi levélre, s most meg nincs. Pedig akkor drágább volt az idő és bizony nem egyszer a szájától vonta el a levél árát.

— Hát most mért nem ír? — kérdi ő maga.

kozik. A kormány föltétlenül tartani fogja magát az alkotmányosságához, de egyúttal éni fog azokkal a jogokkal, amelyeket neki az alkotmány rendkívüli körülményekre biztosít. Emelkedett hangon felhívja a parlament összes pártjait, hogy állítsák helyre a békét. (Élénk helyeslés a baloldalon, a németek padjain, nagy ellenmondás a csehek részéről.)

A miniszterelnök bosszasan rajzolja a zilált viszonyokat. Utal arra, hogy a kereskedelem pang, amint a delegációk joggal fel is panaszták. A belügyi viszonyokat és közgazdasági érdekeket folyton rontják és esorbítják a nyelvkérdés körüli viszályok és a nemzetiségek egymás elleni gyűlölködése. A kormány nem akar máról-holnapra kormányozni, hanem azzal a szándékkal vette át az ügyek vezetését, hogy e tekintetben javulást idézzen elő. Nevezetesen két pontja van programjának. Az egyiket érvényesítette akkor, midőn a Haz asztalára letette a nyelvkérdés szabályozására vonatkozó törvényjavaslatokat, melyek egyik néptörzs jogát sem sértik. (Főkiáltások az ifjucsehek részéről: Ne mond on ilyen valótlanosságokat! Hisz e törvény rendelkezései ostobaságok! Ne sértsen minket!)

Nagy zaj, melynek lecsendesültével a miniszterelnök így folytatta beszédét:

A kormány hajlandó a javaslatokon módosítani, ha az illő pártok ezekre nézve megállapodnak. (Derültség és újabb közbeszólások az ifjucsehek padjain.)

A kormány második programpontja a közgazdaság fejlesztése, ami most már nagyon szükséges. A miniszterelnök aztán így folytatja:

T. Ház! A kormány azt hiszi, hogy eddigi magatartásával egyik pártnak a bizalmatlanságát sem idézte fel. (Ellenmondás az ifju-csehek részéről.) Ha némely oldalról szemrehányást is emelnek e miatt, mégis igaz, hogy a kormány egyik pártot sem akarja provokálni (Ellenmondás az ifju-csehek részéről.), nem azért, hogy ezen a helyen megmaradhassunk — szeretnénk ismerni azokat, akik ezt irigylük tőlünk — de fel kell vetnünk magunk előtt azt a kérdést, vajjon helyes és okos dolog-e a fennálló zavarokat szaporítani és azt tartjuk, hogy erre a kérdésre újabb és újabb nemmel kell felelnünk. *Bennünket, uraim, egy betegség baba hirték és a mi magam a magunk részéről első kötelességünknek tartjuk. Ebből azt következtetni, hogy nem tudunk előre lépni, legalább is elhamarkodott ítélet volna. Egyelőre azonban az a misztérió, hogy nyugodtan de szilárdan figyeljünk arra, hogy a régi baj ne növekedjen és új bajok elkerültesse; örökölni azon, hogy a parlament betegségei ne terjedjenek át az államra és a lakosságra. Még mindig reméljük, hogy a pártok nemzetiségi viszálya meg fog szűnni vagy legalább annyira javulni fog, hogy árjai az államot el ne üntsék. De ez — elháríthat nekem az urak — valóban a legutolsó óra, melyet ennek a reménynek átengedünk. Ha még most sem teljesül, akkor az a sürgős szükség lép előtérbe, hogy az államot a széles viszályból kivesszük és teret nyissunk a lakosság által nyújtott gazdasági munkánk felé.*

grától. Olvasd csak sorra, mondja. Maga is belebámúl az írásba, de a betűk összefolynak előtte, nem is tudja olvasni a Grün Jeremiás új írását. Sorba előkerülnek a levelek. Nagy nyomorúságról, nagy küzdelemről és nagy szerelemről szólnak a fakult sorok. Itt-ott megszakad az olvasás, el-eszkülik a lány szava. „Róza, egy kicsit várj még, áldott lélek”. . . . „nagyon szeretlek” szöli az írás, a Grün Jeremiás régi írása.

— Látod, mit ír, mondja Mülsteinné, látod. És bizony könnybe lábad szemem. Nem lehet az, hogy ne szeretne.

Csak ugy esuzott ki a szó száján, szeretné is már, ha nem mondta volna, de hiába. A lánynak belenyúl a szívébe. Ő is ezt gondolta, az ő lelkében is benne van már a felő kételkedés.

— Folytasd, csak folytasd, — ugy mondtam no. Ugy eljár az ember szája. Mikor mindig csak rísz, örökké sóhajtasz, mondja kordolva, meglátod, egyszer csak betoppan Jeremiás, azért nem ír.

Ez egy kicsit megvizsgálja a síró lányt és ismét olvassa a leveleket.

Ezekben már kevesebb a szerető szó, üres, hideg szavak, az írás is rosszabb, alig lehet olvasni. Itt-ott el is vannak mosódva a sorok, könnyesepp esett oda.

Az öreg Mülsteinné egészen az írás fölé hajol, érzi, hogy egészen más levelek ezek, mint az előbbiek. Sokszor meg sem érti a mondatokat, míg az előzőket olyan könnyen lehetett érteni. Nem is hallgat már oda, lelke mással van elfoglalva, aggodva szövögeti gyanúját. Hátha mégis, hátha Grün Jeremiás mást gondolt. Az öröm elszáll arcáról s mély barázdák vetődnek,

Lehetetlen, hogy a törvényhozás tovább stagnáljon, mert hiszen minden téren szükségese a kor követelményeinek megfelelő új törvényhozási intézkedések. Képzeltetetlen, hogy az egész közgazdaság továbbra is fennakadjon, mert a pártok nem tudnak megegyezni a nyelvhasználat tekintetében. Öngyilkos mulasztás volna, ha közgazdasági érdekeinknek az elfojtó küzdelemben továbbra is mozdulatlanul kellene feldülnök és elvieseltetetlen az, hogy a kormány minden nap kora reggeltől késő estig mindig csak a nyelvviszályal kell foglalkozni. (Közbekiáltások az ifjucsehek részéről.) *Uram, a dolog így nem mehet tovább. Már egy más alkalommal mondtam, hogy a kormány az alkotmányos életet fenn akarja tartani. Ezért kötelessége is ügyelni arra, hogy az alkotmány a pártok viszálya ellenére is élő, tehát hatályos és termékeny maradjon. A felhatalmazások, melyeket az alkotmány a kormányra ad, nemcsak jogok, hanem intés is a kormányra, hogy rendkívüli esetekben felelősség mellett intézkedjen. Az alkotmányosság alapelve az, hogy a parlament a kormány javaslatai felett itéljen, kedvező vagy elutasító értelemben, de nem az, hogy ítéletét megtagadja. (Közbekiáltások az ifju-csehek részéről.) Semmiféle pártérdeknek nem szabad olyan hatalmassá válnia, hogy az államérdeket állandóan uralma alá hajtssa. Abnormális viszonyok fordulhatnak elő és ez más országokban is megtörtént, de végül mégis békés uton kölcsönös előzékenységgel el kell intézni azokat. Ha ilyen viszonyok állandókká válnak, akkor fel kell vetni azt a kérdést és meg kell felelni rá, hogy melyik oldal van az igazság; az állam, a törvény és a rend oldalán vagy a szabálytá vált zavar oldalán. (Élénk közbekiáltások az ifju-csehek részéről.)*

Ezért a legmelegebben és avval a nyomatékkal, melyet állásom megkövetel, felhívom a t. Házat, hogy helyezze első sorba a törvényt, a rendet, az államot és annak érdekeit, hogy a míg még van rá idő, sértetlenül tenntartsa köztisztviszonyainkat. (Tetszés és taps. Hosszantartó nagy mozgás.)

Hevold (cseh) kijelenti, hogy az állam helyzete csakugyan szomorú, de ezt nem a csehek szelid obstrukciója, hanem a legutóbbi három év eseményei okozták. A csehek óhajtják a nemzeti béke helyreállítását, de az egyenjogúság alapján. A cseh nép a nyelvkérdésnek abszolút értelemben való szabályozása ellen minden erejével fel fog támadni. (Élénk tetszés az ifju-csehek padjain.)

A legközelebbi ülés holnap lesz.

(A lármas csehek.)

Az egyhangú, csöndes obstrukciót az ülés vége felé nagy zajongás váltotta fel. Négy óra tájban ugyanis híre terjedt, hogy a miniszterelnök készül felszólalni s fel fogja hívni a pártokat a békés együttműködésre. A képviselők a terembe siettek s körülfogták a miniszteri padokat. Különösen hamar benn termettek a csehek, hogy egész közel férközhessenek Koerberhez. *Dolezsál*, a leglármásabb, a miniszterelnök háta mögé furazkodott s nem is mozdult onnan.

Alighogy Koerber belefogott beszédébe, a csehek elkezdtek amugy isten igazában lármanzni. Amikor a miniszterelnök azt mondta, hogy a

melyekben gond, aggodalom ül. Minden készen van pedig; míg Jeremiás küzdött, fáradt, ők is küzdtek, nélkülöztek, csakugyan legyen valami a leányban. Ha szegényesen is, csak legyen. A lány az utolsó levelet olvassa. Ez a leghidegebb valamennyi között, alig egy pár sor, egy pár szó. „Nincs semmi bajom, légy te is boldog, Róza, önmagadban keresd a boldogságot.”

Az öreg Mülsteinné egyszerű lelke nem érti a mondat. Hiába forgatja elméjét, még sem érti. A lány is gondolkozik. Már nem zokog, csak olykor-olykor gördülnek arcán alá nagy könnyecsek. Ő sem érti, mit mond Grün Jeremiás, pedig sokszor elolvasta, ezt a levelet legtöbbször. Sokszor azt hitte, hogy megértette, hogy vége mindennek, de aztán megint visszaesett a gyöttrő kételybe, hátha nem az van benne.

Az öreg Mülsteinné kimegy a koresmából s maga marad a lány. Meredten bámúl a levelekre, összerakja őket ismét szép sorba, amint érkeztek, aztán rájuk hajol s csak a teste reszketésén látszik, hogy sir, nagyon sir — — —

Arra rezzen fel, hogy valaki melléje ül a lócára, a Sommer fia Pilyinyből.

— Maga ritt, Róza, mondja, ne tagadja, látom a szemén. Most is ritt, tegnap is, tegnapielőtt is. Pedig mondtam már, ne ríjjon.

— Ne, Sommer, ne beszéljen így, maga nem mondhatja nekem, hogy ne ríjjak, szöli a leány.

Csend támad a kocsiban, az udvarról szűrődik be az ablak alól valami hang, az öreg Mülstein beszél a feleségével.

— A lány csak rí, csak rí, mondja az asszony, Jeremiás se ír, se üzen.

Az ember mormog valamit.

kormány feladatának tekintti, hogy Ausztria minden népével szemben egyaránt igazságos legyen, a csehek Dolezsál intésére éktelen zajt ütöttek.

Dolezsál maga szinte a fölébe kiáltotta a miniszterelnöknek:

— Tehát minden nép irányában! Tessék ezt megismételni! (Nagy zaj a csehek padjain.) Mi is a „minden nép” közé tartozunk! Nekünk is jogunk van az igazságossághoz!

Funke (német) Dolezsálhoz: Nem ülne le a miniszteri székre!

Aktmann (Dolezsálhoz): Viselje magát emberségesen!

Dolezsál: Én tisztességesen viselkedem! Nem majmolom azt, amit önök Baden alatt miveltek! Felkiáltások balfelől: Kramarj alatt!

Dolezsál: Mi nem hajlázunk tentatartókat! Miniszteri padokat sem döntünk fel!

E közben a miniszterelnök összefűzött karokkal, szótlannul állott s néha hátratekintett Dolezsálhoz, mintha kérlelné, hogy ne háborgassa.

Mihelyt ismét beszélni kezdett a miniszterelnök, a csehek folytonos óhó kiáltásokkal zavarták. S ez így tartott vagy egy negyed óra hosszát. Amikor aztán befejezte beszédét Koerber, a németek zajosan éltették, de a csehek tulharsogták őket hamba kiáltásaikkal.

Tanácskozások.

Koerber miniszterelnök az ülés folyama alatt hosszasan tanácskozott külön-külön a pártok vezetőivel. Ugyancsak a mai ülés alatt *Javorszki* nagyfontosságú beszélgetést folytatott a képviselőház folyosóján a feudális nagybirtokosság egy kiváló tagjával. *Javorszki* a jobboldali pártok parlamenti bizottságának legutóbbi üléséről beszélve, hangosan így szólt:

— Akkor a többség pártjai az obstrukciót nem tartották összeegyeztethetőnek a többség kötelességeivel. Kérdést intéztünk a csehekhez az iránt, hogy folytatják-e az obstrukciót vagy nem. Ma június 6-ika van és feleletet még nem kaptunk. Ez egyszerűen azt jelenti, hogy az eddigi többség nem létezik többé.

A nagybirtokosság előkelő tagjának ellenvetésére pedig így folytatta emelt hangon és izgatottan *Javorszki*:

— Hát talán én nógassam *Stranskyt* a válaszra? Azután az ülésteremre mutatva, így szólt:

— Itt a felelet rá, hogy itt nem dolgoznak, folyton iratokat olvastatnak a csehek; nincs már többség.

Az ülés még egyre tartott, mikor a miniszterelnök *Javorszki*val hosszabban tanácskozott a helyzetéről. A katolikus néppártban *Di Pauli* báró és *Ebenhoch* hívei között kitört az egyenetlenség.

Délután három órakor lovag *Javorszki* egybe-hívta a jobboldali pártok végrehajtóbizottságát. Ezen az ülésén, hír szerint, a jobboldali többséget forma

— Ez a Sommer még mindig ide jár, nagyon kedves ember.

— Megmondjuk, hogy ne járjon, hirbe hozza a lányt.

— Hátha a Grün gyerek mást gondolt.

— Mást, mást, hogy gondolna mást, mért gondolna mást. Ne beszélj ilyen asszony, feleltünk Jehova, ő itél.

— Ő itél, szólt az asszony, nagy az ő ítélete s igaz.

— Ne Sommer, ne jöjjön olyan közel, mondja a lány bent.

— De Róza, én szeretem magát, gondolja meg Róza, nem bánja meg, higgye el. Otthon is szóltam már. Maga rendes, tataros lány, besületetek a szülei is, igazán szeretik otthon is.

— Ugyan Sommer gondolja meg, én nem lehetek a magáé soha, én — én a Grüné vagyok, mondta akadozva.

— A Grüné, a Jeremiásé, ne mondja. Sommer elhallgatott és sórarakozottan dobolni kezdett az asztalon.

Az alkonyuló nap sugara besütött az ablakon s egyszerre fényesre festette a kocsmakopottas, szürke falát. Sommer ránézett Rózára. Arca piros volt a sok sirástól; a rá eső nap-sugár elmosta a vörös foltokat s egy rózsaszínbe vonta.

— Régen? szólalt meg Sommer.

— Nagyon régen, mondta a leány és a papirosba kezdte göngyölni a leveleket.

— Talán ezek az ő levelei? Hm.

Megint elhallgattak.

— Róza, szólt újra Sommer, Grün Jeremiást mondja, a boltos fiát?

— Azt.

— Hát az is házasodik, — mondta Sommer

Szájpadlás nélküli fogak.

Fülslegesség teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

szpecialista a szájjápadlás nélküli műfogak készítésében VI. kerület, Andrassy-út 38. szám.

szerint is feloszlatták, mintán tényleg már ugyanis megszűnt. Ezután kooperációra készülnek a Ház munkára kész pártjai az obstrukció ellen.

(Egyezkedő kísérletek.)

Bécs, június 6.

Nyilvánvaló, hogy Koerber kísérlete meg-hiusult. A miniszterelnök arra számított, hogy sikerüljön fog neki a csehek a jobboldali pártok kötelékéből kiugrasztani s ily módon a többséget megbontani. Így akart a miniszterelnök ideiglenes napirendtöbbséget szerezni magának.

Az ülés után a jobboldali pártok elnökei konferenciát tartottak, amelyen a csehek nem jelentek meg. A tanácskozáson nem volt szó a napirendtöbbségről, csak azt vitatták meg, hogy mi módon biztosítsák a csehek támogatását a jobboldali pártok kötelékében. Határozatot nem hozott a konferencia, amelyet holnap folytatni fognak s amelyre meg fogják hívni a csehekét és a miniszterelnököt is. A jobboldali koncepcziókat akar kiszűközni a kormánytól a csehek részére.

Már most a helyzet további alakulása attól függ, hogy vajjon hajlandó-e Koerber engedményre, vagy inkább úgy fog-e menekülni a zsákutcából, amelybe jutott, hogy levonja a végső konzekvenciákat. A harmadik eshetőség az, hogy a felség szabad kezét adott a miniszterelnöknek s akkor következik a reichsrathnak hosszú időre való elnapolása, aztán a feloszlás. Ez már a legközelebbi órákban eldől.

A kvótajavaslat.

A kormány a képviselőház mai ülésén benyújtotta a kvóta-törvényjavaslatot, amely teljesen megfelel a kvóta-küldöttség megállapodásainak. A törvényjavaslat a kvótát 1900. július 1-jétől 1909. december 31-ig rendezi és pedig az 1900. június 1-seje óta fennálló tényleges állapot alapján, amelyet az 1893. december 30-ikán kelt császári kézirat az 1900. év első felére létesített. Ezzel egyidejűleg a kormány visszavonta a múlt évben benyújtott erre vonatkozó törvényjavaslatot. Az új törvényjavaslatban van egy rendelkezés a kvótának a közös minisztériumhoz havonkénti való beszolgáltatásának módozatairól, továbbá a viszonyossági klauzula, amely szerint a törvény hatálya attól függ, hogy Magyarországon is hasonló törvényt alkossanak.

A khinai forradalom.

Budapest, június 6.

A khinai öklözök, — vagy, mint a már annyira megszokott és szinte második természetünkkel lett idegen-majmolással nevezzük őket: *boxerek* — forradalma nemcsak Khinára nézve öltött veszedelmes arányokat, hanem immár azzal

gunyosan, — ugyan mire? Kinek kell itt bolt, minek itt kereskedés, mivel tartja el magát a Grün-gyerek? Nekem van, de a Grünéknek... — Grün Jeremiásnak is van, kitanult, ur lett. — Ur? — szolt Sommer. — No hát ha ur lett a rongyos Grün-gyerekből, nem is veszi el magát, kisasszonyt keres az a városban.

— Lehet, Sommer, de én a magáé soha sem leszek mégse, menjen, ne is lássam, ne lássam...

Az anyja neki támadt a lányának, hogy Sommert kiutasította, az apja pártját fogta. — Ne beszélj asszony, Róza okosan tett, minek járna ide a Sommer-gyerek, mikor van vőlegénye.

... Grün Jeremiás pedig ott ült a szép, fehérre festett kerti lócán egy bokor mellett Hofmann Rózával. Arca nagyon megelégedett volt s örvendő. A lány egy esomó virágot tépett. — Ne tépje szét, Róza, mondta Grün Jeremiás, vagy széttepi, tegnap szedtem a sétám alatt.

— Nem, Jeremiás, nem tépem szét, elteszem, — el örökre.

Grün Jeremiás szerelmesen nézett Hofmann Rózára, megfogta kezét s édesen kérdezte:

— Szeret?

— Szeretem, válaszolta a lány szemét le-sütve.

A nap éppen áldozóban volt, tüzes sugarait szétszórta. Grün Jeremiás felnézett a bitoros égre s egy pillanatra elborult arca. Az előző nap alkonyulata gondolt, mikor azon tusakodott, hogy vajjon megkísérelje-e a szerencsét, hogy megtartsa-e a szegény falusi kocsmáros lányának tett ígértét, vagy nem.

Csak egy pillanatra komolyodott el, azután mosolygott megint s átfogva a lány derekát, szemébe nézve kérdezte:

— Szeret, ugy-e szeret, Róza?

is fenyeget, hogy nemzetközi bonyodalmat idéz elő. Az a körülmény, hogy Oroszország 2000 kozákkal támogatja a khinai kormányt abban, hogy az öklözöket leverhesse, komoly aggodalmat, féltékenységet kelt Angliában, amely féltékenységre máris kifejezésre jut s nincs kizárva, hogy Oroszország és Anglia összetűzzenek a khinai kérdés miatt. Ez pedig, tekintettel arra, hogy a dél-afrikai háború nemcsak javarészen fölemésztette, hanem még fölgyvást állandóan lekötte tartja Anglia haderejét, beláthatatlan következményeket vonhat maga után. A kérdést magát lapunk első helyén tárgyaljuk; itt csak a ma érkezett alábbi tudósításokat regisztráljuk:

London, június 6.

Azok a hírek, amelyek a Pej Ho torkolatánál végbemeroő eseményekről érkeznek, azt jelentik, hogy a helyzet egyre aggodalmasabbá válik s komolyan tartanak attól, hogy a khinai ügy teljességgel nem várt fordulatot fog venni.

Takuból már megkezdtek az ellenségeskedést s ott tegnap óta valóságos háborus állapot van. Kempf német admirális azt jelenti kormányának, hogy előbb ötven katonát, s mikor látta, hogy ez nem elég, még ezer tengerész katonából álló zászlóaljat szállított partra. Kétezer orosz kozák parancsot kapott, hogy Peking felé induljon. A katonák elindultak, de azt hiszik, hogy nem fognak eljutni a khinai fővárosba, mert a boxerek utjokat fogják állni Peking előtt.

Az angol kormány bizalmatlanul nézi Oroszország akcióját. A Timesnak a következőket táviratozzák Pekingből:

Az orosz követ följajánlotta a khinai kormánynak, hogy rendelkezésére bocsát orosz csapatokat a fölkelés elnyomására. A khinai kormány megköszönte ezt az ajánlatot és megígérte, hogy tárgyalás végett a cungh-jámen elé fogja terjeszteni.

A Times ehhez a távirathoz a következő megjegyzést fűzi: Angliának nem engedi meg az érdeke, hogy Khinában a rend helyreállítására a legnagyobb gyorsasággal kell érvényesíteni hegemoniáját. Ezer szerencse, hogy a khinai vizeken levő flottának lehetővé teszi nekünk, hogy a legnagyobb nyomattal megtegyük mindazt, amit érdekünk megkövetel.

Köln, június 6.

Pétervárról táviratozzák a *Kölnische Zeitung*nak: A kormányhoz közelálló körök azokkal a hírekkel szemben, amelyek az orosz-japáni viszony komoly elmérgesedéséről szólnak, egész határozottsággal kijelentik, hogy az orosz külügyminisztérium minden tekintetben megnyugtatónak tartja a keletázsiai helyzetet. Az orosz külügyi hivatal nem tulajdonít nagy fontosságot a khinai eseményeknek (?), sőt ellenkezőleg meg van győződve, hogy a hatalmak nyomtatékos föllepésükkel el fogják érni, hogy a fölkelés mielőbb véget ér s a khinai kormány garanciát fog nyújtani, hogy a személy- és vagyónbiztonság jövőben jobban lesz megvédve és teljes kárpótlást fog adni a lázadók által okozott kárért. Ami pedig Koreát illeti, annak a területi épségét az összes hatalmak garantálják. Ezt Tokióban épp úgy tudják, mint Pétervárott.

Brüsszel, június 6.

A külügyminisztérium a következő táviratot kapta Pekingből: A brüsszeli követ azzal a kéréssel fordult az osztrák-magyar követhoz, hogy osztrák-magyar katonákat küldjön a belga követség megvédésére. Az osztrák-magyar követség készségesen teljesítette ezt a kívánságot.

London, június 6.

Franciaország, Oroszország, Anglia, Németország és Belgium követői a cungh-jámennek ultimátumot adták át, amelyben Peking katonai megszállásával fenyegetőznek arra az esetre, ha a khinai kormány záros határidő alatt nem vet véget a boxerek fölkelésének.

Tienosin, június 6.

A legújabb *paotinsui* jelentések szerint ott a múlt éjjel minden rendben volt. Mindazáltal nagy

volt a veszedelem. Minthogy a khinai vasuti alkalmazottak Pekingből megszöktek, az idegenek, akik Pekingbe utaztak, ismét visszatértek. Ma még kétszáz főnyi külföldi csapatot várnak ide. Reggel Tienosin városban nagy volt az izgatottság.

London, június 6.

A helyzet Khinában egyre veszedelmesebb mérvet ölt. Két angol alattvalót is meggyilkoltak a boerek. A régens-császárné, akiről közudomásu, hogy gyűlöli az idegeneket, legközelebb el fogja hagyni Pekinget és az ország belsőjebe megy. Már megtettek minden készülődést ehhez. Minden jel arra mutat, hogy a régens-császárné a boxerekkel tart.

Brüsszel, június 6.

A belga khinai vasutttársaság táviratot kapott Pekingből, amely szerint a belga mérnökök biztonságban vannak. A viszonyok rosszabbak, mint eleinte. A peking-bangkoki vasut építése megakadt. A lázadók minden vasutvonalat hatalmukba kerítették.

Tienosin, június 6.

A vasuti összeköttetés megszakadt, mert a hidakat szétrombolták. Ma 13 angol tengerész-katona egy Maxim-ágyuval, 50 amerikai és 74 japán érkezett ide Takuból.

London, június 6.

A Reuter-ügynökség jelenti Washingtonból: Kempf tengernagy tegnapi takui táviratára vonatkozólag azt jelenti, hogy a távirat titkosjegyjű volt és nem lehetett teljesen olvasni. A külügyminisztérium véleménye szerint a távirat úgy olvasandó, hogy Kempf 50 matrózt szállított partra a már partra szállt tengerészkatona zászlóalj megértesítésére.

A háború.

Budapest, június 6.

Pretória elfoglalásának részegítő hatásu híre mellett ma Londonba egy meglehetősen kínos érzéseket gerjesztő tudósítás is érkezett; az, hogy Lindley mellett a boerek fogságba ejtettek egy egész angol zászlóaljat és foglyaikat el is vitték, jóllehet, hogy Lord Methuen nagysietve oda-érkezett, hogy kiszabadítsa őket, de már későn. Nem valami nagy dolog az egész, de hogy ennek éppon most kellett történnie, ez azt bizonyítja, hogy a boerek isnkadailanul folytatják a harcot; s hogy Lindley mellett történt, alig 40 kilométernyire Kroonstadtól: ez arra vaíl, hogy az angolok még folyvást féltetik a vasúti összeköttö-vonalukat. Ez a kis siker különben a boerokat még inkább fel fogja buzdítani arra, hogy föl ne hagyjanak a harcra, valamедig a reménynek csak egy szikrája is megmarad számukra.

Mai tudósításaink a következők:

(Pretoria.)

London, június 6.

A lord-mayor hírdetményt tüzetelt ki a Cityben ozzal a fölírással:

Pretoriában a brit zászló leng!

A mint a lakosság ezt a hírdetményt meglátta, rendkívül zajosan tüntetett és ugyanazok a jelenetek ismétlődtek, amelyek Mafeking fölszabadításának hírere lejátszódtak. A lord-mayor a következő táviratot küldte Roberts tábornagnak:

A királyság soha sem fogja elfelejteni, hogy mit tett ön és hogy mit műveltek a csapatok az ön vezetés alatt. Fogadjon London polgárainak leghálásabb szerencsekívánátát. *Alfred Newton.*

London, június 6.

Lord Roberts jelenti Pretoriából tegnapi kelettel: Kévéssel az éj beállta előtt az ellenség csaknem valamennyi hadállásából ki volt verve. *Hamilton* lovasított gyalogsága egészen kétezer yardnyira Pretoriától üldözte a boerokat. Az ellenség sietve vonult vissza. Az angolok egy békekövetet küldtek ki, aki a város átadását követelte. *Botha* parancsnok fegyverszünetet ajánlott a megadás föltételeinek megállapítása végett. Lord Roberts azonban azt üzenté neki, hogy a megadásnak föltétlenül kell történnie, mert különben hajnalban bevonul a városba. *Botha* erre azt válaszolta, hogy a várost nem fogja védeni. Bizik benne, hogy az asszonyokat, a gyermekeket és a polgárok vagyonát meg fogják oltalmazni.

Reggel kilenc órákor Pretoria három leg-főbb polgári tisztviselője kijött Lord Robertshez s kijelentette, hogy a várost át akarják adni. *Krugerné* és *Botha* parancsnok felesége Pretoriában van. Néhány angol foglyot elszállítottak, nagyobb részők azonban még Watervalban van,

London, június 6.

Lord Roberts jelenti Pretóriából tegnapi kelettel: A város megszállása a legkielégítőbb módon folyt le. Az angol lobogót kitűzték a kormányépületre. A csapatok sokkal lelkesültebb fogadtatásra találtak, mint amilyenre számítottak.

(Egy angol csapat elfogása.)

London, június 6.

Lord Roberts azt jelenti, hogy a lovasított gyalogságnak és a yeomanry-csapatnak 13. zászlóaljja Lindley közelében kénytelen volt magát megadni egy jóval nagyobb boer seregnak. Melhuen tábornok kitűnő menettel nyomult előre, hogy a yeomanryt megszabadítsa, a mennyiben huszonegy óra alatt negyvennégy mérföldet haladt, de mégis későn érkezett. Megtámadta a boerokat, akik körülbelül két-három ezeren voltak s öt órai harc után teljesen visszaverte őket.

HIREK.

Budapest, június 6.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Május 31-én új előfizető és nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról. Céjekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A király szemléje. Bécsből jelenti tudósítónk: A király ma reggel kezdte meg a bécsi helyőrségnél a szemléjét; először a bosznia-hercegovinai 1. és 4. gyalogezredet látogatta meg. A szemlén ott voltak Ferenc Ferdinánd trónörökös, Kriegerhammer hadügyminiszter, báró Beck, a vezérkar főnöke, gróf Üsküll hadtestparancsnok, számos tábornok és az idegen katonai attasék. A csapatok az előírt taktikai gyakorlatokat mutatták be s a király nagyon megdicsérelte kiváló készültségüket.

— József főherceg Zilahon. Mint levelezőnk táviratozza, József főherceg ma délelőtt 10 órakor honvédfőparancsnoki körútjában odaérkezett. A pályaudvaron óriási közönség élén báró Wesselényi főispán üdvözölte a magas vendéget. Ő fensége megtekintette a tiszteletére díszben kivonult tisztozkodókat, majd hosszú kocsiúton kíséretében bevonult a díszesen felbogarodott városba, a sorfalat álló közönség lelkes éljenzését kísérve. A bevonulás után a batóságok tiszteletét fogadta ő fensége. A főherceg az üdvözlő beszédre adott válaszában kiemelte, hogy ő, családja és gyermekei ugyanazon az érzelmet táplálják Magyarország iránt, mint boldogult édesatyja. Azután lelkes szavakban emlékezett meg a honvédségről, amely kiképzés és tudás tekintetében épp oly magas fokon áll, mint bármely hadsereg. Végezetül kitért a hadakozásra vités és erős. Ő fensége azután hosszabb ideig cserélt tartott, mely alkalommal többeket megszólítással tüntetett ki. Délután a honvédlaktanyát tekintette meg, este pedig székfoglalást tett a városban, amelyet díszesen kivilágítottak. A főherceg tiszteletére fáklyaszennet és szerronádót rendeztek. Holnap délelőtt csapatszemle lesz, melynek végeztével délelőtt 10 órakor József főherceg Erdélybe utazik.

— A bolgár fejedelem Budapesten. Ferdinánd bolgár fejedelem ma hazutazásán érintette fővárosunkat. Csak pár percig időzött itt, midőn 3 óra 15 perckor a ferencvárosi személypályaudvaron keresztülutazott.

— A koronázás évfordulója. A koronázás évfordulója alkalmából június 8-án, pénteken délelőtt 11 órakor koronázási emlékünnepély lesz a magyar tanítók kaszinójában. Ugyanezkor ülést tart a budapesti tanítók segítő-egyesülete és a magyar tanítók kaszinója. Az első ülésen osztják ki a Ferenc József és Erzsébet árvaalpok kamatait és az ösztöndíjakat. A másik ülésen dr. Széki Antal jogtanácsos előadást tart a tanítói koronabank tervzetéről. Az állami és községi középiskolákban a koronázási emlékünnepélyeket pénteken délelőtt kilenc órakor tartják meg.

— A szerb király utazása. Belgrádból táviratozzák: Sandor szerb király, aki országában nagy utazást tesz, az Al-Duna környékét látogatja most. Dolni Milanovacban, ahol először állapodott meg a király és kísérete, az egész környékből összesereglett néptömeg várta az uralkodót, aki Telemes esperes

üdvözlő beszédére azt válaszolta, hogy örömmel jött népe közé, mert közvetlenül tapasztalásból akarja megismerni óhajításait és szükségleteit. A nagy lelkesedéssel fogadott beszéd végén a király felszólította a népet, hogy minden erejét az ország gazdasági megerősödésének szentelje. Hasonló lelkes fogadás volt Gradisteben és Radnjevaóban is.

— A belga trónörökös eljegyzése. Brüsszélből jelentik, hogy a hivatalos lap mai száma ad hírt Albert herceg és Erzsébet bajor hercegnő eljegyzéséről. Albert herceg a belga trón várományosa, édesatyja ugyanis a belga trónutódlásról lemondott. A trónörökös huszonöt éves, magas, karcsú férfi, arcát, melynek kék szemei barátságos kifejezést kölcsönöznek, sűrű szakál veszi körül. Megfordult már a legtöbb európai udvarokban, magas hivatalára gondos és sokoldalú neveléssel készítették elő. A múlt évben hosszas tanulmányutat tett az Egyesült Államokban, miről érdekes felolvasásokat is tartott. Menyasszonya Erzsébet bajor hercegnő, Károly Tódor herceg leánya. A jegyesek Bécsben üsmerték meg egymást, hova II. Lipót király külön megbízásban küldte a herceget. Az ifjú szépségében ragyogó hercegleány annyira megnyerte a belga herceg szívét, hogy ez hazaérkezve tüstént vallomást tett szüleinek szerelméről. Albert herceg többször találkozott ezután a bajor hercegleánnyal. Az eljegyzést a mult szerdán tartották meg Párisban a nápolyi királyi palotájában, ki a menyasszony nagynénje. Az ünnepes eseményt köztölték az összes európai udvarokkal. Az esküvő valószínűleg augusztus közepe táján lesz, ha ugyanis a flandriai grófné anyja, ki most nagybetegesen fekszik, addig folyógyul.

— Gyp katonája. Párisban most egyébről nem is beszélnek, mint a Tempsnek arról a hírről, mely Toulonból érkezett. A nyolcadik tengerész ezred egyik katonája, a tizenkilenc éves Minerot Károly, önként jelentkezett a rendőrségnél s jelentette, hogy ő az, aki Párisban meggyilkolta Devaux Angéle asszonyt s ugyancsak az ő büne az a kis kaland, melynek Gyp asszony volt a hősnője. A kihallgatás folyamán elmondta Minerot, hogy egy ízben a boulevard Bonne-Nouvelen valami kisebb kihágás miatt letartóztatták. Letartóztatása közben egy asszony, Angéle Devaux azt mondta, hogy ő ismeri Minerot, aki egy rablóbandának a tagja. Mikor kiszabadult, Angéle Devauxt asszonyt a boulognei erdőbe csalta, ott levágta a fejét, lábát s aztán a levagdalt tagokat a bokrok közé rejtette. Gyp asszony megszoktatásáról azt mondta Minerot, hogy egy közértesítőnek megbízásából, aki ellen Gyp asszony agítált, rabolta el az írónét és St. Mauriceba vitte. Ezért a nérbőlésért ötszáz frankot kapott. Arra a kérdésre, hogy mi vitte rá, hogy önként jelentkezzen, a katona elmondta, hogy büntérszai is voltak s attól félt, hogy azok feljelentik. Dacára ennek a vallomásnak, azt hiszik, hogy a katona egy sző igazságot sem mondott, hanem hallucinációk hatása alatt mondta el vallomását.

— Bruck-Ujfalu királyszobra. Mosonvármegye közönsége nagy ünnepre készül. Folyó hó 21-én leplezik le Bruck-Ujfaluban, a nemrégiben a magyar közigazgatás alá visszakerült községben a király mellszobrát. A mellszobr, Zala György alkotása, ő felséget magyar tábornoki egyenruhában, a Szent István-rend szalagjával ábrázolja. A leplezésre a kormányt és a szomszédos törvényhatóságokat is meghívják.

— A mikádó öccse Budapesten. A főváros érdekes vendégei, Kan-Ju Kotohito japán császári herceg és kísérete a mai napot jóformán egészen Budapest nevezetességeinek szentelték. Délelőtt a herceg végignézte a 16. huszár-, a 32. gyalog- és a 4. tüzérezred gyakorlatát is. A herceg ugyanis tegnapi este herceg Lobkowitz Rudolf hadtestparancsnok előtt kijelentette, hogy meg óhajtaná szemlélni egy lovas- és egy gyalogezredet, mire herceg Lobkowitz azonnal intézkedett, hogy a 16. huszárezred, a 32. gyalogezred és a 4. hadtest-tüzérezred egy lovas ütege délelőtt kilenc órakor a lovassági gyakorlótéren várja meg a japán császári herceg megérkezését. Pontban kilenc órakor érkezett a császári herceg Fudji ezredes, japán attaché, és Ossima japán alezredes kíséretében a gyakorlótérre. Meghallgatta a 16. huszárezred ezredesének és parancsnokának jelentését, kocsin egy magastlra hajtott és a legnagyobb érdeklődéssel kísérte a kivonult csapatok gyakorlatát. Előbb a 16. huszárezred gyakorolt lovas-századonkint, majd a két osztály, végül az egész ezred, amely azután díszmenetben vonult el ő fensége előtt. Ezután a 4. hadtest-tüzér-

ezred lovasütege gyakorolt s végül szintén díszmenetet tartott. A 32. gyalogezred gyakorlatában a különös támadást és védokozást mutatta be, majd ugyancsak díszmenetben vonult el a japán herceg előtt, aki megkérte a hadtestparancsnokot, hogy a kivonult csapatoknak és parancsnokaiknak fejzeze ki köszönetét.

A gyakorlat után a herceg fölhajtatott a várba és a miniszterelnöki palotában lendta a névjegyet. Délelben érkezett a Hungáriába, ahol lakosztályába vonult vissza. Villásreggeli után, két órakor gróf Szapáry Pétert fogadta, aki Bábólán is állandóan mellette volt, aztán a gróf kalauzálása mellett megtekintette a főváros nevezetesebb épületeit, köztük az új parlamentet is, amelynek festői fekvése különösen elragadta a vendégeket. A séta után környezete előtt többször adott kifejezést tetszésének a látottak fölött.

— Az olyan városnak, — jegyezte meg a herceg, — amelyben a szép és a gyakorlati így egyesül, mint Budapesten, fényes jövője van.

Este a szálló éttermében vacsorázott a herceg és sokáig gyönyörködött a cigányzenében. A fogadóban kitett ivre felírták nevüket: Széll Kálmán miniszterelnök, Wlassics Gyula, Ploz Sándor, Darányi Ignác, Hegedűs Sándor, báró Fejérváry Géza, Lukács László és Cseh Ervin miniszterek, Rohonczy térparancsnok, Koller Viktor ezredes, Gromon Dezső, honvédelmi államtitkár, gróf Apponyi Lajos udvarnag és Rudnay főkapitány. — A császári herceg holnap reggel 8 óra 50 perckor utazik Bécsbe.

— A konstantinápolyi egyetem és Vambéry. A Berliner Tageblatt tegnapi számában konstantinápolyi tudósítójától (Mygindtől) a következő telegramot hozza:

Vambéry, az ismert tanár ez idő szerint itt tartózkodik a szultán megbízásából, aki őt Konstantinápolyban óhajítja látni abból az alkalomból, hogy egy egyetem európai miniaték szerint való föllállításának a terve fölmerült. Az audiencián a nyelvkérdést is érintették és a szultán annak az óhajának adott kifejezést, hogy a törökön kívül német nyelvben is tanítsanak. Vambéry erre azt válaszolta, hogy a német nyelv nem való a katedrára, mert Németországon kívül nem igen használható és a nemzetközi fejlődésben nem vár rá jövő. Misként áll a dolog a francia nyelvvel, amelyet második tanítási nyelvnek ezért kell ajánlania. A szultán ez a kijelentés láthatólag kellemetlenül érintette. Az önk tudósítója, aki föl akarta keresni Vambéry tanárt, — értesülvén erről a nyilatkozatról, lemondott a szerencséről, hogy őt monsieur Vambéry fogadja.

A Berliner Tageblatt ezt a telegramot néhány éles megjegyzéssel kíséri, amely Vambéry „politikai bornirtságát” kritizálja. Ámbár szeriözus lap közli ezt a hírt és pedig szeriözus forrásból, — mi csak kételkedéssel fogadhatjuk. A szultán tudvalevőleg csakis törökül beszél és alig konyit valamit a francia nyelvhez. Az európai törökök szereplő világa pedig csaknem kivétel nélkül a francia kultúrából táplálkozik. Bárhogy is keressük, nem tudjuk megtalálni az okát annak, amiért a szultán a konstantinápolyi egyetemen a németet óhajthatná második tanítási nyelvül, — elvégre az is bizonyos, hogy a nemzetközi érintkezésben is a francia nyelv dominál. Igaz ugyan, hogy a keleti vasutak német közben vannak és az egész levantei piacot a német vagy svájci ipar és kereskedelem őrásztja el; de ez a szempont nem lehet döntő az egyetem nyelvkérdésére nézve. A Berliner Tageblatt keményen támadja meg Vambéryt, amiért ez a francia nyelv mellett foglalt állást, noha véleményünk szerint alig lehetett abban a helyzetben, hogy a szultánnak a német tanítási nyelv kérdésében ellentmondhatott volna. Annyi bizonyos, hogy ha a szultán Vilmos császártól kért volna tanácsot, ez is csak a francia nyelvet ajánlhatta volna — a konstantinápolyi egyetemnek.

— Rekvium. Az országos központi oltáregyesület néhai alapító elnökének, özvegy gróf Csirák Jánosnének lelküdvért fényes gyászmise volt ma délelőtt az angol kisasszonyok váci-utcai templomában. A délszaki növényekkel ékesített templomban előkelő közönség halgatta a gyászmisét, amelyen Kanter Károly, a budavári királyi palota apátplébánosa celebrált.

— Szerencsétlenül járt bankár. Lembergől táviratozzák, hogy Max Gusztáv ottani bankár ma délután vigyázatlansága következtében lebukott a harmadik emeleten levő lakása ablakából. A szerencsétlen szörnnyet halt.

EDLACH gyógyintézet

Alsó-Ausztria, 15 percrenyre Payerbachtól. Holobona. Tülfőnök: Dr. Körösi Gyönyörű, napos, széltől óvoti fekvésben, 600 m. mag. a tenger színe fölött. Teljes gyógyómd. — Intézet gyógytorna számára. — Összes diéta-kurák. — Legnagyobb fényelm. — Vill. világítás. — Egész éven át nyitva. — Edlachi városközi telefon 2. sz. Prospektussal, és értesítéssel szolgál az igazgatóudvar.

— **Mi minden volt a kocsiában...** A zugligeti-ut mellett még mindig az árokban hever az a nevezetes kocsis, amelyből négy halottat húztak ki hétfőn este. Az oldalán négy halottat a bizottsági urak. Ott jár ki és be az a néhány rendőr is, aki arra van kiküldve, hogy segítsen a munkában az uraknak. Miután már a halottakkal végeztünk s a sebesülteket egy derék kórház vette a gondjába, következik egy valósággal brutális kis kommuniké. A rendőrség adta ki s arra való, hogy beleszaggasson a szívébe annak, akinek vesztését adott ki magából az összetört kocsis. A talált tárgyak. Miután kiürítették a kocsiából az emberanyagot, kit így, kit amúgy — az egyik holmira került a sor. Tehát: — találtatt tarka ernyő, fehér ernyő, fekete ernyő, sárga keztyű, fekete keztyű, hat posztókalap, tíz női kalap, egy sötétkék szoknya (hogy rángathatták le ezt arról, aki viselte!) nadrágszíj és sok fésű meg hajtű, mind, mind összetörve. Aki reklamálja a vesztését, menjen a rendőrséghez, az ötvenkettes számú szobában megkaphatja a holmiját. Azt azonban nem igen hiszünk, hogy valaki kikeresse a sok véres holmiból azt, amireh jussa van. Tessék letenni az egész pakcsamátát a fővárosi muzeumba. Jó lesz megmentőnk.

— **Az Újságírók Egyesületéből.** A Budapesti Újságírók Egyesülete segítő-alapjának igazgatótanácsa ma délután Csikay Lajos elnöke alatt ülést tartott. Szatmári Mór főtitkár bejelentette, hogy a Hungaria-egyesület gőzmalom részvényszerzésére május hó 31-én tartott közgyűlése alkalmából 100 koronát küldött a segítő alapnak. Hálás köszönettel fogadták az adományt. Dr. Konrad Albert, az edelchi gyógyintézet tulajdonosa nagylelkű ajánlatát, hogy június és július hónapokban az egyesület egy-egy tagját teljesen ingyenes gyógykezelésben és ellátásban részesíti, hálás köszönettel fogadta s az igazgató-tanács június hónapra az egyesületnek egy beteg tagját kiküldte az edelchi gyógyintézetbe. Végül 670 korona segélykölcsönt és 70 korona segélyt szavazott meg az igazgatótanács.

— **Házasság.** Dr. Rosenak Miksa június 12-ikén vezetni ottlárta a paksi zsidó templomban Behr Blanka kisasszonyt.

Gróf Fejérváry Albert eljegyezte Kétegyháza Csárdy Jeanne grófnőt.

Schwarz Dávid budapesti szobrász tegnap vezetteoltáró sz. Nagy Albertné leányát. Bertót.

Pótlak Ignác fővárosi nagykereskedő tegnap vezetteoltáró sz. Róth Albertné urnát Aradon.

Fleischmann Tivadar Újpestről eljegyezte Könyg S. ur hájos leányát Irénkét Budapestről.

Vidács Marikát Erzsébetfalváról eljegyezte Lányi Imre m. á. v. tisztviselő.

Rosenberg Béla divatárú kereskedő eljegyezte Fisch Mór kedves leányát, Róza kisasszonyt Keszthelyen.

— **A fertőző betegségekről.** Az országos közegészségi egyesület ma délután 6 órakor az egyetemi életi intézetében felolvasó ülést tartott. Dr. Tauffer Jenő, Temesvár város érdemes tisztifőorvosa mutatta be szemléltető új módszerét a bejelentésre kötelezett fertőző betegségekről területei elterjedésének ellenőrzéséről.

A felolvasó alapos kísérletek nyomán a hadi térképek mintájára összeállította egy-egy város és megye pontos térképét s azon gombostűre alkalmazott sokféle színű zászlócskával megjelölte az egyes előfordult fertőző betegségeket. A megye, illetőleg a város térképe egy parafalemezre van erősítve, hogy a gombostűs zászlócska egész éven át meg legyen erősítve a térképen s abból ki ne hulljon. Így módon könnyen áttekinthető képet és biztos statisztikát ad a térkép az illető területen előfordult epidemiákról. Dr. Tauffer Jenő ilyen szemléltető eljárással mutatta be Temesvár városának egészségügyi viszonyait az 1899. évben. A kitűzött színes zászlócskák pontosan megjelölik, hogy a városnak mely része, mikor és milyen fertőző betegséggel volt veszedelem. Ez a módszer sokkal előnyösebb az audig szokásos táblázatos kimutatásoknál, mert pontosabban megjelöli az epidemia fészket s könnyebb rajta az eligazodás a hatóság számára. Érdekes és nagyon becses az a kitűzött kép is, amely feltünteti a város egy évi gyermek halandóságát. A tifusjárvány terjedését külön térképen állította össze a tudós felolvasó s ezen a képen feltüntette egyszersmind azokat a kutakat is, amelyeket ennek a járványnak a leküzdésére a fertőző vidékeken fúrnak s ez a térkép beigazolja, hogy Temesvárott ezek a kutak nem váltak be, az az epidémianak nem vetett véget.

A szemléltető előadást a közönség zajosan megéljenzte.

— **Aranytoll.** A tanítóképző intézeti tanárok kolozsvári közgyűlésükön szép elismerésben részesítették Nagy László tanítóképző intézeti igazgatót a „Magyar Tanítóképző” szerkesztőjét. Abból az alkalomból, hogy Nagy László tíz év óta szerkeszti a tanítóképző tanárok szakközlönyét, kartársai elismerésük jeléül aranytollal és ezüst tintatartóval ajándékozták meg. A kartársak nevében Somogyi Géza zsinórváljalai tanítóképzőintézeti igazgató üdvözölte s kiemelte Nagy Lászlónak érdemeit, munkásságát. Nagy László mélyen megindulva köszönte meg a kartársi szeretet megnyilatkozását.

— **Az Örökimádás temploma.** Az Erzsébet királyné emlékére emelendő Örökimádás temploma dolgarab ma délután bizottsági ülés volt Pallavicini Ede örörfőnök elnöke alatt. A bizottság előtt a templomra vonatkozólag két terv volt. Az egyiket Alpár Ignác műépítész tervezte elő, s a templomot az eskütléri hid budai torkolatával szemben egy magaslatra tervezte. A másik terv Hofhauer Antalé, aki a Ferenc József hid közelében, a Fehérvári-ut mellett kontemplálja a monumentális emléket. A bizottság közszóval vette a terveket, s azokat beható megfontolással tárgyalva fogja tenni. Azután Gyurky Ödön titkár tett jelentést a vidéki bizottságok gyűléseiről, amelyekkel együtt most már 400.000 korona áll rendelkezésre. Elhatározta végül a bizottság, hogy szeptember 10-én, a királyné halálának évfordulóján, a vidéken országos gyűlést rendez a templomokban.

— **Mire jó a képes levelezőlap?** Sok minden egyebek között arra is jó, hogy szemtelenségre hazudozzék rajta például az az oláh üzletember, akinek érdekében áll az, hogy a mi rovásonkra legyen népszerű a portékája. A képes levelezőlap belépett a politika szolgálatába, de nem a tisztességes politikába, amely argumentumokkal dolgozik, hanem abba, ami hazugságból él. Szegedre, a Szegedi Napló szerkesztőségébe lévedt néhány olyan képes kártya, ami erre vall. Az egyikben magas hegy ormán az a sziklabörtön van megrajzolva, amibe az oláhokat dobjuk be, mi magyarok. Mit szól ehhez a szegedi meg a váci államfőnök, amelyben az oláh izgatott urak alsós kalábert játszanak és mellesleg meghiznak a jó életmódban. A másik képen a magyar hőhőrkobáccsal veri az oláh vértanút. Hátra van szegénynek kötve a keze s irtózatoss kin van az arcára mázolja. Azonban a határon túli testvérek áldogát terjesztik ki kezeiket a feje fölé. — Ez is vigasztalás a magyar rabságban, ha már egyéb éppenséggel nem akad.

— **Párba a címerosonkítás miatt.** Hamvay Ödön, a Híresarnok munkatársa és Köpöcsy Dezso, az Egyetemi Kör elnöke ma reggel a Hírvősvölgyben pisztolypárbajt vívtak. Az affárnak az volt az előzménye, hogy az Egyetemi Kör nevében Köpöcsy Dezso, Horvát Zoltán és Kárpáti Zoltán nyilatkozatot adtak ki, amelyben „otromba hazugságnak” mondták a Híresarnoknak a pápai himnuszról szóló tudósítását, amiért azután Hamvay mind a három aláíró provokáltatta. A három kihívott sorsbuzás után Köpöcsy jelölte ki a párvisskódásra. A párbaj feltételei voltak: pisztolypárbaj harminc lépésről öt-öt lépés avancesal, kétszéri golyóváltással. Hamvay segédei ifj. Győrössy-Csepreghy János és Wolfner Pál, Köpöcsy Zsembery István és Tóth Aladár voltak. Mint orvosok dr. Aszló Károly, a mentőegyesület parancsnoka és dr. Widder Bertalan szerepeltek. Az első lövésnél mindkét fél használta az előrelépést és a golyók a felek feje fölött sűrített el. A második golyóváltásnál Köpöcsy pisztolya csütörtököt modott. Sebesült nem történt. Párba után a felek kibékültek.

— **A F. M. K. E. új alapító tagja.** A F. M. K. E. tagjai az utóbbi időben erősen szaporodnak. Thuróczy Vilmos elnöknek újabbban többen jelentették be, hogy 200 koronával az egyesület alapító tagjai közé lépnek: herceg Esterházy Miklós, Cseh Ervin miniszter és a Rózsáhegyi lakaregypénztár részvényszerzés. Császáka György kalocsai érsek pedig, aki egyik legtrébb alapító tagja az egyesületnek, 200 koronával emelte fel eddigi alapítványait.

— **Vilámospások.** Hatalmas zivatar vonult el ma délután hat óra után a főváros fölött. Északkelet felől sötét felhők gyülekeztek az égbolton és egyszerre eset megeregd a hatalmas tavaszi zápor. Dörgött-villámlott, úgy, hogy csak úgy rengett belő a föld s a villám három helyen lecsapott. A kishajcsár uton az irlalmások majorján egy jégvermet gyújtott föl a villám; míg a Hermina-uton, a Páscalmalom közelében egy széna-boglyába csapott bele s ezt is felgyújtotta. Nagyobb bajt okozott azonban a Kálvária-utca 28. szám alatt, Lözer Mátyás házában, ahol a tetőzetet gyújtotta föl s a ház falait is erősen megrongálta. Ezt a tüzet a tűzoltóság oltotta el. Embereketben nem esett kár.

— **A szünidei gyermektelep-egyesület jótéteményeire pályázó gyermekek orvosi megvizsgálása** alkalmával a nagymező-utcai iskolában rendszerint életveszélyes tolongás van, úgy hogy a rendőrség közreműködése dacára a tulajdonképpen pályázók nem jutnak a kapu elé. E tolongás elkerülésére végett a szünidei gyermektelep-egyesület vezetősége a gyermekek megvizsgálását öt napra, folyó hó 9., 10., 12., 14. és 16-ára tűzte ki. Kívánatos volna, hogy az illető szülők gyermekeiket csak azon a napon hozák a Nagymező-utca, amelyre a meghívó szól.

— **Egy nagy malom pusztulása.** Moszkvából táviratozzák, hogy Ceerikében a nagy gőzmalom, amelyhez fogható nagy malom még csak egy van egész Oroszországban, ma porrá égett. Huszezer pud buza elpusztult. A rezervoárokban tizenkétezer pud petróleum felrobbant. A kár félmillió ruhal.

— **A szegedi kis lumpok.** Szeged városában van egy nagyon modern és okos szabályrendelet, amely megtilja a tizenöt éven aluli gyerekeknek, hogy kocsmába járjanak. Junius meggyökös lépett életbe ez az új intézkedés, amelyről mindjárt pünkösd vasárnapján bebizonnyosodott, hogy milyen üdvös. A rendőrök szemügyre vették a mulatóhelyeket, s több helyen érdekes jelenetek játszódtak le. Így például — mint írják — a felsővároson egy koromszában három legény sörözött. Nagyon gyerekarócal néztek egymásra s amint szívták az erős szivart, a füsttől a szemük is elfutotta a könny. Figyelmeztettek rájuk egy rendőr, aki megkérdezte tőlük, hány évesek. Az egyik foghegyről felelte: — Tizenöle.

A fiékö tizenégyévesnek nézett ki. A másik már nem mert olyan nagyot hazudni s a szemét is lesütötte, mikor felelte: — Hát én tizenhat éves leszek nemsokára.

A harmadik, a legfiatalabb, de legvásottabb, azt felelte: — Tudja rendőr bácsi, én is elmúltam ám tizenöt éves.

A rendőr a gyermek szemé közé nézett: — Elmúltál tizenöt éves? Mered mondani? Hát mennyi idővel haladtad túl a tizenöt esztendő?

— Mennyi idővel? Hát egy nappal.

A rendőr azt is kiderítette, hogy a gyerekek az idősebb testvéreik ruházatát öltötték fel, csak hogy tizenöt évesnél idősebbnek tűnjön fel és beengedjék őket a korosmákba.

Pünkösd két napján tuatjával kergettek ki a korosmából a tizenöt évesnél fiatalabb gyermekeket a rendőrök. Az egyik vendéglős nem nézte jó szemmel ezt az intézkedést, ezt meg is büntették.

— **A Csütörtögy robbantása.** Az éjjel kezdtek meg a Csütörtögy szikláinak nagyobb méretű robbantását. A Rudasfürdő mögötti meredek hatalmas sziklát kezdtek fessegetni a munkások 11 órakor, amely időtől fogva a közlekedést teljesen elzárta. Az utvonal védelmére egy csapat rendőr vonult ki Beniczky Tamás felügyelő vezetése alatt. A hatalmas sziklák között forgolódo tömérdek munkás kötelekkel megerősítve fessegette a hatalmas sziklák, amelyek egyike azután hajnalban óriási robajjal magától levált, s több sziklatömböt magával rántva zuhant le a katonai ideiglenes vizgyógyintézet elé, közvetlen a villamos vasuti sínekre. A szikla hozzávetőleg 100 métermázsányi lehet, s azt sok munkás távolította el a sinekről. A közlekedés természetesen szünetelt a villamos sineken is, és reggel 8 óráig a közönség a Rudasfürdőől a Ferenc József-hidig a Duna partján volt kénytelen gyalog haladni, ahol főlészálhatott a pesti oldalra közlekedő kocsikra. A munkálatok 8 órakor értek véget, amikor azután a kötelekkel elzárt utat ismét megnyitották a közlekedés számára. Az érdekes munkálatoknak, amelyeket az éjjel folytattak, tömérdek nézője akadt.

— **Munkát a vakoknak.** A vakoknak újra nincs munkájuk és a Vakokat Gyámoltató Országos Egyesület kefékötő- és székfőző-műhelye ismét üresen áll. A szerencsétlen vakok nevében a humános egyesület most a munkaközösséghez fordul, hogy a rossz nadszéküket adja a vakok műhelyébe javítani. Elég egy levelezőlapot írni a Szilágyi-utca 2. szám alatti műhelybe, amely a befeladandó székőket és egyéb ilyenfajta munkáért érte küld és ingyen baba is szállítatja.

— **A Ganz-gyári sztrájk.** A Ganz-gyári munkások sztrájkja még egyre tart, ámbar most már van nőni remény a kibékülésre. Megirtuk, hogy a vas-estergályosok is kijelentették, hogy ha a sztrájkoló munkások követelését nem teljesíti az igazgatóság, úgy ők is abbahagyják a munkát. Ebben az ügyben ma a Logyes-oszárdában gyűlést akartak tartani a munkások, de a rendőrség nem engedte meg a gyűlés megtartását. A munkások mégis megbeszéltek, hogy követeléseikhez ragaszkodnak és Szántó művezető elmozdítását is kívánják. Ezt tudtára adták az igazgatóságnak, amely Szántót egyelőre szabadságra küldte; egyebekben pedig kijelentette, hogy nolan hajlandó tárgyalásokba bocsátkozni a sztrájkoló munkásokkal. Így remélhető, hogy a sztrájk hamarosan véget ér.

— **Vasuti katasztrófa.** Hamburgban ma nagy szerencsétlenség történt a vasutállomáson. A frankfurti gyorsvonat olyan nagy sebességgel rohant be, hogy nem lehetett már idejében fékezni. A lokomotív kiugrott a sinekből és nekiment a pályaudvar falának. Tíz utas megsebesült, hárman közülük súlyos sebeket szenvedtek.

— **Egy munkás szerencsése.** Temesvárról telegrafálják: Wimmer József, a spodiumgyár munkása Olmützből értesítést kapott, hogy 100.000 korona örökség szállott reá Wimmer Pál nevű nagybátyja révén. Wimmer József eddig oly nagy nyomorban élt, hogy utkéltséget is adott neki össze a gyár alkalmazottjai, hogy Olmützbe mehessen.

Játék, amelyről már I. Jakab angol király azt mondta, hogy őrizkedni kell tőle, mint otromba játéktól. Mivel nincs jogosultsága ennek a játéknak, ajánlja, fogadják el Del Medico indítványát.

A többség elfogadta Polónyi követtől indítványát. A további ügyeket gyorsan tárgyalta le a közgyűlés. Hozzájárult ahhoz, hogy a ferenciek szerzetének 16.000 korona kárpótlást adjanak, amiért a ferencvárosi plébániát ezen a világi papok látják el, a tanács javaslata kimondotta, hogy az V. kerületi állami főgimnáziumnak a szomszédos telket csak a lelteri becsértékben engedi át és elfogadta az Újépület telkei ügyében a pénzügyminiszter ismert ajánlatát.

Végül a további ügyeket gyorsan tárgyalták le. Tudomásul vették azt az előterjesztést, hogy a budapesti közúti villamva-lársás és a budapest-újpest-rákospalotai villamos vasút-lársásig vasutvonalain a kölcsönös átszálló forgalmat berendezték.

SZÍNHÁZ, ZENE.

**** Arányi Dezső** becsüfölte el, amely holnap, csütörtökön este lesz az Operaházban *Hunyady László* címszerepében, nagy érdeklődéssel néz a fővárosi színházlátogató közönsége. Arányt hat évvel ezelőtt *Nikisch* Artur igazgató szerződtette az Operához, amikor előzetesen a *Manon Lescaut*, *Traviata* és a *Faust* című operákban mutatkozott be. Hat év alatt a legteljesebb mértékben kivívta a közönség elismerését, mint kiválóan szép hangú tenorista és megbízható énekes, aki e hosszú idő alatt egyetlen előadásról sem mondott le. Arányi igen előnyös föltételek mellett a berlini Theater des Westens Operaházhoz szerződött, ahol szeptember elején mutatkozik be.

**** Magyar Színház.** A Magyar Színházban, többszöri elhalasztás után, végre széhoz jutott *Radványi Klára*, aki a Népszínház ensemblejából lépett át a *Wessellényi*-néi színházhoz. A kisasszony a *New-York szépe* címszerepében mutatkozott be s azok az előnyös tulajdonságai, amelyek már a Népszínházban szépen érvényesültek, itt segítségére voltak. *Radványi* kisasszony mindenekelőtt teljesen megfelelt a címszerep nevének s ha nem is volt éppen new-yorki, de annál szöbb volt. Sok temperamentumot, a színpadon való otthonosságot áruktól s énekzeit is sok izséssel adta elő. Egészben véve, *Radványi* kisasszony debütjét a sikerültebbek közé sorozhatjuk. Fíft *Dóczy* Margit játszotta, aki mindjobban beleéli magát az operett-színpad levégőjébe. Mindketten sűrű tapsokat kaptak.

**** A Nemzeti Színház renoválása.** A Nemzeti Színház épületét megviselte az idő. Sok helyen a vakolat lement, a festéke lepopt. Ezért, bár még nincs szemlét, megkezdtek a nyári javítási munkálatokat. Egyelőre a Nemzeti Színház bérházának bomlokzatát csinosítják, majd a színház épülete körül sorra, amelyre szintén ráér a javítás.

**** Hírek a Népszínházból.** A *Robinson Crusoe* című látványosságot, melyet az ünnep mindkét estjén nagyszámban közönség nézett végig, még kétszer adják elő e héten a Népszínházban: holnap, csütörtökön és szombaton. — Pénteken a *Daba* kerül színe, *Kéry* Klárával és *Hegyi* Arankával, vasárnap este pedig a *Kis szökevény*. — Vasárnap délután tartják *Rákosi* Sándi színészkolájának a növendékei első vizsgálati előadásukat, mely alkalommal az operett-osztály mutatkozik be az *Éjjel az erdőn* és az *Elizondó leány* című darabokban.

**** Fővárosi Nyári Színház.** Nagy érdeklődéssel várja a budai közönség *Blaha* Lúza első vendégjátékát. Három egymásutáni estén a következő darabokban fog fellépni a művész: pénteken a *Nániban*, melyben *Árkó* Lajos igazgató is fellép, szombaton a *Telenben* és vasárnap este a *Felhő Kláriban*. A társulat nap-nap mellett próbákat tart a vendég szereplésre kitűzött darabokból. Csütörtökön *Folt, amely tisztit* kerül színe, melyben *Tuboly* Klementin, mint vendég játsza *Matilde* szerepét.

**** Román színdarab a Népszínházban.** A Népszínházban, *Solymsi* Elek színészkolájának a vizsgálati előadása ötletéből, amely e hónap 17-ikén lesz, érdekes darab fog színe kerülni. Ez a darab *Rosetti* D. Radu bukaresti hírlapírónak a *Lecke* című háromfelvonásos színműve, amelyet dr. *Alexis* György fordított magyarra. Tudunkkal ez lesz az első román színdarab, amely budapesti színpadon színe kerülni. Az előadáson jelen lesz a darab szerzője maga is, aki *Rosetti* volt romániai miniszternek az unoka-öccse.

**** Vízga-hangverseny.** *Fámos* Gizella állami-lag képesített zenetanárnő kitűnő hírnevű iskolájának vasárnap délelőtt volt az évről vizsgája a Terézvárosi Kaszinó dísztermében. A vizsga-hangversenyen előkelő közönség volt jelen és teljesnyilvánításának elismerő jeleit elhalmozta a közreműködőket, valamint az iskola tanárait.

**** Új népszínmű.** A Népszínház igazgatósága elfogadta előadásra *Göczy* Istvánnak *Ami az erdő meséi* című új népszínművét. A darab, mint értesültünk, egyike lesz az első őszi újdonságoknak.

**** A Kurucfurgang Kolozsvárat.** A kolozsvári nyári szinkörben — mint nekünk írják — a napokban volt *Bokor* József *Kurucfurgang* című népszínművének a bemutató előadása. A darab nagy sikert aratott, ami főképp *Komlósi* Emmának, a társulat jeles primadonnájának, aki Bőskét játszotta és *H. Novák* Irénnek, a kitűnő naivának az érdeme. Ugy *Komlósi* Emma színpadon előadott dalai, mint *H. Novák* Irén asszonynak művészi játéka nagyon tetszeltek a közönségnek, amely kívülük még *K. Árpási* Kátának, a kiváló komikának tapsolt sokat. Kívülük *Laczkó* Aranka, *Gazdy* Aranka, *Bajor* Riza s a férfiak közül *Tompa*, *Dezső* és *Várdy* Miklós arattak sikert. A darabot fényes kiállításban hozta színe *Bölnyi* intendáns s ez is hozzájárult ahhoz, hogy eddig már háromszor előadták, egyre fokozódó sikerrel.

**** A Magyar Színház** premierje. A Magyar Színházban holnap, csütörtökön lesz a bemutatója A szerelem övodája című zenés színműnek. A darabnak drámai motívumokban bővelkedő fő női szerepét *Ledofsky* Gizella, a színház ifjú szubrett-primadonnája játssza, akinek erős drámai tehetsége már a *Szulamita* általánosan feltűnt.

**** Hamperdinek a párisi Janosi és Juliskáról.** A párisi Opera-Comique tudvalegleg óriási sikerrel adta elő a napokban *Hamperdinek*nek *Janosi* és *Juliska* című dalművét. Az előadásról a szerző nyilatkozott egy német újságíró előtt. Első sorban az Opera-Comique zenekarát dicséri, amely *Message*, (s nálunk is jól ismert operett-író) vezetése alatt bevégzett technikával játszotta végig a dalművet s zenéjének a szellemébe is behatolt. A szereplők közül legjobban dicséri *Hamperdinek* az Opera-Comique starját, *Dolna* kisasszonyt, aki a hoszorkányt énekelte, *Dolna* kisasszony, mondta a *Janosi* és *Juliska* szerzője, egyike a legjobb altistanóknak, akit valaha hallott. *Hamperdinek* még *Catulle Mendès*ről, a szöveg pótfőatírójáról, nyilatkozott a legnagyobb elismeréssel.

— És a közönség? — kérdezte végül az újságíró. — A közönség. — felelte *Hamperdinek*, — igazán örömt szerzett nekem. A legnagyobb figyelemmel kísérté az egyes jeleneteket; nevetést, ahol a darab vidám volt és komoly volt a dalmű komoly momentumai alatt. Egészben véve lelkes, mondhatnám megelégedett hangulat uralkodott az egész estén át s a közönség nem farkodott a tejszéssel.

Hamperdinek végül elmondta, hogy most egy vig operának a szövegét dolgozik, amely XIV-ik Lajos korában játszik. A dalmű cselekménye egy kényeszerű házasság körül forog.

**** A Népszínház új tagja.** A Népszínház igazgatósága két évre szerződtette *Fedák* Sári, aki legutóbb a Népszínházban vendég szerepelt. A kisasszony szeptember közepén kezdi meg működését.

**** Erdélyi Marietta jubileuma.** *Erdélyi* Marietta, aki már több vidéki színpadon megünnepelte művészpályájának huszonegy éves jubileumát, a jövő hónapban és pedig július 2-ikán a *Fővárosi Nyári Szinkörben* is megüli ezt a jubileumot. A jubliáris előadásban a budapesti színházak több elsőrendű tagja fog kollektív szíveségéből közreműködni. Az előadásban *Lumpácius* *Vagabundus* fog színe kerülni a Népszínházban legutóbb megtartott *Lumpácius* *Vagabundus*ba beélt hangverseny-műsorral.

**** A Kisfaludy-színházban szombaton lesz a bemutatója a *Viccedalmirás* című nagy operettnek. A darabot a Kisfaludy-színház adja először Buda-pestben; az igazgatóság úgy díszlet, mint jelmezek tekintetében egészen korhűen állítja ki a darabot, amely Millőckernek legdallamosabb zenéjű operettje. A főbb szerepeket *Kövessy*né, *Hodossy* Jolán, *Aradi* Aranka, *Károlyiné*, *Juhász*, *Toronyi* és *Kovács* játszzák. A bemutató iránt nagy az érdeklődés.**

**** Zenekari estély az Urániban.** Az Uránia-Színházban pénteken, e hó 8-án egészen újszerű tudományos estély lesz: zenekari előadás, értekezéssel (conférence-szal) kapcsolalban. Az országos m. kir. zeneakadémia zenekara, az Operaház zenekarának néhány tagjával kiegészítve, *Hóay* Jenő vezényelte mellett előadja *Beethoven* negyedik szimfóniáját, míg *Popper* Dávid betanításában előadásra kerül *Volkmann* g-moll vonósnégyese. Mind a két előadást dr. *Molnár* Géza szakszerű ismertetése kíséri.

**** Vidéki színházak.** *Ungvárról* írják nekünk: *Csúka* társulata a közönség legmelegebb pártolása mellett játszik most Ungváron. A legtöbb előadás egészen telt házak előtt folytak le. A közönség legnagyobb kedvelte *Ledofsky* Mariska, aki legutóbb a *Szulamita* címszerepében, a *Görög rabszolgában*, a *Bolondban* és a *Gésák* Mimózásiában aratott zajos sikereket. A művésznek legközelebb a *Szép Heléndi* fogja játszani, amely egyuttal jutalomjátéka is lesz. — *Komjáthy* János debreceni társulata telt házak előtt játszik *Nyíregyházán*. A társulat innét második nyári állomására, *Máramarosra* megy.

**** Bécsi színek Berlinben.** Megemlékezünk róla, hogy a bécsi *Volks-theater* ensembleja a berlini *Deutsches Theater*ben vendég szerepelt, amíg a berlini színtársulat viszont *Bécsben* játszik. A vállalkozás a bécsi színházra nézve huszonnégyezer koronával záródott.

**** Hunyady László a Telefon Hírmondóban.** Ma este a Telefon Hírmondóban a m. kir. Operaházban színekerülő *Hunyady* László opera lesz hallható. A címszerepet *Arányi* Dezső éneki, kinek ez lesz utolsó fellépte operákban. Az előadás után érdekes újdonságokat olvashatunk a Hírmondó szerkesztésében, azután pedig 11 óráig hallható katonas- és cigányzene átvétel lesz hallható a kagylókon keresztül.

MŰVÉSZET.

□ **Műtárlat Aradon.** Tegnap délelőtt nyílt meg az *Aradi Művészeti Egyesület*nek másosik műtárlata az aradi notabilitások jelenlétében. A műtárlathoz a *Nemzeti Szalon* küldte az anyagot, amiért *Csók* Cirják, a *Művészeti Egyesület* elnöke, mindjárt a kiállítás megnyitása-kor ékes szavakban mondott köszönetet a Szalon alelnökének, *Hock* Jánosnak. Az első napon huszonnégy kép kelt el. A vernissage után *Talján* főispán ebédet adott, este pedig banket volt a minoritáknál.

Az aranyérem odisszeája.

Budapest, június 6.

Ebben a kinos ügyben ma ismét két új momentum merült fel. Mind a kettő ama téves felfogás következménye, amely szerint a Képzőművészeti Társulat zsűrije helytelenül járt el, midőn *Klein* Miksa berlini szobrásznak nem ítélte meg az állami nagy aranyéremet.

Maga *Klein* Miksa levelet írt a *Magyar Nemzet* szerkesztőségéhez, amelyből a következő sorokat emeljük ki:

Jogilag igaza lehet a zsűrinek, mikor a díjkiosztásnál „hors concours”-nak jelentett ki. De talán helyesebb lett volna engem annak idején erre figyelmeztetni, ha már mint nem magyar állampolgárt egy kizárólagos „magyar kiállítás”-ra meghívhat, hogy kitüntetésre nem tarthatok igényt. Ez a mulasztás helytelen volt.

A levéllel együtt leaptársunk közlése a Képzőművészeti Társulat átiratát, amelyet *Klein* Miksához műveinek kiállítása ügyében intézött. Ez az átirat lebeszéli *Klein* arról, hogy külön kiállítást rendezzen, mert ezek többnyire deficitteal záródnak, s azt tanácsolja a művésznek, hogy kollektív kiállítását a Társulat valamely tárlatának keretén belül rendezze.

Leptársunk e két íratból azt következteti, hogy *Klein* Miksán sérelem esett. Holott mind a két írat éppen az ellenkezőjét bizonyítja. Az állami nagy aranyérem alapszabálya megköveteli, hogy a művész magyar honpolgár legyen. A két írat pedig éppen azt bizonyítja, hogy *Klein* Miksa nem magyar honpolgár. Művei a tárlat keretén belül, mint külön gyűjtemény ki voltak ugyan állíthatók, de a művésznek idegen állampolgársága egyszerűen diszqualifikálta az állami aranyérem tekintetében. A zsűri szabályt meg nem döntheti. Ha a szabály kirekeszti az idegen honpolgárt, a pályabírósg ezt respektálni tartozik. Ez lehet kényelmetlen *Klein* Miksára nézve, de más eljárást a zsűri nem követhetett.

Ugyanez ügyből kifolyólag egy affér-féle is keletkezett. *Ágai* Béla, a *Magyar Nemzet* munkatársa s zsűri ellen írt támadó cikkét *Katona* Béla koronaügyszí helyettesnek dedikálta. Ebből aztán polemikus fejtegetések származtak, amelyeknek folyamán *Katona* Béla megbízásából *Benkő* Kálmán és *Vézi* József magyarázatot kértek dr. *Ágai* Bélától azért a nyilatkozatért, amely a *Magyar Nemzet* hétfői számában jelent meg. A tárgyalás során *Katona* Béla megbízottal kijelentették, hogy *Katona* Béla a Képzőművészeti Társulat választmányában nem „durva”, hanem „éles” támadásról beszélt, s nem „méltóság aluli”-nak tartja választól, hanem azt mondta, hogy a választólás „zsűri szabályzata értelmében” lehetetlen.

Dr. *Ágai* Béla ur e kijelentések után teljesen kielégítő magyarázatokat adott, amelyekről a következő levél számol be:

Méltóságos

Katona Béla koronaügyszí-helyettes urnak
Helyben.

Tisztelt barátunk! Nevedben s megbízásod-ból felkerestük ma dr. *Ágai* Béla urat, magyarázatot kérvén tőle azért a nyilatkozatért, amelyet a *Magyar Nemzet* mai számában read vonatkozólag közölt.

Dr. *Ágai* ur teljes lojalitással kijelentette előttünk, hogy ebben az egész hírlapi kampagában elejétől végéig veled nem személyed szerint foglalkozott, hanem csupán annak az irodalmi életnek a kedvéért, hogy ő kritikai vádjait egy hivatalos közvádó címhez intézhette. Személyed ellen azonban semmi éle nem volt szavainak a minden ilyen szándék távol állt tőle.

Arra az értesítésünkre, hogy te a Képzőművészeti Társulat választmányában nem „durva”, hanem „éles” támadásról beszéltél s a támadás ignorálását nem a méltóság szempontjából, hanem a zsűri jogrendjéből deriváltad, dr. *Ágai* ur nem habozott kijelenteni, hogy mai nyilatkozatának hangját és tartalmát, mint téves felfogásból fakadt, sajátja. Fogadd, tisztelt barátunk, igaz nagyrabecsülésünket, melylyel vagyunk igaz híveid

Benkő Kálmán.

Vézi József.

SPORT.

*** Alapító ünnep.** A budapesti atlétikai klub, mely jobbra egyetemi hallgatókból a napokban alakult meg Floris Áron tanár elnöklésével, június 14-én tartja alapítási ünnepét a Mátyásföldön. Ugyanakkor rendezi a klub első országos hásversenyt. A klub az ünnepére a fővárosnak összes sportegyesületét meghívta.

**** Bécsi löversenyek.** A Derby után csökkent az érdeklődéssel, de növekvő programmal tartják meg holnap a nyári meeting nyolcadik napját, melynek a Parsifal-handicap kívül csupa apró verseny szerepel a programján. Ámde egyik-másik kis versenyért igen jó lovak futnak; így a nyeretlen kétévés versenyére kötelezett lovak között olyan neveket találunk, mint *Simoun, Honleány, Voz papuli, Betyár, Windsor, Beaufilet,* amelyről valamennyiről jó híreket hallani; az utolsó handiop pedig *Hamelten* kívül *Ritka II-öt, Charmert, Cinguvalott* és *Marchionesset* gyűjtheti startjához. Maga a Parsifal-handicap egyike a legnehezebben eltalálható versenyeknek, terhek olyan ügyesen vannak elosztva. Még a leginkább chance lehet *Doppeladlernek* kis terhével, a Szemere-istállóknak akár *Melfitanov*val, akár *Félékkel* és *Gaspilleur*nek.

A holnapi nap tipjei ezek:

- I. *Astorga*—*Voz papuli*—*Nelus.*
- II. *De lujo*—*Orkán.*
- III. *Doppeladler*—*Szemere-istálló*—*Gaspilleur.*
- IV. *Louardic*—*Filette.*
- V. *Cagliostro*—*Estelen.*
- VI. *Gondolat*—*Dráva.*
- VII. *Trifelan*—*Goyette*—*Allandó.*

*** A berlini nagy versenyek.** Ma ismét két nagy verseny dől el a hoppegarteni gyepon, mely bernünket közelebről érdekel. Az egyik a Preis der Diana, a német Kanca-díj, melyet távirati jelentésünk szerint ugyancsak *Ordennanz,* a hamburgi nagy díj győztese nyerte meg *Sängerin, Retour chaise* és *Rabenssel*el szemben. Beit A. jeles kancáját ozult is *Utting* szaké ülte. Totalizátor: 10:12. Helyrefogadások: I. 20: 20. II. 20: 20. A lovak sokkal nagyobb részvételével dől a Gr. Berliner Handicap. (Díj 10,000 márká. Távolság 2000 méter.) A győztes igen nagy outsider, *Capt. Green Marienthaler*je lett. (lov. Heekford). *Panis* és *Cannae* ellen. Futottak még: *Medea, Goldgrube, Posanne, Goulet, Fanfula, Kobold, Py suis, Vougeot, Mylady, Stolz, Mirza.* Totalizátor: 10: 201. Helyrefogadások: I. 20: 110. II. 20: 112. III. 20: 90.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Sima és Pulszky.** A képviselőház 1897. július 22-iki gyűlésén heves szóváltás támadt *Sima Ferenc* és *Pulszky Ágoston* között. Az *Gesztesóralok* zásznak kardpárba-j lett a következménye, melyben *Sima Ferenc* a homlokán megebesült. A budapesti törvényszék parvárdal vétsége miatt *Pulszky őt* napi, *Simát* pedig három napi államfogháza ítélte. Ezt az ítéletet a királyi tábla a ma a királyi kuria *Losonczy Ödön* bírő előadásában, megerősítette.

§§ **A göcsikló pöre.** Az ezredvi kiállítás alatt a budai göcsikló leszakadt s az utasok közül sokan megsbesültek. *Prileszky* Károly udvari titkár a lábát törte, *Paulo Valero* olasz hírlapíró pedig agyrázkódást szenvedett. Mindketlen kártérítést pört indítottak a síkító részvénytársaság ellen. *Prileszky* 9627 forint kártérítést és 8750 forint évi járadékot, *Valero* pedig 6670 forint kártérítést követelt. A budapesti törvényszék ma döntött ezekben a perekben s a felpörösöket *elutasította* azzal az indoklással, hogy a katasztrófia nem az *üzemi idő* alatt történt.

§§ **Paraszt uzsorás.** *Milutinov* Lásza baramisteyi napásznak megszorult pénz dolgában s *Ilies* Lyubomir földműveshez fordult. Tízeukét forintot kért tőle, azt is tisztességes kamatra. *Ilies* adott pénzt, de aláíratott *Milutinov*val egy szerződést, melynek értelmében az köteles lesz a kölcsönösszeg fejében aratás után három méterméssa jó minőségű búzát szállítani. Nagyobb bizonyosság kedvéért még egy harminchat forintot kiállított váltót is aláírattatott a megszorult *Milutinov*val, akit aztán a terminus lejártával bepörölt. A temesvári törvényszék *Ilies*it uzsora-vétség miatt két napi fogházzal és száz forint pénzbüntetéssel sújtotta, és a tábla fölmentette a vád alól. A kuria ma *Toth* Gerő bírő előadásában okainál fogva helybenhagyta a törvényszék ítéletét.

§§ **Három forintért.** Nagyvárad mellett, *Rév* községben *Pánel* Flóra parasztlényeg egy kis pénzt sejtett társánál *Togyerás* Péternél. Elhatározta, hogy régi jó barátját megöli ezért a pénzért. Bement a faluba és ellátta magát gyilkos szerszámokkal, fejszével és beretával. Azután becala társát az erdőbe és a fejszével úgy vágta fejbe, hogy az elszédült, mire a borotvával elvágta a nyakát. A meggyilkolt-nál talált is pénzt: három forintot. A gyilkos a nagyváradi törvényszék elé került, hol a királyi ügyész kétébáltál kért a fejére, de a törvényszék tekintette vette a gyilkos ittas állapotát és csupán tizenöt évi fogháza ítélte. Ezt az ítéletet úgy a tábla, mint ma a kir. kuria harmadik büntető tanácsa, *Toth* Gerő bírő előadása alapján helybenhagyta.

§§ **Furosa pör.** A pennsylvániai Strondsberg városnak arról nevezetes a papja hogy mindig vizet prédikál s maga is vizet iszik. Az igaz, hogy a község minden lakója bormessza ember lett s inkább tempomba járt, mint a korcsmába. Történt azonban, hogy egy idegen vállalkozó került a városba, aki sehogyssem vette komolyan a pap intelmét s merő bosszantásból erőfőzőt építtetett a templom szomszédságába. A pap nagyon megnehezelt ezért az istentelenségért s az első ünnepi szónoklatában az ég villámát kérte a hűnös serfőzóra. Akkortájban esőt régóta nem látott a föld, s rettetes égi háborúk dühöngtek. Misem természetesebb, mint hogy az első villám a serfőzőt érte, és egyszerre csupa láng volt az épület s őra sem felt bele, hirtelen se maradt a serfőzőnek. A tulajdonos erre bepanaszolta a tisztelést, hogy 5 gyújtotta rá akáival a házat és kártérítés címén követelt rajta 250,000 koronát. Az elsőfoku bíróság elítélte a papot. Ez azonban nem hagyta annyiban a dolgot és inkább lemondott arról a dícsőségéről, hogy az ő átká fogant meg, amikor belesitergett az istennnyila az épületbe s megfellebbezte az ítéletet. A másodfoku bíróság aztán fölmentette a papot.

Nyiltér.

Kapható az összes nagyvíviz-üzletben, gyógyszerár és drogeriákban.

MATTONI ÉS WILLE, BUDAPEST.

Rohísi FORRÁS

FORRÁS

FORRÁS

FORRÁS

FORRÁS

Savanyuvíz

(Az e rovat alatt leközölteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Belgrád, június 6. A semmitözék ma jóváhagyta a felelőbeszési bíróság ítéletét, amely szerint *Tausanovic*ot csalás miatt 8 évi börtőre ítélték. Az ítéletet egyhangulag hozták. A felségársértésért kapott büntetés beszámításával tehát *Tausanovic*nak 8 évi börtőbüntetését kell elszenvednie.

Páris, június 6. A világkiállítás fesztészeti szürije husz díszéremet ítelt oda, ezek közül egyet *Kliment* osztrák festőnek *A bölcsészlet* című festményéért.

A belga király és leánya.

Gastein-fürdő, június 6. A belga király ma este a legszigorúbb inognitóban ideérkezett és az Ausztria szállodában volt lakást. *E hó 18-án gróf Lónyay Elemér* és neje egy heti tartózkodásra ideérkeznek és az ő felsége lakosztályával szomszédos szobákban fognak lakni.

A német flotta-javaslat.

Berlin, június 6. A birodalmi gyűlés megkezdte a flottajavaslat második olvasását.

Tirpitz államtitkár utalt *Kiaocsan* megszerzésére és a kínai viszonyoknak az utóbbi években való erős fejlődésére, minek következtében a külföldi hajók szaporítása szükségessé vált. A legfontosabb a hazai hadi flotta. A külföldi flottánál a kormány esetleg nem ellenezzenek bizonyos tőrleket 1906-ig.

Bellet úgy véli, hogy a centrum 6 év múlva a hátralékok is engedélyezni fogja.

Gróf Stolberg sajnálja a külföldi flottánál való törleést és azt mondja, hogy ha a flottát egyszer próbára teszik, vagy győzni fog, vagy el fog pusztulni.

Basermann kijelenti, hogy a nemzeti szabadelvűek a javaslatot a többi hatalmak fegyverkezésére való tekintettel elfogadják és felhívja *Robelt*, hogy magatartását hasonlítsa össze a francia szocialdemokratákkal.

Gróber tagadja, hogy a centrum következetlen volt. A bizottság 390 milliót törölt.

A vita további folyamán *Richter*, valamint a bajor paraszti szövetség részéről *Hipart* képviselők a javaslat ellen, *gróf Arnim* és *Liebhmann* mellette szólaltak föl.

Ezután az 1. 8-t (hajóállomány) névszerinti szavazással 153 szóval 71 szavazat ellenében elfogadták. Ellene szavaztak a szocialdemokraták, mind a két néppárt, az elzásziak, lengyelek és parasztszövetségek.

Holnap folytatják a tanácskozást.

Német expedíció.

Berlin, június 6. Ma délelőtt a potsdami új palotában a császár jelenlétében érkekezletet tartottak egy *Balkébe* tervezett expedíció dolgában. Ott voltak: a török nagykövét, *Schöne*, a muzeumok vezérigazgatója, *Neydenbauer*, a fotogrammetrikai intézet igazgatója, *Borrmann*, az iparművészeti múzeum asszisztense, *Puchstein* freiburgi tanár, *Schultz* Brunó állami építész és *dr. Sobornbajm Móric*.

Kökgazdasági táviratok.

New York, június 6. *(Terményfőzsde.) (Zárlat)*

Gyapot: New Yorkban heilyn 8 1/4 (8 3/4) júliusra 8.85 (8.81), szeptemberre 7.81. (7.79), New-Orleansban helyben 8 1/4 (8 1/4). — **Petróleum** Stand white New Yorkban 7.85. (8.—). Stand white Philadelphában 7.80. (7.95). Refined in Cases 9.15. (9.30). Credit Balances at Oil City 1.25. (1.28). — **Zsír:** Western steam 7.15. (7.05). Rohe és Brothers 7.25. (7.25). — **Tengeri irányzata állandó.** Júniusra —. —. —. —. Júliusra 43 1/4. (43 1/4). Szeptemberre 44 1/4. (44 1/4). — **Buza** irányzata igen szilárd. Píros ózai helyben —. —. (82 1/4). Júniusra —. —. —. Júliusra 73 1/4. (73 1/4). Szeptemberre 74 1/2. (73 1/2). Decemberre —. —. —. —. Gabona szállítási díja Liverpoolba 3 1/2 (3 1/2). — **Kávé:** fair Rio 7. sz. 8 1/4. (8 1/4). Júliusra 7.60. (7.30). Szeptemberre 7.55. (7.25). — **Liszt:** Spring Wheat clears 2.65. (2.65). — **Cukor:** 4 1/4. (4 1/4). — **On:** 29.75 (28.85). — **Réz:** 16.50. (16.50). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, június 6. *(Terményfőzsde.) (Zárlat)*

— **Buza** irányzata igen szilárd, júniusra 67 1/2. (66 1/2) Júliusra 68.—. (67.—). — **Tengeri irányzata állandó.** Júliusra 38 1/4. (38 1/4). — **Zsír:** Juniusra 6.77. (6.75). Júliusra 6.77. (6.75). — **Szalonna short** clear 6.77. (6.75). — **Serlisikus:** Februarra —.—. —.—. júniusra 11.47 (11.32). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Napló. Csütörtök, június 7. — **Római katolikus:** Róbert ap. — **Protestáns:** Róna. — **Görög-orosz:** (május 25.) *Iván fej.* — **Zsidó:** *Sáiva*. 10. — **A nap két 3 óra 48 percek.** — **Nyugazik** 7 óra 36 percek. — **A hold két délután 1 óra 54 percek.** — **Nyugazik** éjjel 12 óra 24 percek.

A miniszterelnök és belügyminiszter fogad délután 3 órakor.

A közoktatásiügyi miniszter fogad d. u. 4 órakor.

A honvédelem miniszter fogad déli 12 órakor.

A igazságügyi miniszter fogad délután 4 órakor.

A képviselőház elnöke fogad délután 2 órakor.

A füzsekeszekézők egyesületének közgyűlése.

Nemzeti múzeum: Természettörténete, nyitva van délután 9 óráig délután 1 óráig. A többi társi 1 korona belépődíj mellett megrázkúthetők.

Iparművészeti Múzeum és az Iparművészeti Társulat állandó házára nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9—12 óráig és délután 3—5 óráig.

Közlekedési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12 óráig és d. u. 3—5 óráig.

Tavaszi társai a városligeti Múzeumban, nyitva délelőtt 9 óráig esti 6 óráig. Belépődíj 1 korona.

Mézőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.) nyitva d. e. 9—1 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 18.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és tételgyűjteménye (II. Oszlop-utca) nyitva délelőtt 10—1 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig, és délután 3—8 óráig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8 óráig.

Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 10—12 óráig és este fél 7 óráig fél 9 óráig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatals órak: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatals órak: délelőtt 9 óráig délután 2 óráig és délután 3 óráig 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintatár és kereskedelmörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az ísletvezetésés áruállításokat is eszközöl) a városligeti iparsarokban nyitva: délelőtt 9 óráig 12 óráig és délután 2 óráig 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi ísletvezetésége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. **Somosgy Múzeum.** Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.

Fólies Caprice. VI. Róvay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legelőbb szállodája.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás *kerkparterem*.

Petanovics Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetését.) Újjonnan berendezett fényes étterem.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince ó-lormekben *Dobronyi Géza* I-ső rangú zenekarnak hangversenye.

— Életunt tanítójelölt. *Pékés-Csabáról* távirat-kozza tudósítónk: Báró Königsvarter *ceaba-csüdöi* pusztáján ma *Czeislinger* Antal losonci tanítójelölt szíven lőtte magát és meghalt. Hátrahagyott levelében nem említi tettének okát.

— Véres vendéglátás. A Katolikus diákgye-gületek salzburgi kongresszusa — mint *Salzburgból* táviratozzák — véres verekedéssel végződött. A ka-tolikus diákokat tegnap éjjel a német nemzet diákok megtámadták. A verekedésben néhányan súlyosan megsérültek, mire a katonaság kivonult, de fegyveres beavatkozásra már nem volt szükség.

— Rendőri hírek. *Makkay* Anna szakácsnő ruhája ma a Luther-utca 1/a. szám alatt lévő házban a spirituslámpától meggyulladt. Cselédháza, *Kappen-mayer* Erzsébet segítségére sietett, de az ő ruhája is lángot fogott. A házbeliek eloltították az égő ruhákat, de a két cseléd ekkorra már alaposan összeégett. A Rókusba vitték őket. — *Simon* István lóápoló a Telep-utca 77. sz. a. levő házban főbe lőtte magát. A golyó átjárta az egész agyát a rögtön megölte. Beszállították a boncoló-terembe. — *Gyenge* Dániel huszonöt éves asztaloslegény a Rác-fürdő egyik kabinjában mellébe lőtt. A Rókus kórházba vitték. — *Mudrái* Margit érsekvári születésű huszonkét éves gazd-asszony anyjának Lehel-utca 32. szám alatt lévő laká-sán az este valami kékes folyadékkal megmérgezte magát. A segítségül hívott mentők súlyos belső sérüléssel a Rókus-kórházba vitték. — *Lipsár* János tizenkilenc éves kőbányai születésű mechanikus az este a pesti erdőben revolverrel főbe lőtte magát. A mentők eszméletlen állapotban vitték a Szent István-kórházba.

(x) *Linhart* Vilmos festő műtermében készülnek: Arképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquareli stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényké-peszelei hátterek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

A zugligeti katasztrófa.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, június 6.

A zugligeti szomorú katasztrófa ügyében a rendőrség és a vizsgálóbíró még folytatják a vizsgál-
latot. Nem sikerült még eddig kideríteni, hogy a sze-renesétlenséget ki okozta, de sok jel oda mutat, hogy legfőképpen maga a közönség volt az oka a katasz-trófának s a szakértői szemle is kiderítette, hogy egy hidegvérű ember a közönség közül megakadályoz-hatta volna a villamos kocsit kisiklását. Az volt azon-ban a baj, hogy mindenki elveszítette a lélekjelen-létét a kocsin, pedig nyilvánvaló dolog, hogy egy ember félkézzel meg tudta volna fékezni a száguldó villamost, ha észébe jut, hogy megránás a fékezőt.

Az áldozatok közül *Brandtweiner* Mór főmérnök holttestét a Szent János-kórház halottsházából az éjjel beszállították a törvényszéki orvostani intézetbe. Itt boncolták 131 ma a törvényszéki orvosok *Groman* Gyuláné, szül. *Benes* Karolinát, *Fábrny* Afrednét, *Scheider* Kálmánt s *Brandtweiner* A. A törvényszék részéről dr. *Perény* vizsgálóbíró volt jelen. A boncolást *Ajtay* K. Sándor tanár és dr. *Mintch* Károly orvosszakértők végezték s megállapították, hogy mind a négy sze-renesétlenség a halálát belső és külső elvérzés, koponyatörés és agyrázkódás okozta. *Fábrnyét* holnap délután négy órakor szentelik be a kerepesi-úti temető halottsházában és este hat órakor *Kassára* szállítják, ahol a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. *Scheider* Kálmánt holnap délután négy órakor temetik az új zsidó temető halottsházából, *Brandtweiner* Mórt pedig délután hat órakor a kere-pesi temetőből. *Gromannét* szintén holnap délután temetik el.

A szerencsétlenség sebesültjei a Szent János kórházban mindannyian a gyógyulás útján vannak, és alapos a remény, hogy rövid idő múlva valamennyien fölépülnek.

(A szakértői szemle.)

A szerencsétlenség színhelyén már tegnap dél-
előtt megtartották a szakértői szemlét, amelyen dr. *Perény* vizsgálóbíró kivül *Söpkész* Sándor vasuti és hajózási főfelügyelő, dr. *Lawfer* Lajos, a közúti vasut-társaság titkára és *Steller* Antal, a társaság főmérnöke voltak jelen. A bizottság a szerencsétlenség szinhe-lyén heverő kocsit, amelynek súlya 10,000 kilogramm, emelő gépekkel visszaállította a sínekre s próba-menetet rendezett. Kitért, hogy a kocsit áramössze-kapcsolója s fékezőkészüléke hibátlan. Erre megindít-tották a kocsit a zugligeti végállomás felé s a végál-lomáson megálltak. Majd kinyitották a féket s a kocsit a lejtős úton szabadon rohant lefelé. A vizsgáló-bíró rendelkezése a kocsivezetőt a kocsit megállí-totta. Csak az egyik kezével rántotta meg a fékező készü-léket s a kocsit nyomban megállt.

A tanuvallosások alapján a szerencsétlenség okát abban kell keresni, hogy *Tamási* Istvánt, a 24-es számú villamos-kocsit vezetőjét, amikor kocsit

jával a Zugligeti állomásra érve a kormányzó-készü-léket kikapcsolta s hátulról a kocsit elejére igyeke-zett, a tömeg nem eresztette fel a kocsit elejére. A kocsit meglett, ember ember hátán szorongott, elől és hátal az állóhelyeken is zsufolva voltak így történ-hetett, hogy valaki a kocsit elején belekapaszkodott a fékező-készülékbe. Erre a kocsit megindult, eleinte las-san, később, amint a pálya meredekbb részére ért, gyorsabban haladt, a Szép Ilona környékén a Virá-nyos-út mellett már rohant lefelé a kocsit s a kanya-rulatnál kisiklott; előbb azonban egy ideig föloldalt haladt a két jobboldali keréken. A kerék peremén kiálló vasrészek bevágták az acélsínt, erre a kocsit felborult. Épp úgy, amint a próbamenet alkalmával a vezető egy kézzel megállította a kocsit, megállíthatta volna bárki, aki a fékező készülék közelében szo-rongott.

(A főkapitány nyilatkozata.)

A zugligeti villamos vasuti szerencsétlenségre vonatkozólag a főkapitány a következő közleményt adta ki:

A zugligeti villamos vasuti szerencsétlenség alkalmából egyes lapok a rendőrséget is okolják a bekövetkezett szerencsétlenségért. Egyrésztük egyáltalán nem mondja meg azt, hogy miért okolja a rendőrséget, egyrésztük pedig indokul felhozza, hogy a zugligeti végállomásra a sze-renesétlenség idejében rendőrség nem volt kive-zényelve.

E vádra nézve a főkapitányság kijelenti, hogy az a valóságnak nem felel meg, mert úgy pünkösdi vasárnap, mint hétfőn négy-négy rendőr volt a végállomásra kirendelve, kik ott a szolgál-
latot tényleg teljesítették is. Midőn a szerencsét-lenül járt 24. számú villamos kocsit az állomásra felérkezett, arra az utasításhoz képest azonnal felszállt két rendőr oly célból, hogy a kocsira mindaddig senkit fel ne eresszenek, míg azt az indulási helyére nem állítják. A két rendőr csak akkor szállt le, amikor azt az indulási helyre szabályszerűen a kocsivezető beállította. A közönség csak akkor rohanta meg s foglalta el a kocsit.

Hogy a végállomásokra nagyobb számú rendőrt nem vezényeltek ki, ennek oka az, hogy e célra több rendőr nem áll rendelkezésre — mert például a szerencsétlenség napján 1515 rendőr volt külső szolgálatban 1676 közül, a különböz-
zetet tevők közül 9 fel van függesztve állásból, 9 hosszabb szabadságra van, 22 beteg, 10 katonai fegyvergyakorlatra vonult be, a többi pedig részben a detektívtestületnél, részben a bejelentési hivatalnál, részben mint kézbesítő teljesít szolgál-
latot.

Szabad napja sem pünkösdi vasárnap, sem hétfőn egyetlen rendőrnök sem volt.

A lapok csak a közérdeknek s a nagykö-zönségnek tesznek szolgálatot akkor, midőn a mostani szerencsétlenség előidézéséért magát a közönséget is teszik felelőssé, — remélhető, hogy ez okulásra fog vezetni, mert a valóság csak-
ugyan az, hogy a budapesti közönség nem akar a rendőri szabályok és figyelmeztetések előtt meghajolni és a rendőrt, ahogy figyelemtelő szavát hallja, azonnal okvetetlenkedéssel, fon-toskodással vadolja.

Lehetetlen az alkalommal például fel nem hozni azt, hogy a közönség sehogyan sem akar leleszköni arról, hogy a földalatti vasutakon, de más közlekedési eszközökön is az égő szivart ne tartson kezében. A kалуaz figyelemtelősére a válasz az szokott lenni, hogy az illető nem do-hányzik, csak kézben tartja az égő szivart. Attól lehet tartani pedig, hogy a szufolt kocsikon, fő-leg a földalatti vasuton az egy alkalommal végt-zetes tűszeszedelemnek lesz előidézője.

Ami a közúti vasutakon való rendtartást illeti, alkalomszerűen részben is előhozni a ren-dőrség régi baját. Ugyanis a rendtartás és a személyzetre vonatkozó felügyelethez való jogot a vasuti és hajózási főfelügyelőség követeli ma-gának. A főváros pedig a szabályrendelet alkot-
tási jogát gyakorolja, szabályozván oly részleteket is, melyek rövid időközökben újra változ-tásra szorúlnak. Ha azután a főkapitány a viszonyok kényszerére alatt törvényből folyó jogánál fogva valamely irányban rendeletet ad ki, kifog-asolja azt a főfelügyelőség is, a főváros is. De ha baj van, a felelősség mégis a rendőrségé.

Egyébiránt a hétfői szerencsétlenség tárgyá-ban a nyomozás még folyik és eddig csak annyit látszik kétségtelenül megállapítottnak, hogy a kocsivezető és a kалуaz, kik a 24. számú kocsit a zugligeti végállomásra felvezették, a kocsit az indulási helyére állították, azt azután elhagyták. A kocsit azután a szabályoknak megfelelőleg a vasuti közlegék részéről kellően ellenőrizve nem volt, pedig ha az őrizet megtörténik, úgy a már megindult kocsit is meg lehetett volna állítani. A rendőrségnek azonban nincs joga a személyzet be-lső szolgáltatát ellenőrizni s abba még betekün-tést sem nyerhet.

Hogy a kocsit tényleges megindítását ki, vagy mi idézte elő, eddig felderíthető nem volt.

(A fővárosi közgyűlésén.)

A fővárosi mai közgyűlés is foglalkozott a zugligeti katasztrófával. *Dessányi* József és *Rác* Károly tótték szavát a szerencsétlenséget interpelláció alakjában. Sürgették, hogy a kirándulók biztonsága érdekében tegye meg a hatóság a szükséges inté-

kedéseket. Ezek egyike az, hogy a külső állomást tegyék vízszintessé. Sürgették az interpellálók, hogy a vasut-társaságokat utasítsák több kocsit tartására, mert a közönség tolongásának az a legfőbb oka, hogy nem számíthat elegendő számú kocsira. A hatóság gondoskodnia kell arról, hogy a közönség a kocsikra nyugodtan felszállhasson; ezt pedig csak úgy lehet elérni, ha alkalmazzák azokat az óvintézkedéseket, amelyek külföldön jónak bizonyultak. Ilyen a többek közt az, hogy a kocsikra csak számo-zott jegyek sorrendjében szabad felszállani.

Halmos János polgármester erre a következőképp válaszolt:

A zugligeti vonalon történt szerencsétlenségről természetesen nekem is tudomásom van. A hozzász-intézték interpellációkra kijelenthetem, hogy a hatóság részéről már eddig is számos intézkedés történt. A felmerült eset folytán a székesfőváros tanácsa átiratot intézett a rendőrséghez és a bírósághoz, kérve, hogy a vizsgálat eredményét, s különösen azt, hogy mi idézte elő a szerencsétlenséget, a fővárosi tanácsossal közölni sziveskedjék. Kérjük ezt azért, hogy a megismert okokhoz képest tehessük meg az esetleg szükségesnek mutakozó intézkedéseket. De nem elégedtem meg ezzel, hanem adatokat kértem az igazgatóságtól arra nézve, hogy a vasut a maga részéről megtette-e mindazokat az intézkedéseket, melyeket a szerződés, a kormány, rendőrség és a főváros rendeletei előírnak.

Tisztelt közgyűlés! Meggyőződtem arról, hogy a vasut-társaság részéről mindazok az intézkedések megtették, amelyek a különböző utasításokban fog-laltaknak. Meggyőződtem arról, hogy minden alkalmozottnak meg van hagyva, hogy a pálya egyes szakaszain minő menetebebeséssel szabad haladni és mily óvintézkedéseket kell követni az állomásokon és menetszabványban. Számos rendelet adatot ki nemcsak általánososságban, hanem minden egyes alkalmazot-nak külön, az alkalmazás minőségéhez képest. Az igazgatóság részéről e tekintetben mulasztásról nem lehet szó. Ha mindezek dacára megtörtént a szerenc-sétlenség, úgy az bizonyára nem az intézkedések hiányán mult; annak indító okát a folyamatban lévő vizsgálat lesz hivatalosan kideríteni. Mielőztánessnak meggyőződtem lenni arról, hogy a főváros tanácsa minden intézkedést meg fog tenni, amely alkalmas arra, hogy hasonló bajoknak eleje vétsessék.

Közvetlen tapasztalatok alapján kijelenthetem, hogy a mi közönségünk — fájdalom — rendkívül vigyázatlan, felegyelmetlen és a szerencsétlenségeket a legtöbb esetben maga idézi elő. (Általános helyesítés). Tisztelt közgyűlés! Közvetlen tapasztalataimra utal-hatok. A minap az esti órákban véletlenül a Hűvös-völgyi vasut végállomásán mint szemlélő voltam jelen. Le nem írható az a rettenetes tolongás, amely-nek szemtanuja voltam. A közönség, amely kora reggeltől késő estig sűrű rajokban tömött ki, egy fél óra alatt akart a városba visszajutni. Ily forgalmat lehetetlen lebonyolítani. Két peronyi időközben érkeztek a villamoskocsik s mégis mindegyiket annyira megrohanták, hogy a jelenlévő közrendőr, a vasut-társaság személyzete hasztalan iparkodtak a közönséget kérielve könyörögnie, majd erőlyesen a tolongástól visszatartani. Tapadhatatlan, hogy a mi közönségünk nagyon figyelemtelen.

A dr. *Rác* Károly ur által felhozottakra meg-
jegyzem, hogy a végállomás megállapítása annak idején szabályszerűen közigazgatási úton történt. Az állomás lejtőiségeiért tehát senkit sem lehet okolni. Mindazonáltal hajlandó vagyok az e tekintetben eset-leg szükséges intézkedésekről is gondoskodni és fel-tételezem, hogy a vasut áldozatokkal is kész lesz hozzájárulni oly intézkedésekhez, amelyek hasonló esetek meggátlását célozzák. Ami a kocsik számát illeti, e tekintetben a beszerzett adatok alapján mond-hatom, hogy a vasut-társaság kocsiparkja jóval nagyob-b, mint az elő van írva és a vasut lényileg sokkal több kocsit járat, mint amennyire kötelezve van. Erről közvetlenül is meggyőződtem. De ne feledjük, hogy vannak a vasutnak oly vonalai is, amelyekon több kocsit éppen biztonsági okokból nem lehet és nem szabad jártni.

A vasut-társaság többször felkérte a rendőrsé-
get, hogy a panaszolt bajokat szüntesse meg. Az igaz, hogy a túlszűfolttságot vasárnapon megakadályozni nem lehet.

Mielőztánessnak meggyőződés a felől, hogy a főváros tanácsa minden szükségesnek mutakozó intézkedést meg fog tenni és szokásom szerint szo-mélyesen fogok meggyőződni arról, hogy az érendelt intézkedések foganatosítottak-e? A bizottság érdekében szükséges újabb intézkedések megtételére a tárgyalásokat folyamatba fogom tenni. Kérem vá-laszom tudomásul vételét. (Általános helyesítés.)

Rác Károly ismétli, hogy a tolongás és zsu-folttság megakadályozását csakis azzal lehet elérni, ha a felszálláskor számozott jegyeket adnak ki. Kéri to-hát, hogy azt vigye keresztül a hatóság. Kéri azt is, hogy a közgyűlés ne vegye a polgármester választát tudomásul, hanem az ügyet tűzze ki a legközelebbi közgyűlés napirendjére.

A közgyűlés túlnyomó többsége a választ tuda-másul vette.

(Egy javaslat a tanács előtt.)

Mély Béla tanácsjegyző családjával szemtanuja volt hétfőn a zugligeti katasztrófának. Ők is föl akartak szállani a veszedelmebe rohant kocsira, de nem kaptak helyet. A tanácsjegyző ma előterjesztést tett a tanácsnak a katasztrófáról s több javaslatot

lett a jövőben teendő óvintézkedésekre nézve. A javaslat a következő:

1. A zugligeri-ut a Szarvas és Szép Ilona közötti részének könyök-törésében lévő kritikus fordulószerű felülvizsgálandó lenne, hogy nem lehetne-e ott a kanyarulat enyhítése által a veszélyt mérsékelni?

2. A megállapított menetszerűség szigorúan betartandó és nem szabad alkalmat adni arra, hogy a menetszerűség fokozásával pótolják a kocsihányt.

3. A kocsira felszállható személyek számánál többet ne legyen szabad fölvenni s az e tekintetben a közönség érdekében kiadott rendelkezéseket szigorúan kell végrehajtani.

4. A feljárónál lévő elzáró láncok helyett csapójáték alkalmazandók, mert az megakadályozza a menetközben való felszállást.

5. A kocsinak mellőse ajtaja zárva legyen, éppen úgy, mint télen és a mellőse peronra utas ne vessék fel, mert az, ha egyébbel nem, társalgásával zavarja a kocsivezetőt, ennek pedig figyelmét megszakítja nem szabad. A kocsivezető felelőssége is nagyobb lesz, mert akkor nem védekezhetik azzal, hogy a közönség miatt nem tudott felszállni.

6. A végső állomásokon felszálló helyek létesítendők. Ezek karámok lennének, amelyek mindegyikébe annyi ember férne, ahány egy kocsira fölvehető. A közönség mindig az üres karámokba gyülekezik s a villamos kocsik sorba a karámok előtt megállnak s a közönség nyugodtan száll a vasura.

7. Közönség állomásokat kell a felszállásra kijelölni. Minden 3-4 kocsit teljesen üresen indulna meg a végső állomásról és utasokat csak ezen közönség állomásokon venne fel.

8. Figyelmeztető-táblák volna a kocsikban alkalmazandók, hogy az ülőhelyek első sorban a nőknek, öregeknek és testi bajban szenvedőknek engedendők át.

Az előterjesztés abból indul ki, hogy a mi fegyverrel a közönségünkkel szemben nem a külföldi számszabályokat s még enyhébb eljárásokat alkalmazhatunk, hanem olyan szabályokat, amelyek a családi nevelés és műveltség hiányában a kihágásokat lehetetlenné teszik.

A pünkösdi szerencsétlenség következtében Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter szombat délelőtti tizenegy órára értekezletet hívott össze, melyre a belügyminiszterium, Budapesti székes fővárosi közönsége, a székes fővárosi államrendőrség és a két villamos vasút-társaság képviselőit is meghívta. Maga a kereskedelmi miniszterium a vasuti és hajózási főfelügyelőség által lesz az értekezleten képviselve, melyen a miniszter fog előkötölni.

Öngyilkos főpénztárnok.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, június 6.

A szomszédos Erzsébetfalva község lakosságát ismét szenációs ügy foglalkoztatja: öngyilkos lett a község főpénztárnoka. Amikor ma reggel előfordult a revolverlövés, amely kioltotta a szerencsétlen ember életét, rögtön megindult a találgatás, hogy mi volt az oka az öngyilkosságnak. Sokan a kezelésére bízott pénztárral hozták összefüggésbe, mások meg szerencsétlen családi vagy anyagi viszonyait emlegetik. Hogy a pénztárból hiányzik-e valami, azt még nem lehet tudni, mert a vizsgálat, amelyet csak ma délután kezdtek meg, nagyon kevéssé haladt még, de a községhezárban erősen bíznak az öngyilkossá lett főpénztárnok árnyaltságában.

Dick Edének hívják az öngyilkossá lett főpénztárnokot. Dick Ede, aki még csak negyvenhárom éves volt, körülbelül öt esztendője kelme Erzsébetfalva nagyközség főpénztárát. Szorgalmas, jóra való tisztviselő volt, a mellett jóra való ember, aki a társaságokat sem vetette meg. A községben csakhamar megszerették s az erzsébetfalvai társaságoknak kedvelt tagja, szóvivője volt.

Az öngyilkos főpénztárnok korán, alig huszonegy esztendő korában nősült, feleségül vevén Erzsébetfalva egyik tekintélyes és vagyonos polgár-családjának, a Tischer-családnak a leányát, Máriát. Házasságukból hét gyermeke származott, akik közül a legidősebb, Gyula Budapesten droguista, egyik leánya pedig férjével van Fráter Endre műllakosnánál. A fiatal pár csak alig két héttel ezelőtt esküdött örök hűséget egymásnak s mézeshegyeket szomorítottak meg az öngyilkosságnak.

Sokan azt beszélik, hogy ez a házasság volt a közvetett oka Dick öngyilkosságának. A főpénztáros ugyanis a saját háza mellett, az Iskola-utcában szép házat építtetett vejének. Amde az építkezés nagyon sok pénzbe került, mert azt akarta, hogy leányának sok dolga legyen az ora mellett. Sok adósságot csinált, sok pénzt vitt fel a házra, abban a hitben, hogy veje lassankint törleszteni fogja az adósságot, amde Fráter megtagadta a törlesztést, ami Dicket nagyon elkeserítette.

E mellett — úgy mondják — családi viszonyai sem voltak a legkellemesebbek. Feleségével, aki — hogy könnyebben élhessen — vendéglőt nyitott a saját házukban, nem élt jó lábon. Gyakori volt közöttük a perpatvar, ami később oda fajult, hogy a házastársak egyáltalán nem is érintkeztek egymással, bár egy fedél alatt laktak. Vagyonukat, jövedelmeiket is külön kezelték s annyira ment az elhígulás, hogy ha Dick egy fél liter bort megivott a felesége vendéglőjében, azt éppen úgy megfizette, mint a többi vendégek.

Tegnap még egyáltalán senki sem gondolt arra, hogy az életerős, javakorabeli ember — aki gyakran bejár a fővárosba s itt előkelő összeköttetései voltak — sőtöt terveket forgat az agyában. Személyes turista volt és legjobb barátjával, Szitkey János segédjegyzővel nagyobb kirándulásokra tett. A jövő vasárnapra is egy ilyen kirándulást terveztek Kovácsipatakra s ezért csak a napokban beiratkoztak a turista egyesületbe, a honnan tegnapra várták az igazolványaikat. Az igazolványok azonban nem érkeztek meg még ma sem.

Dick Ede tegnap délután még bent volt a hivatalában. Egyszerre, — úgy délután négy óra tájban hirtelen felkerekedett s utnak indult.

— Hova megy főpénztárnok ur? — kérdezte a segédjegyző.

— Sürgős dolgom van Pesten, majd estefelé hazajövök.

Csakugyan be is jött a fővárosba s itt a Múzeum-köruton, egyik fegyverkereskedés előtt találkozott vele egy ismerős. Még meg is szólította, de a főpénztárnok zavartan tért ki kérdése elől. Ekkor vette meg a tizenegy milliméteres buldog revolvert, amellyel ma reggel agyonlőtte magát.

Mikor a revolver a zsebében volt, egyenesen hazament Erzsébetfalvára. Ez úgy 7 óra tájban történt. Az Iskola-utca elején szembe jött vele a segédjegyző s köszöntötte:

— Hova megy főpénztárnok ur?

Dick Ede elfordult legjobb barátjától és szinte kikelve képéből sietett haza. Otthon nagyon idegesnek látták, megvaosorított és korán lefeküdt.

Szitkey segédjegyzőnek nagyon feltűnt a főpénztárnok viselkedése és ma reggel — mielőtt hivatalba ment volna — benézett Dickékhez, hogy megkérdezze tőle tegnapi idegességének az okát. Azt mondták neki, hogy a főpénztárnok egyszer már felkelt és sétált az udvaron, de ismét lefeküdt és elaludt. Nem akarta zavarni az alvó embert, de amit kilépett az ajtón, fegyverdőrrénés hangzott ki Dick szobájából.

A házbeliek berohantak s a főpénztárnok ott fektült az ágyban, kezében füstölő revolverrel, amelyből egy golyót a jobb halántékba bocsátott. Még élt egy pár percig, de mire az orvos megérkezett hozzá, meghalt.

Egy sor irást sem hagyott hátra, amivel öngyilkosságát megokolná.

A községben hamarosan elterjedt az öngyilkosság híre és megindult a mendemonda. Hírül vitték az öngyilkosságot a községhezárba is és Győry főjegyző azonnal táviratilag kérte fel Szilágyi Lajos rákozevi főszolgabíró és Szokolay István járási számvevőt a pénztárvizsgálatra. A főszolgabíró és számvevő délután érkeztek meg s azonnal hozzáfogtak a rovacsoláshoz. Hogy ennek mi lesz az eredménye, azt még ma nem lehet tudni, mert a vizsgálat eltart pár napig.

Annai kiderült s ezt még életében el is ismerte az öngyilkossá lett főpénztárnok többek előtt, hogy ez évi februárban nagyobb összeg pénzt vitt ki a községi pénztárból, amit azonban az áprilisi pénztárvizsgálat előtt helyreállított. Hogy azóta mi történt a pénztárban, azt a vizsgálat van hivatalosan kideríteni.

A községben természetesen erről folyik most a szó és mindenki kíváncsian várja a rovacsolás eredményét.

FŐVÁROS.

(*) A lipótvárosi bazilika pásztorbotja. A lipótvárosi Szent István templom számára a fővárosi díszes pásztorbotot készített. A művészi kivitelezésű pásztorbotot elkészítésére szűkebb körű ajánlati tárgyalást tartottak, amelyre mindössze két ajánlat érkezett be. A tanács az előnyösebb ajánlatot elfogadta és a pásztorbotot megrendelte. Ezer koronába fog kerülni, ezt azonban nem a főváros viseli, hanem annak fedezetére Kővér Jánosné martíri lakos adományának egy részét használták fel.

(*) A Dunapart villamosa. Az eskütétől az Akadémiaig tervezett villamos vasut előmunkálataival serényen haladnak előre. Az egész uttestet újra burkolat, csatornázást s elhelyezték már azoknak a vastartóknak az alapzatait, amelyek a kocsik közlekedni fognak. Miután a korzóról az alsó rakodópartra levezető lépcsőzet nemelyike a vasut vonalába esik, lebontják azokat. Az első, amely csakány alá került, az, amelyik a Vigadó-térről vezet le a csavargózás állomáshoz. A munkálatok eltartanak az egész nyáron keresztül.

(*) Jelölés tanítói állásokra. A legközelebbi választásokhoz a jelölések a következő sorrendben fognak megfordítani: a red- és felsőbb kereskedelmi iskolai tanári állásokra június 8-ikán, pénteken. — A felsőbb leány- és polgári iskolai tanári és tanítói, valamint tanítónői állásokra június 11-ikén, hétfőn. — Az elemi iskolai igazgató-tanítói, osztálytanítói és osztálytanítónői állásokra június 15-ikén, pénteken. — Az elemi iskolai segédtanítói és segédtanítónői állásokra június 19-ikén, kedden.

Vita a labda körül.

— A fővárosi közgyűlése. —

Budapest, június 6.

A főváros mai közgyűlése iránt szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánult, mert híre járt, hogy a polgármestert meginterpellálják a zugligeri katasztrófa ügyében. Az interpelláció tényleg megtörtént, erről, valamint a polgármester válaszáról lapunk más helyén van szó. Márkus József főpolgármester az ülés elején elpártolta Hebróvics György X. kerületi városbíró, aztán következtek az interpellációk.

Dr. Havassy Rezső interpellációjában megkérdezte a polgármestertől, hogy van-e tudomása arról, hogy a főváros részéről közmunkákra hirdettet árjelzéseknél a vállalkozók sok esetben kartellra lépnek s ezzel letemesen megkárosítják a fővárost? Nem gondolja-e a polgármester, hogy a szóban levő óél érdekelten hívós lenne, ha ezáltal egy, amint 1893 előtt volt, az óvadékok az ajánlattal egyszerre nyújtanak be a vállalkozók?

Az interpellációra azonnal megadta a választ Halmas János polgármester. Kijelenti, hogy — noha a kihágási törvény tiltja a vállalkozók kartellra lépését — ez mégis megtörténhetett. Ilyen esetekről neki is van tudomása s a vizsgálatot meg is indította. A tanács egyébiránt foglalkozik az ügyvel s igyekszik, hogy a főváros pénzügyi érdekeit megóvassanak. Kijelenti, hogy annak idején a vonatkozó iratokat bemutathatja. A választ a közgyűlés tudomásul vette.

Eulenbergs Salamon interpellációjában azt kérdezi a polgármestertől, hogy tette-e intézkedést az iránt, hogy a hazai ipar pártolása ügyében összehívassék a javaslatba hozott szakbizottság. A polgármester kijelentette, hogy az ügyet megvárta.

Polónyi Géza indítványára kimondotta azonban a közgyűlés, hogy július hónapban már nem lesz rendezés közgyűlés.

A napirend során a legelőkelőbb vitái támasztotta Del Medico Ágost ismert indítványa a labdarugás ellen. A gondos városatyja bő kommentárral látta el indítványait, maga is érezve, hogy azok a maguk ridegségében nem számíthatnak általános szimpátiára.

Mindjárt fel is emelkedett az indítvány ellen Polónyi Géza, bemutatva magát s sport lelkes barátjaként. Nagy jelentőségű dolog az, — ugymond — ha az ifjuság járatos az olyan sportban, amelyet más nemzetek is művelnek. Ezt a sport-nemet csak azért, mert a művelésében balesetek fordulnak elő, tiltani nem lehet; hiszen egyetlen egy olyan sport-lajta sincs, amelynél olykor szerencsétlenség nem történék. Ha a labdarugó játékokat nálunk tiltanák, a mi ifjaink — ugymond — nevelés tárgyává lennének a külföldi ifjak előtt. Indítványozza, hogy Del Medico javaslatát ne fogadják el a közgyűlés, hanem adják ki az ügyet a tanácsnak azzal, hogy az Atletikai Klub részéről javasolt korlátozások figyelembe vételével, tegyen újabb előterjesztést.

Berzeviczy Albert sem tartja elfogadhatónak föltétlenül Del Medico indítványát; mert a középiskolák felsőbb osztályaitól ezt nem volna szabad tiltani, hiszen ez a játék kifejleszti a férfasságot, bátorágot, lélekjelenlétet. Az ifjuságnak a testi nevelése évtizedekig el volt hanyagolva s ezért semmiféle eszközt nem szabad elvonni attól a céltől, hogy az ambiciós fölbredjen az ifjakban a testgyakorlások iránt. Szükséges, hogy a potyhűdt, blazirt ifjak helyett bátor, erős és edzett ifjak növekedjenek. Olyan radikális intézkedésre tóhát nincs szükség, mint amelyet az indítványozó tett, hanem szívesen hozzájárul ahhoz, hogy intézzenek feliratot a kultuszminiszterhez a labdarugó játékok az alsóbb iskolákban való korlátozása végett. (Helyeslés.)

Lád Károly, mint iskolaigazgató azt tapasztalta, hogy a labdarugó játék valóságos elvadítja a gyermeket s ezért kívánja, hogy az alsóbb iskolákban föltétlenül tiltásuk el.

Ballagi Aladár kimutatja, hogy ez a játék a legdurvábbak egyike: eredeti és skót paraszti-

KÜLÖNFÉLÉK.

Miért édes a cukor?

Hát ez ugyan miacoda kérdés? mondaná a leg-
jobb ember. Pedig ez komoly kérdés. Egy igen jelen-
tékeny külföldi tudományos folyóirat is foglalkozott
vele és kezdő a cikkét ilyenformán:

A sok óriás eredmény után, amelyet a fizika és
kémia terén az anyag összetételének a megismerésé-
ben elértünk, még sem kaphatunk teljes választ arra
az egyszerű kérdésre, hogy miért édes a cukor. A
cukor kémiaija alig ad valami utmutatást a magya-
rázat megtalálására, de az édesség kétségtelenül
olyan valami, amihez nagyobb mértékben van köze
az anyag szerkezetének, mint annak, hogy hány
elemből van összetéve és milyen arányban. Az is
szubjektív képesség, amely úgy látszik, az egész
emberiségben megvan, de még sem olyan finom,
hogy eldönthető legyen, min is alapszik tulajdon-
képpen a sajátosság az. Épp úgy vagyunk szagló
érzékünkkel is. Hogy a testeknek tulajdonságai,
amelyeket szaglásunkkal, vagy ízlésselünkkel veszünk
tudomásul, nagy titkot jelentenek, egy példával
könnyen kimutatható.

A terpentinnel és a rózsaszalonnával teljesen
ugyanaz a kémiai összetétele, szintugy a legtöbb
egyvezegettel esszenciális olajnak, vagyis az őket al-
kító elemek fajta és arányos mennyisége azonos.
Senki sem fog azonban egy pillanatra sem kételkedni
abban, hogy a rózsaszalonnák illata éppenséggel nem
hasonlítható össze a terpentinnel szagával. De azért
ezeknek az anyagoknak alapelveikből való össze-
tételében egy bizonyos szagok fizikai tulajdonsága
egyáltalában nem okozható meg. A moderu kémia
inkább hajlandó arra, hogy egy anyag bizonyos sza-
gának, vagy ízének létrejöttét az egyes atomoknak
sajátosságai elrendezésének tulajdonítsa. Más szóval:
az alkotó elemek ugyanazok maradnak, de külön-
böző helyzetben vannak egymáshoz, úgy hogy
ugyanazon kémiai összetétel mellett más és más fizi-
kai tulajdonságok jönnek létre.

Találék hasonlatul az a triviális tény említendő
fel, hogy egy bizonyos mennyiségű építő anyagból,
lehát bizonyos mennyiségű téglából és deszkából egy
aszony lompos, nehézkes és egy igen diszes, művészi
ház is felépíthető. Épp úgy elképzelhető, hogy ugyan-
azokból az anyagokból két kémiai test jöhet létre,
amelyek közül az egyik édes, a másik keserű. A
cukor tudvalevőleg nem az egyetlen anyag, amelynek
az a tulajdonsága, hogy édes, de mindenesetre az
egyetlen, amely mint ilyen a természetben előfordul.
Azért is van elterjedve az a hit, hogy ha valami
anyag édes, akkor abban cukornak kell lennie. Ez a
föltevés azonban egészen téves.

A glicerin édes, de nincs benne cukor, a sa-
charin ötszázszor édesebb a nádcukornál és mégis
olyan különös test, amelynek kémiai összetételében
nyoma sincs a cukornak. Inkább valószínű az, hogy
ezeknek a testeknek a felépítésében dacára annak,
hogy kémiai összetételük különböző, bizonyos hason-
latosság van, amennyiben az atomok, ezek a leg-
kiseb részecskék, amelyek az anyagot alkotják, kü-
lönbözőképpen helyezkednek el egymáshoz és bizo-
nyos csoportosulásban éppen az édes iz tulajdonsá-
gát adják meg a testnek.

Némi alapot ennek az elméletnek a felállításá-
hoz adott is már a kutatás. A glicerinben ugyanis a
szénatomok háromankint csoportosulnak és minden
édes anyagban olyan számban csoportosulnak az
atomok, amely a háromas számnak többszöröse. Így
például a szőlőcukorban, a saccharinban hatosával,
a tejcukorban és a malátacukorban tizenkettesével.
Ez nyilván összefüggésben van az édes iz fizikai
tulajdonságainak, amely ezeket az anyagokat jel-
lemzi. Az atomoknak az elhelyezkedése egy anyag-
ban bizonyára alapszó fontosságu, mert különben
semmiképpen sem volna megmagyarázható, hogy két
anyag közül, amelynek ugyanaz a kémiai összetétele,
az egyik teljesen ártalmatlan, a másik pedig halál-
hozó mérég.

+ Maupassant és a becsületrend. Maupassant-
ról beszélik, hogy — amint egy ízben meg is írta —
három dolgot gyűltél különösen: a francia akadémiát
az ordokt és a Revue des Deux Mondes-ot, az aka-
démia hivatalos szemléjét. Az utóbbival később meg-
békült és szerződést kötött a Revue kiadójával, hogy
40 ezer frank honoráriumért évenként egy-egy re-
gényt fog az újság számára írni. Az ordót is gyű-
lölte. Egyszer azonban az a hír terjedt el Párisban,
hogy Maupassant becsületrendet kap. A dolog úgy
történt, hogy a kormány bizalmas megkérdezte a
nagy író, vajjon elfogadja-e a becsületrendet, melylyel
kitüntetni szándékozzák. Maupassant rögtön vá-
laszolt levélben a miniszterelnöknek: „Ha egy szép
napon elküldték volna postán a becsületrendet, anél-
kül, hogy nekem valamit szólnak volna előzőleg,
nem küldtem volna vissza. De most, mikor megkér-
deznek, kellemes lenne-e rám nézve a kiüntetés,
kénytelen vagyok azt válaszolni, hogy nem. Sőt igen
kellometlenül érintene.”

+ A legkönnyebb papír. Angliában nemsokára
általános használatnak fog öröndeni az az új papír-
fajta, amelyet egy londoni papírgyáros talált fel,
s amely külön minden eddigi használt papírnál. Az
új papír különösen simaságával és könnyűségével
tűnik ki. *Browning* angol költő munkái most jelentek
meg ilyen papíron. Kötete 1558 oldalra terjed és
mindössze 500 grammot nyom. Községes papíron

nyomatva ugyanez a munka 1200 grammot nyom.
A népszerű kiadás, amely tízenhét kötetből áll, 25
kilót nyom. Az új papíron már bibliát is nyomtak,
negyedmillió példányban.

+ Mr. Vesuvius. Így hívják a londoni Vézuv-
masinistáját, akinek tisztes neve különben Burnes
Creig. Mert Londonnak megvan a maga saját külön
Vezuvia, amely abban a jeles tulajdonságában üt el a
másolai hírestől, hogy a fönt említett masinista sza-
vára rendszeresen működik, s működése bármely
pillanatban megszüntethető és szonkivül, ami fő, sem-
miféle veszedelemmel nem fenyegeti az emberiséget.
A londoni Vézuv egyébként szintén okádja a légut,
fűtöt és a látat, tombol, dörög és löki ki magá-
ból a hatalmas szikladarabokat, hogy borsozódik bele
az ember bába. Ha pedig leszálunk e mesterséges
hegy mélyébe, akkor találunk egy titokzatos masi-
nériát, amelynek küllői, kererei között ott mozgó-
dik mr. Vesuvius srófuzóval és olajos kannával.
Ő gondoskodik a villámlejáról, dörgésről, a földren-
gésről és lávaömlésről, valamint a szikla hajgálá-
sáról. A derék újkori Vulkan szivesen szolgál felvi-
lágosítással is a gépezetre vonatkozólag, amelyet egy
gőzgép mozgat. A felcsapódó lángokat tulajdon-
képpen egy egészen ártatlan gőz helyettesíti,
amely csöveken át jut a kráterbe, s a magasba
törő gőztömegekre egy nagy elektromoslámpa veti
vörös világosságát. Így készülnek a tűzhányók lángjai.
A borzalmas sziklatömbök, aranyipkelyekkel bera-
gasztott papiroshálók, amelyet egy gép hajgál fel a
magasba egy kéményen át. Ezt a gépet akár egy
kis gyerek is kezelheti. A lávaömlés olyan előbb,
hogy még nem félték ember is visszahátrál előle,
pedig a láva nem más, mint egy oszón rózsaszínű
selyem sáv, amelyek egy láda fölött húzódnak el, s
ebben a ládában egész sor villamos lámpa ég. A
selyem csikok lefelé hullámszánk, s borzalmas illu-
zióba ringatják a nézőt. A menydörgést és a föld-
alatti morgásokat egy orgonafajta produkálja, amelyet
a gép hajg.

+ Öreg láda. A British-Museum vezetőségét,
amelyhez Salisbury miniszterelnök, Rosebery lord,
Rothschild Alfréd és sok más előkelőség tartozik,
sleposan rászede egy hatvanhat év óta halott ember.
A londoni sajtó az utóbbi időben többször megem-
lékezett egy titokzatos ládáról, amelyet az 1834-ben
elhalt Douce Ferenc régiséggyűjtő hagyományozott
a múzeumnak azzal a feltétellel, hogy az 1900-iki év
egy bizonyos napján bontsák csak fel. Fel is bon-
tották a ládát több gondnok és tudós jelenlétében,
de nagy meglepetésre értékes ritkaságok helyett
csak néhány kéziratot találtak a ládában. A kézira-
tokat azután kiadták megismerés végett. A tudósok
vizsgálják a kéziratokat már jó ideje, de még semmi
értékese nem akadtak. A sok óvtiszden keresztül

REGENY.

A TŰZ

— REGENY —

Irtá: GABRIELE D'ANNUNZIO

(12)

Stelio Effrena a küszöbre lépett, átment az
aulába s ott megállt a zenekar és az énekesek
pályája mellett. Nyugtalan szemével Foscarinát
kereste ama égbömbök mellett, de hiába. A tra-
gikai muzsa arcát nem látta a zodiakus jepei
mellett. Vajjon hova ment? Vajjon látja-e őt az
asszony? Zavaros aggodalom győrtte. Eszébe
jutott az esti vizeken látott vizió és az asszony
bucsu-igérete. Megpillantván a nyitott páholy-
kat, arra gondolt, nem ment-e ki Perdita a sza-
bad levegőre.

E közben hirtelenül mélységes esőnd lett az
aulában, éppen olyan, mint amikor ő kiejtette
beszédjének első szavát. Mintha az ezérképű
szörnyeteg egy új lélek jelenését várná.

Maga körül susogó hangon hallotta kiejteni
Donatella Arvale nevet. A kar felé tekintett, de
az énekesnőt nem látta meg. Firkászta a zene-
eszközök sűrű erdejében, a fölemelkedő és alá-
szálló vonók közt, ahonnan a zene elszállott.
Megpillantotta végre az énekesnőt. Nekiegyene-
sedve állott ott, mint egy szobor, amelyet a har-
mónia hullámai meg-megrezdítettek. Hajlékony és
erős testének fiatalága átértett ruhája szövetén.
Midőn énekre nyíltak ajkai, Stelio úgy gyönyör-
ködött a még nem egészen engedelmes hang
tisztaságában és erejében, mintha maga előtt látta
egy kristályból metszett szobrot, amelynek belse-
jében élő forrás buzug.

Hogy nézhetsz engem,
Könyveid szememben?

Az antik szerelem és antik fájdalom dallama
oly folyamatos tisztasággal és erővel győngyözött
ajkairól, hogy szinte misztikus boldogsággá vál-
toztak a hangok. Az istenek és emberek örök
szerelem és örök bánata áradt ki e szuverén
hangból. A magánosan eleséngő énekekben
volt az elvesztett gyönyörűség felelt érzett hiu
bánat, hivatás a futó boldogság után, könyör-
gés, amely visszahívja a tengeren tovalibben
vitorlát, a hegyek mögé rejtőző napot. Egészen
elvesztet az egyes szók, értelmük a szerelem és
bánat hangjává változott át. A nyílt páholyokon
át, az éj tökéletes esőndjében ez a varázs elszál-
lott a pihenő vizekre, fölött a virrasztó csilla-
gokig, tulhangzott a mozdulatlan árbocon, tul
a szent tornyokon. Az énekközökben lehajtott
fiatal fejt, élettelenek látszott, mint egy bál-
ványkép fehér alakja kivilágított a zeneeszközök
erdjéből. Es úgy látszott, hogy mit sem tud ar-
ról, mint alakítja át az ő dala egy pár perere a
világot.

Stelio Effrena észrevétlenül lement az ud-
varba, hogy a kíváncsi tekintetek elől elvonja
magát, s egy árnyékos szögletből figyelt, vajjon
a Scala dei Gigantin nem látja-e meg a színész-
nőt és énekesnőt, akik a kutmedencénél adtak
nekí találkoztót.

Várakozásába mind több aggodalom vegyült,
mialatt óriásai nőtt az örömrivalgás a palota
külső falai körül is. Ugy látszott, mintha szerte-
len gyönyörűsége lengené be az éjt a tengerből
kikelt Városban, mintha hatalmas érzéki élet-
kedv győngyözőnk az emberek ereiben. A Bacchus
himnusz a mólókra sereglett tömegben is föl-
élesztette a gyönyörűség érzetét. A midőn a
finalában elhangzott a Viva, a nép kara mint
egy hatalmas visszhang zupta vissza a Szent-
Márk kikötőjéből. Csak az hiányzott még, hogy
a bacchusi deliriumban kiadják a jelt a nagy
tűzre, amelyben utószor ragyogjon föl Velence
szépsége.

Paris Eglano álma kísértette Steliót: a
tűzes szerelem lángja a hullámokon ringatózó
puha gondolában. És Donatella Arvale képe is
még mindig benn ragyogott a szeme csillagában.
Még egyre látta a fiatal, hajlékony teremstét,
egészséges derekával, a föl-s alászálló hegedű-
vonók erdejének közepette. És valamely furca
aggodalommal, amelybe a borzalom egy neme is
vegyült, felidézte magában ama másik asszony-
nak képét is. Ama másikét, akit megmérgezett
a művész, aki telisteli vala a gyönyörök tudá-
sával, akinek ékeszőlő szája éreit és megvesz-
tegető vala, akinek arca száz áloraival tükröz-
te a halálos szenvedélyeket. Végre eljött tehát az
éjszaka, amelyben hosszú várakozás után az óv
lesz ez a többé nem ifju teremstés, mely tulajdon-
képpen mindaddig ösmereuten volt előtte. Mint
sóvárgott és remegett érte, még csak az imént,
amidőn a szép város felé hajózkodott! Oh, miért
közledik feléje ez az asszony most egy másik
kísértő társaságában? Miért állította ő az ő
reményfosszolt tudása mellé amannak ragyogó
fiatalágát!

Mély meghatottsággal fedezte fel a már-
ványlépcső legmagasabb fokán a lobogó lámpa-
fény mellett Foscarina alakját, amely annyira
odasimult Donatella Arvaleéhoz, hogy szinte ös-
szefolyt a két termet s egyetlen fehér foltot mu-
tatott. Követte őket tekintetével, amint lépke-
dének a lépcsőn. Az a másik ösmereuten e ró-
vid idő alatt már teljesen különálló életet élt a
költő képeletében, úgy hogy amidőn közeledett,
úgy érezte, mintha művészetének valamely ide-
ális teremtménye elevenedett volna meg előtte.

Stelio Effrena a leghatalmasabb művészeti
benyomások közepette látta maga felé közeledni
a két kísértőt.

— Oh Effrena — szóló Foscarina, amidőn
a kutmedencéhez ért — attól tartottam, hogy
már nem találjuk itt. Sokáig vártuk, ugy-e bár?
De egészen elsodort minket a tömeg.

Azután mosolygva fordult barátnőjéhez a
gy szökt.

örvölt titokzatos láda csak papirosrongyokat, szét- szagztatott könyvtáblákat s teleőrskült papirszelvényeket tartalmazott. Legalul pedig egy levél feküdt, melyben a következő olvasható: „Nézetem szerint kár volna a British-Museum előkelő izlésű és nagy intelligenciájú vezetősége tagjainak értékes műtárgyakat hagyományozni. Douce Ferenc.”

+ Kétkedés. A gavallér: Nemde kisasszony, ön is azt tartja, hogy a csók bajusz nélkül éppen olyan izellen, mint a husleves só nélkül?

A kisasszony: Sajnálom, de én még sohasem...

A gavallér (közbevág): Na, na...

A kisasszony (abszolútja): ... ettem huslevest só nélkül.

KÖZGAZDASÁG.

A szerb buza.

Budapest, június 6.

A román buza kérdését jó ideje felváltotta a szerb buza kérdése. A gazdák érdeklődésükkel kísérték a kérdést, kereskedők pedig régóta figyelik a szerb búzának a tőzsdeben való szereplését. A kérdést az érleli forgalom beszűntetése érlelte meg. Tudott dolog, hogy a szerb buza vámjá minimális — 70 krajear arányban — és tehát ez nem ad elég rendementot a magyar malmoknak arra, hogy a külföldön sikerrel vehessék fel a versenyt. Másként állott a kérdés a román búzával, amelynek a vámjá lehetővé tette malmainknak a versenyt. A román buza importja azonban megszűnt. Nemesak az érleli forgalom beszűntetésének a következménye ez, hanem első sorban a rossz termésé.

Malmaink abszolút nem foglalkoznak szerb búzával. Mégis került hozzánk készlet abból, holott Galatzen keresztül tekintélyes mértékben exportált Szerbia búzát a külföldre, főképp Antwerpenbe. Ez a készlet hatással volt a magyar buza áralakulására is, bár a mai közlekedési viszonyok mellett a gabonának nem az a körülmény határozza meg az árát, hogy Zimonyban, Belgrádban, Galatzen vagy másutt van-e a készlet, hanem az, hogy ez a készlet hol jelentkezik mint konkurencia.

Az kétségtelen, hogy a szerb buza minősége mögötte marad a magyar búzának. Feltétlenül foglalkozni kell tehát avval a kérdéssel, hogy ilyen körülmények között a szerb buza a határidőpíacon egy nivójának tekinthető-e a magyar búzával. Es ennek a kérdésnek az elintézése megmondandó, tanulmányozást követel.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter figyelmét nem kerülte el az a kérdés sem. És már a budgetárgyalások alkalmával kijelentette, hogy az érleli forgalom hatását és a változás következtében a szerb búzának a forgalom-

— Donatella, ime a Tűz mestere. Mosolyogva, de szólanul üdvözölte Donatella Arvale Stelliót, aki mélyen meghajtotta magát. Foscarina azután folytatta: — Keressük meg a gondolánkat. Ott vár minket a Ponte della Paglia mellett. Velünk jön, Effrena? Használjuk fel ezt a perccet: a tömeg a piazzettára ösznik. A királyné most megy ki a Porta della Cartán.

Hosszu útvirválas hangzott felé, amidőn a szöke, gyöngyvel ékes királynő megjelent annak a lépcsőnek legfelsőbb fokán, amelyen egykoron a megválasztott doge magára vette a jelvényeket a nép személtárára. Még egyszer örömköltés ismételte Margherita királyné nevé s a kiáltást visszazongták a márványfalak. Öröm villámait szeltek által az eget. Ezer tüzes galamb röppent föl szent Márk magasságairól, megannyi hívívői a Tűznek.

— Ime a Tűz Jelenése, — kiáltott fel Foscarina, a mólóra lépve, amidőn a lebilincselő látványt megpillantotta.

S mellette, egészen elbűvölten, megállt Donatella Arvale és Siclio Effrena és egymás szemébe néztek. És aruk lángolt a visszfénytől, mintha valamely tűzhányó mélye fölé hajoltak volna.

A röppenő tűz számtalan sokszínű kévéje befutotta az eget, elsurrant a víz felett, a hajók bordái fölé szökött, csíkot festett a kupolákra és tornyokra, felékesítette a kőgerendázatokat, zománcozott vetett a szobrokra, gyöngysort az oszlopfejekre, meggazdagította a vonalakat, átforgatta a szent és profán épületek képét, amelyektől körülveve a mély kikötő hasonlatos volt egy óriás tükörhöz, amely mindezeket a csodákat megokszorozza. Az emberek szeméi nem bírták többé megkülönböztetni az egyes dolgok határát: benne ringatóztak egy mozgó és szertelen vízióban, amelyben minden fényes és tovafló életet él valamely reszkető éterben.

(Folytatás következik.)

ban való szerepét figyelemmel kíséri és a kellő lépéseket már meg is tette.

A budapesti tőzsde a miniszter felhívására legközelebb foglalkozik ezzel a kérdéssel. Ennek a tanácskozásnak a végső eredménye kiválóan fontos. Azok az intézkedések, amelyek eme tanácskozás következményei lesznek, hatásukra nézve nem kicsinyelhetők. Első sorban a budapesti piac és annak nemzetközi jelentősége éri a hatását ezeknek az intézkedéseknek. És óvatosságot követel ez a kérdés azért, mert a szerb búzának a budapesti határidőpiacon való kitiltása könnyen előmozdíthatja esetleg a buzaing-érdekeit. A Szerbiával való viszonyunk szempontjából is megmondandó illeti a kérdést.

A kérdés fontossága megérdemli a komoly tanulmányozást és Hegedűs Sándornak minden esetre érdeme, hogy ankét elé vitte az ügyet.

Ipar és kereskedelem.

Mecenseffy távozása. Az Osztrák Magyar Bank vezértikára negyvenkét évi szolgálat után visszavonul s a legközelebbi tanácsülésen ki fogják mondani nyugdíjazását. A távozó vezértikár pükhöz hétfőn Budapestre érkezett, hogy tisztelőleg a miniszterelnöknek, a pénzügyminiszternek, a magyar kormánybiztosnak és a főtanács budapesti tagjainál. A budapesti igazgatóság tagjai és a főintézet tisztviselői testületileg bucsuztak Mecenseffy vezértikártól, aki holnap reggel elutazik Budapestről.

Tanszerkiállítás Temesvárott. Az Országos Középiskolai Tanáregyesületnek július 3-án és 4-én Temesvárott tartandó közgyűlése alkalmából az egyesület temesvári-kerületi köre tankönyv- és tanszerkiállítást rendez a csóhól, hogy a tanáregyesületi közgyűlésre előszerébb tanfériak előtt a magyar tanszeripar feltehetségét bemutassa. A kiállítás rendezőbizottsága kikérte az Országos Iparügyi Intézet támogatását is. Az Iparügyi Intézet értekezletre hívta egybe a magyar tanszerkészítőket a kiállításban való részvétel megbeszélésére. Az értekezletet tegnap tartották meg Herz Vilmos igazgatósági tag előkötele alatt. Gelléri Mór igazgató mutatta be a kiállítást rendezők megkeresését, ismertette a kiállítást, mire többek felszólalása után kiemelte az értekezlet, hogy a tanszeriparosoknak a kiállításon való részvétel kívánatos. Az értekezlet megbízásából az egyesület körlevélben szólította fel az összes magyar tanszerkészítőket, hogy a kiállításban vegyenek részt és e vérből június 15-ig jelentkezenek a kiállítás rendező bizottságánál. A kiállítási bizottságot pedig felkérték, hogy hasson oda, hogy a tanáregyesületi közgyűlésének programjába hivatalosan vegyék fel a kiállítás megtekintését. Kiallítóknak eddig a következők usgyobb tanszerkészítők jelentkeztek: Rigler József Bóe-féle részvenytársaság, Kogutovits és társa, Calderoni és társa, dr. Lendl Adolf, dr. Kiss Karoly, Kalazay nővérek, Első magyar írógyár, Schuler József, Siclio vegyészeti gyár, Müller testvérek, Greschik Gyula stb.

A MÁV. és a postatakarékpénztár. Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter már hivatalba lépése alkalmából kijelentette, hogy a postatakarékpénztár cheque-forgalmát emelni fogja, még pedig úgy, hogy az állami üzemeket is belépteti a cheque-forgalomba. Az államvasutak igazgatósága tegnap cheque-számlát nyitottat a maga részére a postatakarékpénztárnál. Ennek az intézkedésnek jelentőségét fokozza az a körülmény, hogy az államvasutak jövőben szállítóval szemben fennálló fizetési kötelezettségeit is a postatakarékpénztár útján fogja lebonyolítani. Ezek után az államvasut szállítóinak is várható a belépése, úgy hogy ezután a kölcsönös fizetéseket clearing útján lehet rendezni, ami jelentékeny készpénz- és munkamegtakarítást jelent.

Gyümölcskonzervgyár Keoskeméton. A bozoni konzervgyár gyümölcskonzervgyárát alapít Keoskeméton. A gyár megbizotta Kada Elek polgármesterrel, mint a város képviselőjével már egyezsége lépett. A végleges megállapodás szerint a város déli részén épül fel a gyár, 500.000 forint tőkével. A gyár építését meg ebben az évben megkezdik, úgy hogy már 1901. május hónapban megkezdheti üzemét. A gyár létesítéséhez Keoskemét város 15 hold területet enged át ingyen a részvénytársaságnak és az építéséhez 16.000 koronával járul hozzá.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Fleischmann Lina divatárusnő Szombathely, Feldmann és Löwy cég Budapest (Király-utca 1.) Weiss József kereskedő Kassa, Gránkul L. kereskedő Szigetvár, Neumann Kalmán kereskedő Liptó-Szent-Miklós, Klein József kereskedő Dombóvár, Engländer József borkereskedő Budapest, (Prater-utca 49.) Salzer Samu kereskedő (bagyatek) Budapest, (Kerepesi-ut 70.) Öhbaum Jenő Kis-Várda.

Szezárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben 38,50 korona pénzben, 39.— korona áruban. — Bécsben az irányzat emelkedő. A nyersszesz ára 43.— korona pénzben, 43,40 korona áruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A terenyvárosi petróleum-rakodónál lévő székcs-fővárosi sertés-konzumvásár árfolyása 1900. évi június 6. Kézelt 120 darab. Érkezett 686 darab. Összesen: 806 darab. — Eladatott 744 darab. Maradt 62 darab. — Napi árak: 120—150 kgr. súlyban 96—98 koronáig, 220—280 kgr. súlyban 96—99 koronáig, 320—350

kgr. súlyban 96—98 k.-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos 86—91 koronáig. Malacok 80—korona 100 kilonként. A vásár hangulata élénk.

A budapesti gabonátőzsde.

Budapest, június 6.

Mérsékelt kínálat és csekély vételkezd mellett az irányzat ma lanyha volt. Forgalomba került 13.000 métermázsza buza 5 fillérel alacsonyabb áron. Rozsban az irányzat lanyha, az árak 5—10 fillérel csökkentek. Tengeriből 3700 métermázsza került a forgalomba változatlanul tartott árakon.

Eladatott:

Buza Tiszavidéki: 100 mm. 50-5 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 80-5 k. 8 K. 15 f., 300 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 97 1/2 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 75 f., rozsos. Makói: 3100 mm. 77 k. 8 K. 17 1/2 f. Bánáti: 200 mm. 75-5 k. 7 K. 60 f. Csabai: 600 mm. 78-8 k. 8 K. 12 1/2 f. Zentai: 1000 mm. 72 k. 7 K. 60 f. Erdélyi: 600 mm. 78-5 k. 7 K. 90 f., 200 mm. 75 k. 7 K. — f., hibás. Szerbiai: 1700 mm. 76 k. 7 K. 45 f., 2900 mm. 75-5 k. 7 K. 10 f., 2000 mm. 78-5 k. 7 K. 82 1/2 f. Raktárközi: 1400 mm. 78 k. 7 K. 60 f. Mind 3 hónapra. Rozs: 100 mm. 7 K. 15 f., 100 mm. 7 K. 10 f., 150 mm. 6 K. 97 1/2 f. Árpa: 200 mm. 5 K. 85 f. Zab: 100 mm. 5 K. 52 1/2 f., 100 mm. 5 K. 35 f., 100 mm. 5 K. 20 f. Tengeri: 1600 mm. 5 K. 65 f., 200 mm. 5 K. 64 f., 100 mm. 5 K. 60 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készaru hivatalos jegyzete a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns for 'Buza', 'Kéto', 'K-gr', 'K-kg', 'K-kg', 'K-kg', 'K-kg'. Rows include 'Tiszavidéki', 'földmennyel', 'postvidéki', 'bácsai', 'bácsai'.

Table with columns for 'Egyéb gabonanevek', 'Kéto', 'K-kg', 'K-kg'. Rows include 'Rozs', 'Arpa', 'Zab', 'Tengeri', 'Repece', 'Kéto'.

A határidőüzlet folyamán a következő kötelesek történtek:

Table with columns for 'Buza júniusra', 'Buza októberre', 'Rozs júniusra', 'Rozs októberre', 'Zab júniusra', 'Zab októberre', 'Tengeri júniusra', 'Tengeri októberre', 'Tengeri júliusra', 'Tengeri augusztusra', 'Repece augusztusra'.

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns for 'Buza júniusra', 'Buza októberre', 'Rozs júniusra', 'Rozs októberre', 'Tengeri júliusra', 'Tengeri májusra (1901.)', 'Zab júniusra', 'Zab októberre', 'Repece augusztusra'.

Délután fél 5 óraker zárul:

Table with columns for 'Buza júniusra', 'Buza októberre', 'Rozs májusra', 'Rozs októberre', 'Zab májusra', 'Zab októberre', 'Tengeri májusra', 'Repece augusztusra'.

A budapesti értéktőzsde.

A mai értéktőzsde irányzala valamivel gyengébb volt. Erre az alacsonyabb bécsi kezdet szolgáltatót alkalmat, csupán államvasutak voltak élénk kereslet tárgyai, miközben ismét javították árfo-lyamukat.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 6. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter az országos kataszteri felmérést... Sós Aladár főmérnököt felmérési felügyelővé a VIII., Piringer Ede és Seutóczy László mérnököket főmérnökökké a IX., Gera János, Kresztos Balázs, Urhogyi Bódog, Sándor Mihály, Ohm József, Jant Bálint és Martinic József mérnököseket kinevezte...

sével megbízott miniszterelnök Sopron vármegyében a képházi anyakönyvi kerületbe Zvitzkó Mihály községi bírót, a becsárkányi pedig Perapatits Jenő segédjegyzőt, mindkettőt korlátolt hatáskörrel, anyakönyvezető helyettesekké, a m. kir. tengerészeti hatóság Mann Gyula tonai és Busch-Ferenc csentrai születésű kereskedelmi hadnagyokat hosszútávú tengerészkapitányokká, továbbá Mikulicich Alajos buccari születésű tengerész hosszútávú tengerész-hadnagyává, a budapesti itélőtábla elnöke dr. László Sándor és Reisman Sándor ügyvédjelöltek az itélőtábla kerületére díjaz joggyakorlókat nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Kiss Gyula váci járásbírói végrehajtót az újpesti járásbíróhoz helyezte át.

Mezőgazdasági, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Karádi Győző járásbírói állami főgimnáziumi ideiglenes rendes tanárt, dr. Hornvágányi Gyula kaposvári állami főgimnáziumi ideiglenes rendes tanárt rendes tanárrá minősítéssel véglegesen. Az igazságügyminiszter a tanügyi minőségében járásbírósnál ideiglenes minőségben alkalmazott Jancsóczy András irnokot ebben az állásában végleg megerősítette.

Pályázatok. Segédmérnök a selmecbányai bányagazgatóságnál 4 hét. — Főjegyző a váci fegyintézetnél július 10-ig. — Hivatásolga a buziási járásbírósnál hat hét. — Kömüves-felügyelő a székesfehérvári javítóintézetnél június 15-ig. — Két jegyző a szabadalmi hivatalnál június 30-ig. — Aljegyző a bódásgházi járásbírósnál két hét. — Fogalmazó a nagybecskereki pénzügyigazgatóságnál 2 hét.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, június 6.

A nagykitérjedésű sekély depresszió, mely Közép- és Dél-Európát fedi, egy a Biscaya-öbölhöz közeledő új maximum kissé keletrebbre mozdította. A régi maximum északnyugatra oltint.

Az európai időjárás Olasz- és Franciaország kivételével csak sorványosan csapadékos. Közép-Európában a hőmérséklet magasabb a normálnál.

Hazánkban az idő meleg, változóan felhős és egyes tájakon, leginkább az ország déli részén esős volt.

Küldés: Meleg idő várható helyenkint zivataros esőkkel.

Viz állás.

Table with columns for location (e.g., Inn, Dunna, Morva), date (Junius junius 6.), and water level (méter). It lists various locations and their corresponding water levels on June 6th.

Advertisement for 'Minden tiszta gyapot.' (All clean cotton). Lists prices for Kerékpár-öltöny (10 ft.), Loden-öltönyök (15 ft.), Havelok (8 ft.), and Felöltő (9 ft.). Mentions ROTHBERGER JAKAB as the manufacturer and Váci-utca 6. as the address.

Advertisement for 'Tavaszi és nyári évad 1900. Valódi brünni szövetek' (Spring and summer season 1900. Real Brunne fabrics). Lists prices for various fabric types and sizes. Includes 'Siegel-Imhof Brünnen' logo and contact information.

Large advertisement for 'BALATON-FÜRED' (Balaton-Füred). Describes the spa's location in Zala vármegyében, its facilities, and the benefits of its mineral waters. Mentions 'ELSORANGU FÜRDŐINTÉZET' (First-class spa) and lists various treatments and services.

Advertisement for 'Kalodont' (Kalodont) as a 'legjobbnak elismert fogtisztítószert' (most highly recognized tooth powder). Claims to be effective for various dental issues and is recommended by a dentist.

Advertisement for 'RADVÁNYI L.' (Radványi L.) as a 'székesúti kőszersz-gyáros' (roadside shoemaker). Features an illustration of a man and text describing his services and location in Budapest.

Advertisement for 'Dr. KAJDACS, v. cs. és k. ezredorvos.' (Dr. Kajdacs, Imperial and Royal Major). Specializes in 'Electrotherapiai rendelő intézete' (Electrotherapy clinic) and 'Electro-Massage vagy Psychrophor' (Electro-massage or psychrophor). Lists various medical services and contact information.

Advertisement for '50 évi siker!' (50 years of success!) for 'arckenöcs és eszéki SALVATOR-szappan' (arckenöcs and eszéki SALVATOR soap). Features the 'SALVATOR-APOTHEKE' logo and text describing the soap's benefits and availability.

Advertisement for 'Kwizda Ferenc János' (Kwizda Ferenc János) as a 'kerületi gyógyszerész, Kornenburg Bécs mellett' (district pharmacist, Kornenburg near Vienna). Includes an illustration of a cow and text about his pharmacy and services.

Advertisement for 'Radó Antal: Költők Albuma' (Radó Antal: Poets Album). Promotes a collection of poems by Hungarian poets, available for purchase from 'Buda-pesti Napló'.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betűkből 4 fill. Címml ellátott hirdetésekért külön 60 fill. kincstári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

ELŐFIZETÉSEK felvételnek a BUDAPESTI NAPLO részére

a kiadóhivatalban József-körút 18.,
valamint a következő csehszlovák városokban:

Breuer növeked. Térz-körút és Podmaniczky-utca sarok.
Nemesek-féle tőzsde Pesti-tér.

Benda Józsefné, Andrásy-utca 58.

Sopronyi V., domány-nagy-utca és Kerpesi-utca 1.

Deutsch Miksané, Andrásy-utca 38.

Szántó Mór tőzsdejében. Keckeméti-utca 14.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Engelmann Mór dohánypalota IV. Kalvin-tér 2.

Bloekner J. hirdetői iroda IV. Szűtő-utca 6.

Elek Bernát hirdetői iroda V. Fűrész-utca 4.

Fischer J. D. hirdetői iroda IV. Zsitvány-utca 7.

Goldberger A. V. hirdetői iroda IV. Váci-utca 9.

Hassentein és Vogler hird. iroda V. Dorottya-utca 9.

Leopold Gyula hirdetői irodája VII. Erzsébet-körút 14.

Mosse Rudolf hirdetői iroda VII. Károly-körút 9.

Schwarz József hirdetői iroda V. Marokkó-utca 4.

Tánczer Gyula hirdetői iroda IV. Szerviz-tér 8.

Nősülni óhajt

intelligens izr. fiatalember, ki egy nagyobb fővárosi vállalat művezetője. Évi fizetése 2500 korona és mellékövetélem. Szíves ajánlatok kérésnek kimerítő és teljes címmel ellátva „Nemes szívű” jellegű alatt a lap kiadóhivatalába küldetni. Titoktartás becsületbeli dolog. 2500

Egy csinos és ügyes leány ajánlkozik dohánypalotájában. Címe a kiadóhivatalban. 2958

Gyakornoki-nevelői, irodai állást keres egy érettségizett fiatal ember. Cím a kiadóhivatalban. 2957

Alkalmazást talál keresőtény, házias leány, ki a magyar és német nyelvet szobán és írásban tökéletesen bírja és szép írása van, egy intelligens családnál, ahol családtag-nak lesz tekintve. Működése irradal és háztartási teendők körüli segítségéhez igényeltek. Teljes ellátáson kívül használatosságához mért fizetésben is részesül. Ajánlatok a „Házias” jellegű alatt a kiadóhivatalhoz intézendők. 6357

Une dame distinguée enseigne rapide la langue française moderne á des dames et messieurs qui se rendent á l'exposition. „Chiffre” Paris 6321”. 6321

Művelt hölgy ének, zongora és francia órákat ad. Cím a kiadóhivatalban. 6359

Oklevelem van. Nyárja irodai, gazdasági vagy nevelői állást elfogadok. Levelet „Tanító” címmel a kiadóhivatalba kérek. 6358

!! N. L. Dr. Satallo. N. L. !!

Lásd, ha volna benned csak részvét is és semmi egyéb, akkor sem tetted volna meg vélem, amit tetted. Hét óráig vártam kedden. Hát képes voltál és vagy: te iyyenre?? A hónap 16-án vagy tizenhétedikén ugyanabba a kis faluba megyek, ugyanabban a házban fogok lakni, a hol tavaly. Addig is kimegyek oda, hol te vagy. Irj! Feltehetően irj addig ide a pesti lakószámra! Irj!! N. L.

Ruba-varró! Kétféle járás, olcsón vállalkozok, melyet a saját lakásán készít el. Renovációkat is végez kitűnő ízléssel. Cím a kiadóhivatalban. 2927

Takarítást keres, de csakis délutánra egy fiatal nő. Cím a kiadóhivatalban. 2934

Inas ki a magyar és német nyelvet bírja és már mint első inas alkalmazva volt, felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 3964

Biztos jövő. Egy 800 koronát érő fényképnagyit készítek azonnal eladó. A jövőtől kezdve oktatásban is részesül. Cím a kiadóhivatalban. 2945

Veszek beiktatni jókárban, azonnali készpénzfizetés mellett. Ajánlatok az ár megjelölésével „Sürgős” jellegű alá íráshoz kérek. 2960

Nagybirtokot keresek 2000-4000 holdig, jó teleke kis földet Csanád, Csongrád, Békés, Bihar, Bácsbortoky, Szolnok és Temes megyékben. Ajánlatok „Nagybirtok” jellegű alá íráshoz kérek. 2963

Szerény igényű izr. kezdő egyetemi hallgató, júliusra vagy szeptemberre nevelői állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 6323

12-es Lancaster-gegyver. Springer-féle gyármány, (chogreiff) sörre és golyóra 80 fűrész eladó. Ugyanott egy 12-es lancaster 25 fűrész eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6322

Fénykép-nagyítással bízhatatlan olcsó árért 50-60 cm-ter nagyságban a legkisebb fényképet után vállalko el. Hűségért jótállók. Cím a kiadóhivatalban. 2944

Nyugati rendező pályaudvar mellett egy szép saroktelek jutányosan eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2933

Cukorka- és csemegé-üzlet más vállalat miatt azonnali eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2925

Bankkölcsönt heti, havi és negyedévi lefizetésre váltó vagy betétlázásra; továbbá első helyi készpénzkölcsönt házakra 10 évre gyorsan szerez Solti, Kerpesi-utca 13. I. 8. 6360

Dina. Bródy Sándortól, előbb 1 kor. 60, most 1 kor. 10 fillér. Megrendelhető a kiadóhivatalban.

A hóhér kértéle. Regény. Petőfi Sándortól. Előbb 2 kor. most 60 fill. Megrendelhető a kiadóhivatalban. Debrecen, 1900. máj. 20. Az üzletvezetősg.

Sarokbóthelyiség két utcára nyíló, m. díszre alkalmas azonnali kiadó, ugyanott több kisebb-nagyobb lakás is azonnali kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2932

Több szoba hutor óhajtok venni alkalmi vagy olcsó ár. Ajánlatok a kiadóhivatalba „Tiszta butor” jellegű alatt kérek az ár és bútorok megjelölésével. 2915

Nyári lakást két szoba veranda és konyhából állót keresek a főváros közvetlen közelében. Ajánlatokat kérek „S. A.” jellegű alá íráshoz. 2965

200-300 holdas birtokot keresek bérletre Torontál, vasúthoz közel, új lakással, cselédök, esetleg felszereléssel is. Ajánlatokat „Bérgazdaság” címen továbbít a kiadóhivatal. 2952

Koronásfők tragédiája. Regény 1 kötet. Csorba Akostól. Előbb 2 korona, most 60 fill. Megrendelhető a kiadóhivatalban.

Századvégi asszonyok. Regény 1 kötet. Inokai Páltól. Előbb 2 kor. most 60 fillér. Megrendelhető a kiadóhivatalban.

Magy. kir. államasutak. Üzletvezet. Debrecenben. Pályázati hirdetmény. A szatmár-nagybányai vasút Szénváralja állomásán létesítendő új felvételi épület építési munkáinak teljesítésére ezen nem nyilvános pályázatot hirdetünk. A versenyzőfeltételek szerint kiállítást és felbontott ajánlatokat legkésőbb f. évi június hó 15-én, déli 12 óráig nyújtandók be a magy. kir. államasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál. Később beérkező ajánlatok nem fogadják figyelembe vételét. A teljesítendő munkálatokra vonatkozó törvény, épület-elírás és szerződési tervezet az alórti üzletvezetősg pályafutartási és építési osztályánál (Debrecen, piac-utca 18. sz. II. emelet) valamint Szatmáron és Nagybányán a máv. osztály-mérnökösegek hivatalos helyiségében megtekinthető és ugyanott az ajánlat előírt szövege megszereshető. Az ajánlatok zárt borítékba küldendők be, melyek külső részén felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el.

Magy. kir. államasutak. Üzletvezet. Debrecenben. Pályázati hirdetmény. A szatmár-nagybányai vasút Szénváralja állomásán létesítendő új felvételi épület építési munkáinak teljesítésére ezen nem nyilvános pályázatot hirdetünk. A versenyzőfeltételek szerint kiállítást és felbontott ajánlatokat legkésőbb f. évi június hó 15-én, déli 12 óráig nyújtandók be a magy. kir. államasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál. Később beérkező ajánlatok nem fogadják figyelembe vételét. A teljesítendő munkálatokra vonatkozó törvény, épület-elírás és szerződési tervezet az alórti üzletvezetősg pályafutartási és építési osztályánál (Debrecen, piac-utca 18. sz. II. emelet) valamint Szatmáron és Nagybányán a máv. osztály-mérnökösegek hivatalos helyiségében megtekinthető és ugyanott az ajánlat előírt szövege megszereshető. Az ajánlatok zárt borítékba küldendők be, melyek külső részén felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el.

Magy. kir. államasutak. Üzletvezet. Debrecenben. Pályázati hirdetmény. A szatmár-nagybányai vasút Szénváralja állomásán létesítendő új felvételi épület építési munkáinak teljesítésére ezen nem nyilvános pályázatot hirdetünk. A versenyzőfeltételek szerint kiállítást és felbontott ajánlatokat legkésőbb f. évi június hó 15-én, déli 12 óráig nyújtandók be a magy. kir. államasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál. Később beérkező ajánlatok nem fogadják figyelembe vételét. A teljesítendő munkálatokra vonatkozó törvény, épület-elírás és szerződési tervezet az alórti üzletvezetősg pályafutartási és építési osztályánál (Debrecen, piac-utca 18. sz. II. emelet) valamint Szatmáron és Nagybányán a máv. osztály-mérnökösegek hivatalos helyiségében megtekinthető és ugyanott az ajánlat előírt szövege megszereshető. Az ajánlatok zárt borítékba küldendők be, melyek külső részén felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el.

Magy. kir. államasutak. Üzletvezet. Debrecenben. Pályázati hirdetmény. A szatmár-nagybányai vasút Szénváralja állomásán létesítendő új felvételi épület építési munkáinak teljesítésére ezen nem nyilvános pályázatot hirdetünk. A versenyzőfeltételek szerint kiállítást és felbontott ajánlatokat legkésőbb f. évi június hó 15-én, déli 12 óráig nyújtandók be a magy. kir. államasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál. Később beérkező ajánlatok nem fogadják figyelembe vételét. A teljesítendő munkálatokra vonatkozó törvény, épület-elírás és szerződési tervezet az alórti üzletvezetősg pályafutartási és építési osztályánál (Debrecen, piac-utca 18. sz. II. emelet) valamint Szatmáron és Nagybányán a máv. osztály-mérnökösegek hivatalos helyiségében megtekinthető és ugyanott az ajánlat előírt szövege megszereshető. Az ajánlatok zárt borítékba küldendők be, melyek külső részén felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el.

Magy. kir. államasutak. Üzletvezet. Debrecenben. Pályázati hirdetmény. A szatmár-nagybányai vasút Szénváralja állomásán létesítendő új felvételi épület építési munkáinak teljesítésére ezen nem nyilvános pályázatot hirdetünk. A versenyzőfeltételek szerint kiállítást és felbontott ajánlatokat legkésőbb f. évi június hó 15-én, déli 12 óráig nyújtandók be a magy. kir. államasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál. Később beérkező ajánlatok nem fogadják figyelembe vételét. A teljesítendő munkálatokra vonatkozó törvény, épület-elírás és szerződési tervezet az alórti üzletvezetősg pályafutartási és építési osztályánál (Debrecen, piac-utca 18. sz. II. emelet) valamint Szatmáron és Nagybányán a máv. osztály-mérnökösegek hivatalos helyiségében megtekinthető és ugyanott az ajánlat előírt szövege megszereshető. Az ajánlatok zárt borítékba küldendők be, melyek külső részén felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el.

Magy. kir. államasutak. Üzletvezet. Debrecenben. Pályázati hirdetmény. A szatmár-nagybányai vasút Szénváralja állomásán létesítendő új felvételi épület építési munkáinak teljesítésére ezen nem nyilvános pályázatot hirdetünk. A versenyzőfeltételek szerint kiállítást és felbontott ajánlatokat legkésőbb f. évi június hó 15-én, déli 12 óráig nyújtandók be a magy. kir. államasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál. Később beérkező ajánlatok nem fogadják figyelembe vételét. A teljesítendő munkálatokra vonatkozó törvény, épület-elírás és szerződési tervezet az alórti üzletvezetősg pályafutartási és építési osztályánál (Debrecen, piac-utca 18. sz. II. emelet) valamint Szatmáron és Nagybányán a máv. osztály-mérnökösegek hivatalos helyiségében megtekinthető és ugyanott az ajánlat előírt szövege megszereshető. Az ajánlatok zárt borítékba küldendők be, melyek külső részén felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el.

Magy. kir. államasutak. Üzletvezet. Debrecenben. Pályázati hirdetmény. A szatmár-nagybányai vasút Szénváralja állomásán létesítendő új felvételi épület építési munkáinak teljesítésére ezen nem nyilvános pályázatot hirdetünk. A versenyzőfeltételek szerint kiállítást és felbontott ajánlatokat legkésőbb f. évi június hó 15-én, déli 12 óráig nyújtandók be a magy. kir. államasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál. Később beérkező ajánlatok nem fogadják figyelembe vételét. A teljesítendő munkálatokra vonatkozó törvény, épület-elírás és szerződési tervezet az alórti üzletvezetősg pályafutartási és építési osztályánál (Debrecen, piac-utca 18. sz. II. emelet) valamint Szatmáron és Nagybányán a máv. osztály-mérnökösegek hivatalos helyiségében megtekinthető és ugyanott az ajánlat előírt szövege megszereshető. Az ajánlatok zárt borítékba küldendők be, melyek külső részén felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el.

Magy. kir. államasutak. Üzletvezet. Debrecenben. Pályázati hirdetmény. A szatmár-nagybányai vasút Szénváralja állomásán létesítendő új felvételi épület építési munkáinak teljesítésére ezen nem nyilvános pályázatot hirdetünk. A versenyzőfeltételek szerint kiállítást és felbontott ajánlatokat legkésőbb f. évi június hó 15-én, déli 12 óráig nyújtandók be a magy. kir. államasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál. Később beérkező ajánlatok nem fogadják figyelembe vételét. A teljesítendő munkálatokra vonatkozó törvény, épület-elírás és szerződési tervezet az alórti üzletvezetősg pályafutartási és építési osztályánál (Debrecen, piac-utca 18. sz. II. emelet) valamint Szatmáron és Nagybányán a máv. osztály-mérnökösegek hivatalos helyiségében megtekinthető és ugyanott az ajánlat előírt szövege megszereshető. Az ajánlatok zárt borítékba küldendők be, melyek külső részén felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el.

Magy. kir. államasutak. Üzletvezet. Debrecenben. Pályázati hirdetmény. A szatmár-nagybányai vasút Szénváralja állomásán létesítendő új felvételi épület építési munkáinak teljesítésére ezen nem nyilvános pályázatot hirdetünk. A versenyzőfeltételek szerint kiállítást és felbontott ajánlatokat legkésőbb f. évi június hó 15-én, déli 12 óráig nyújtandók be a magy. kir. államasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál. Később beérkező ajánlatok nem fogadják figyelembe vételét. A teljesítendő munkálatokra vonatkozó törvény, épület-elírás és szerződési tervezet az alórti üzletvezetősg pályafutartási és építési osztályánál (Debrecen, piac-utca 18. sz. II. emelet) valamint Szatmáron és Nagybányán a máv. osztály-mérnökösegek hivatalos helyiségében megtekinthető és ugyanott az ajánlat előírt szövege megszereshető. Az ajánlatok zárt borítékba küldendők be, melyek külső részén felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el.

Magy. kir. államasutak. Üzletvezet. Debrecenben. Pályázati hirdetmény. A szatmár-nagybányai vasút Szénváralja állomásán létesítendő új felvételi épület építési munkáinak teljesítésére ezen nem nyilvános pályázatot hirdetünk. A versenyzőfeltételek szerint kiállítást és felbontott ajánlatokat legkésőbb f. évi június hó 15-én, déli 12 óráig nyújtandók be a magy. kir. államasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál. Később beérkező ajánlatok nem fogadják figyelembe vételét. A teljesítendő munkálatokra vonatkozó törvény, épület-elírás és szerződési tervezet az alórti üzletvezetősg pályafutartási és építési osztályánál (Debrecen, piac-utca 18. sz. II. emelet) valamint Szatmáron és Nagybányán a máv. osztály-mérnökösegek hivatalos helyiségében megtekinthető és ugyanott az ajánlat előírt szövege megszereshető. Az ajánlatok zárt borítékba küldendők be, melyek külső részén felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el.

Magy. kir. államasutak. Üzletvezet. Debrecenben. Pályázati hirdetmény. A szatmár-nagybányai vasút Szénváralja állomásán létesítendő új felvételi épület építési munkáinak teljesítésére ezen nem nyilvános pályázatot hirdetünk. A versenyzőfeltételek szerint kiállítást és felbontott ajánlatokat legkésőbb f. évi június hó 15-én, déli 12 óráig nyújtandók be a magy. kir. államasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál. Később beérkező ajánlatok nem fogadják figyelembe vételét. A teljesítendő munkálatokra vonatkozó törvény, épület-elírás és szerződési tervezet az alórti üzletvezetősg pályafutartási és építési osztályánál (Debrecen, piac-utca 18. sz. II. emelet) valamint Szatmáron és Nagybányán a máv. osztály-mérnökösegek hivatalos helyiségében megtekinthető és ugyanott az ajánlat előírt szövege megszereshető. Az ajánlatok zárt borítékba küldendők be, melyek külső részén felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el.

Magy. kir. államasutak. Üzletvezet. Debrecenben. Pályázati hirdetmény. A szatmár-nagybányai vasút Szénváralja állomásán létesítendő új felvételi épület építési munkáinak teljesítésére ezen nem nyilvános pályázatot hirdetünk. A versenyzőfeltételek szerint kiállítást és felbontott ajánlatokat legkésőbb f. évi június hó 15-én, déli 12 óráig nyújtandók be a magy. kir. államasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál. Később beérkező ajánlatok nem fogadják figyelembe vételét. A teljesítendő munkálatokra vonatkozó törvény, épület-elírás és szerződési tervezet az alórti üzletvezetősg pályafutartási és építési osztályánál (Debrecen, piac-utca 18. sz. II. emelet) valamint Szatmáron és Nagybányán a máv. osztály-mérnökösegek hivatalos helyiségében megtekinthető és ugyanott az ajánlat előírt szövege megszereshető. Az ajánlatok zárt borítékba küldendők be, melyek külső részén felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el.

Magy. kir. államasutak. Üzletvezet. Debrecenben. Pályázati hirdetmény. A szatmár-nagybányai vasút Szénváralja állomásán létesítendő új felvételi épület építési munkáinak teljesítésére ezen nem nyilvános pályázatot hirdetünk. A versenyzőfeltételek szerint kiállítást és felbontott ajánlatokat legkésőbb f. évi június hó 15-én, déli 12 óráig nyújtandók be a magy. kir. államasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál. Később beérkező ajánlatok nem fogadják figyelembe vételét. A teljesítendő munkálatokra vonatkozó törvény, épület-elírás és szerződési tervezet az alórti üzletvezetősg pályafutartási és építési osztályánál (Debrecen, piac-utca 18. sz. II. emelet) valamint Szatmáron és Nagybányán a máv. osztály-mérnökösegek hivatalos helyiségében megtekinthető és ugyanott az ajánlat előírt szövege megszereshető. Az ajánlatok zárt borítékba küldendők be, melyek külső részén felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el.

Magy. kir. államasutak. Üzletvezet. Debrecenben. Pályázati hirdetmény. A szatmár-nagybányai vasút Szénváralja állomásán létesítendő új felvételi épület építési munkáinak teljesítésére ezen nem nyilvános pályázatot hirdetünk. A versenyzőfeltételek szerint kiállítást és felbontott ajánlatokat legkésőbb f. évi június hó 15-én, déli 12 óráig nyújtandók be a magy. kir. államasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál. Később beérkező ajánlatok nem fogadják figyelembe vételét. A teljesítendő munkálatokra vonatkozó törvény, épület-elírás és szerződési tervezet az alórti üzletvezetősg pályafutartási és építési osztályánál (Debrecen, piac-utca 18. sz. II. emelet) valamint Szatmáron és Nagybányán a máv. osztály-mérnökösegek hivatalos helyiségében megtekinthető és ugyanott az ajánlat előírt szövege megszereshető. Az ajánlatok zárt borítékba küldendők be, melyek külső részén felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el.

Magy. kir. államasutak. Üzletvezet. Debrecenben. Pályázati hirdetmény. A szatmár-nagybányai vasút Szénváralja állomásán létesítendő új felvételi épület építési munkáinak teljesítésére ezen nem nyilvános pályázatot hirdetünk. A versenyzőfeltételek szerint kiállítást és felbontott ajánlatokat legkésőbb f. évi június hó 15-én, déli 12 óráig nyújtandók be a magy. kir. államasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál. Később beérkező ajánlatok nem fogadják figyelembe vételét. A teljesítendő munkálatokra vonatkozó törvény, épület-elírás és szerződési tervezet az alórti üzletvezetősg pályafutartási és építési osztályánál (Debrecen, piac-utca 18. sz. II. emelet) valamint Szatmáron és Nagybányán a máv. osztály-mérnökösegek hivatalos helyiségében megtekinthető és ugyanott az ajánlat előírt szövege megszereshető. Az ajánlatok zárt borítékba küldendők be, melyek külső részén felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el.

Magy. kir. államasutak. Üzletvezet. Debrecenben. Pályázati hirdetmény. A szatmár-nagybányai vasút Szénváralja állomásán létesítendő új felvételi épület építési munkáinak teljesítésére ezen nem nyilvános pályázatot hirdetünk. A versenyzőfeltételek szerint kiállítást és felbontott ajánlatokat legkésőbb f. évi június hó 15-én, déli 12 óráig nyújtandók be a magy. kir. államasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál. Később beérkező ajánlatok nem fogadják figyelembe vételét. A teljesítendő munkálatokra vonatkozó törvény, épület-elírás és szerződési tervezet az alórti üzletvezetősg pályafutartási és építési osztályánál (Debrecen, piac-utca 18. sz. II. emelet) valamint Szatmáron és Nagybányán a máv. osztály-mérnökösegek hivatalos helyiségében megtekinthető és ugyanott az ajánlat előírt szövege megszereshető. Az ajánlatok zárt borítékba küldendők be, melyek külső részén felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el.

Magy. kir. államasutak. Üzletvezet. Debrecenben. Pályázati hirdetmény. A szatmár-nagybányai vasút Szénváralja állomásán létesítendő új felvételi épület építési munkáinak teljesítésére ezen nem nyilvános pályázatot hirdetünk. A versenyzőfeltételek szerint kiállítást és felbontott ajánlatokat legkésőbb f. évi június hó 15-én, déli 12 óráig nyújtandók be a magy. kir. államasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál. Később beérkező ajánlatok nem fogadják figyelembe vételét. A teljesítendő munkálatokra vonatkozó törvény, épület-elírás és szerződési tervezet az alórti üzletvezetősg pályafutartási és építési osztályánál (Debrecen, piac-utca 18. sz. II. emelet) valamint Szatmáron és Nagybányán a máv. osztály-mérnökösegek hivatalos helyiségében megtekinthető és ugyanott az ajánlat előírt szövege megszereshető. Az ajánlatok zárt borítékba küldendők be, melyek külső részén felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el.

Magy. kir. államasutak. Üzletvezet. Debrecenben. Pályázati hirdetmény. A szatmár-nagybányai vasút Szénváralja állomásán létesítendő új felvételi épület építési munkáinak teljesítésére ezen nem nyilvános pályázatot hirdetünk. A versenyzőfeltételek szerint kiállítást és felbontott ajánlatokat legkésőbb f. évi június hó 15-én, déli 12 óráig nyújtandók be a magy. kir. államasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál. Később beérkező ajánlatok nem fogadják figyelembe vételét. A teljesítendő munkálatokra vonatkozó törvény, épület-elírás és szerződési tervezet az alórti üzletvezetősg pályafutartási és építési osztályánál (Debrecen, piac-utca 18. sz. II. emelet) valamint Szatmáron és Nagybányán a máv. osztály-mérnökösegek hivatalos helyiségében megtekinthető és ugyanott az ajánlat előírt szövege megszereshető. Az ajánlatok zárt borítékba küldendők be, melyek külső részén felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el. Bányán a szénváraljai felvételi épület munkáira” felirattal látandó el.